

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**VELİLERİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA
ÖĞRETMEN KAVRAMI (METAFORİK BİR ÇALIŞMA)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ali SAYIN

GAZİANTEP
TEMMUZ 2017

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**VELİLERİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA
ÖĞRETMEN KAVRAMI (METAFORİK BİR ÇALIŞMA)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ali SAYIN

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Sevilay ŞAHİN

GAZİANTEP
TEMMUZ 2017

TEZ ONAY SAYFASI

Öğrencinin Adı Soyadı : Ali SAYIN

Üniversite : Gaziantep Üniversitesi

Enstitü : Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Anabilim Dalı ve Programı: Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı / Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi

Tezin Başlığı : Velilerin Görüşleri Doğrultusunda Öğremen Kavramı (Metaforik Bir Çalışma)

Tez Savunma Tarihi :

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylıyorum.

Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Sevilay ŞAHİN
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İmzası

Doç. Dr. Sevilay ŞAHİN (Jüri Başkanı)

Y.Doç.Dr. Fatih BOZBAYINDIR

Yrd.Doç.Dr. ERKAN HASAN ATALMIŞ

Eğitim Bilimleri Enstitü Onayı

Doç. Dr. Mehmet Fatih ÖZMANTAR

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde, bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

İmza:.....
Adı ve Soyadı: Ali SAYIN
Öğrenci Numarası:201629545
Tezin Savunma Tarihi:19/07/2017

ÖN SÖZ

İnsanoğlu doğumdan ölüme kadar varlığını ve dünyayı anlamak için sorular sormuş ve bunların cevabını aramıştır. Bu sorular, bazen somut kimi zaman soyut karmaşık bir yapıda olmuştur. İnsanın hiçbir zaman kaybolmayacak merak ve keşfetme arzusu düşünüldüğünde metaforlar, insan bu karmaşık yapıda önüne çıkmaktadır. Metafor, bu karmaşık durumu insanoğlu bilmediklerini bildikleri kavramalara benzeterek çözüm yolu üretmiştir.

Eğitimin başarısı üzerinde öğretmen-veli dayanışmasının önemli bir güce sahip olduğunu söyleyebiliriz. Bu çalışmanın amacı; velilerin öğretmenler hakkındaki algılarının metaforlar yardımıyla saptayarak bu algılar eşiğinde öğretmen veli arasındaki işbirliğinin sağlanması ve velilerin öğretmenleri değerlendirme planlamasının yapıldığı bu günlerde öğretmene velilerin bakış açısını az da olsa göstererek öneriler geliştirmek ve literatüre katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde, araştırmanın gerekçelerini oluşturan “Problem Durumu”, “Amaç”, “Önem”, “Sayıltılar”, “Sınırlılıklar” ve “Tanımlara”, İkinci bölümünde araştırmanın kuramsal temelini oluşturan okul ve okul bileşenleri veli öğretmen ilişkisi, karşılıklı beklentileri, iletişim ve metafor kavramı açıklanmıştır, üçüncü bölüm olan “Yöntem” başlığı altında yöntem, araştırmanın modeli, ölçme aracının nasıl geliştirildiği, verilerin analizi ve geçerlilik-güvenirlik aşaması çalışılmış. Dördüncü bölümde ise problem cümlelerinin bulguları ve kavramsal kategorileri açıklanmıştır, Bu bölümde bulguları kategorize edilmiş ve anket sonuçlarını tablolaştırılmış ve değişkenler arasında ilişkiler yer almaktadır. Çalışmanın son bölümü olan “Sonuç ve Öneriler” başlığı altında elde edilen bulgular doğrultusunda araştırmanın sonuçlarına yer verilmiş ve bu sonuçlardan hareketle çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde büyük desteği olan, görüşleriyle ve önerileriyle ile bana yol gösteren bilgisinden yararlandığım değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Sevilay ŞAHİN’ e teşekkürlerimi sunarım.

Jüri üyelerim değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Fatih BOZBAYINDIR, Yrd.Doç.Dr. ERKAN HASAN ATALMIŞ’a teşekkür ederim.

Tez hazırlama sürecinde dostluğunu ve yardımlarını benden esirgemeyen Necati ÖZTÜRK hocama, araştırmam boyunca bana her zaman güç veren ve destek olan sevgili eşim Tomris SAYIN’a, kızlarım Sude’ye ve Deniz’ e teşekkür ediyorum.

ÖZET

VELİLERİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA ÖĞRETMEN KAVRAMI (METAFORİK BİR ÇALIŞMA)

SAYIN, Ali

Yüksek Lisans Tezi,

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Sevilay ŞAHİN

Temmuz-2017, 109 Sayfa

Bu çalışmanın temel amacı, velilerin öğretmenlik mesleğini algılamasını metaforlar yardımı ile analiz etmektir. Araştırmada karma metodu deseni kullanılarak nitel ve nicel araştırma yöntemleri uygulanmıştır. Çalışma örnekleme olarak, seçkisiz olmayan örneklem yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kullanacağımız anketi oluştururken ilk önce literatür taraması yapılmış ve araştırmanın evreninde bulunan 140 veliye taslak anket uygulanmıştır. En son olarak da alanında uzman iki öğretim görevlisinin taslağı incelenmesinden sonra anket maddesi yeniden düzenlenmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Çalışmada veri toplama için araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. İlk bölümde velilerin kişisel bilgileri, ikinci kısmında ise metafor önermeleri yer almaktadır. Önermeler 1“Hiç katılmıyorum”, 2 “Kısmen katılıyorum”, 3 “Fikrim yok”, 4 “Katılıyorum” ve 5 “Tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirilmiştir. Veri toplama aracında bir de açık uçlu soru bulunmaktadır. Kahramanmaraş il merkezi ve ilçelerinde ilkökul, ortaokul ve lisede öğrencisi olan velilerden tesadüfi seçim yöntemi kullanılarak 1200 veliye sorulmuş bunlardan 930 velinin anketi geri dönmüştür. Anket yoluyla elde edilen verilerin geçerlilik için faktör analizi yapılmış, verilerin çözümlenmesinde SPSS 20 programı kullanılarak analizinde aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri bulunulmuştur.

Velilerin aylık gelir durumu, eğitim durumu ve çocuklarının bulunduğu eğitim kademesi değişkenlerine göre farklılık olup olmadığını bakmak için anketteki maddeleri birer birer tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Anlamlı farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için de Post-Hoc Tukey Hsd testi kullanılmıştır. Cinsiyet değişkeni için de t -testi uygulanmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre veliler 125 tane farklı metafor oluşturmuştur. Bu metaforlar 13 farklı kategoriye ayrılmıştır. Anketteki metaforlarla ilgili en fazla öğretmenlik mesleği için; mum-ışık- güneş, şemsiye ve kalem metaforlarına katılım olduğu görülmüş, velilerin algısına göre en düşük düzeyde; tatilci, yasak savar ve tehditkâr metaforlarına katıldıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Metafor, Veli, Öğrenci, Öğretmen, Algı.

ABSTRACT**THE CONCEPT OF TEACHER IN ACCORDANCE WITH THE
VIEW OF PARENTS****(A METAPHORICAL WORK)**

SAYIN, Ali

Master Thesis,

Department of Educational Sciences

Division of Educational Administration Supervision Planning and Economy

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Sevilay ŞAHİN

July-2017, 109 pages

The aim of the study is to investigate the perception of teaching profession through metaphors from parents' perspectives. Qualitative and quantitative research methods were applied in the study using mixed method pattern. As study sample, simple random sampling of selective sample methods was used in the study. In forming the survey, initially, literature review was carried out and, draft survey was applied to 140 parents. Finally, scale items were re-organised and made ready for application after being examined by two instructors mastering their fields.

As data collection tool, likert survey with two parts was used. In the first part exists personal knowledges of the parents and metaphor propositions in the second part. The propositions were evaluated as: 1 "I don't agree at all", 2 "I agree partly", 3 "I have no idea", 4 "I agree", 5 "I agree exactly". Also, an open-ended question was available in the data collection tool. Using random selection method, the survey was applied to 1200 parents with children in primary, secondary and high schools in the province of Kahramanmaraş and its counties. 930 surveys of these parents returned. Factor analysis of the data collected through survey was made for validity. Using SPSS. 20.0 program in the analysis of the data, arithmetic mean and standard deviation values were calculated.

Items in the survey were applied one-way analysis of verience to look at whether there is any difference according to the variables like monthly incomes of families, their educational background and their children's level of education.

According to the results of the study, parents formed 125 different metaphors. These metaphors were classified into 13 different categories. As regards the metaphors in the survey, parents agreed the most with the metaphors like candle-light-sun, umbrella and pencil for teaching profession; and parents agreed the least with metaphors like holiday-maker, ban-repellent and menacing.

Key words: Metaphor, Student, Teacher, Parent, Perception.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLOLAR ve ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
KISALTMALAR	viii

BÖLÜM I GİRİŞ

1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEM DURUMU	1
1.2. ARAŞTIRMANIN PROBLEM CÜMLESİ	4
1.2.1. Araştırmanın Alt Problemleri	4
1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	4
1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	4
1.5. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	6
1.6. ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI	6
1.7. ARAŞTIRMADA TANIMLAR	6

BÖLÜM II KURUMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. OKUL ve OKUL BİLEŞENLERİ	7
2.2. EĞİTİMDE İLETİŞİM ve ÖĞRETMEN VELİ İLETİŞİMİ	7
2.2.1. Veli Öğretmen İletişiminin Karşılıklı Beklenti Boyutları	13

2.2.2. Veli ve Öğretmen İletişimde Engeller	15
2.2.3. Etkili Veli - Öğretmen İletişimi Oluşturma	15
2.2.3.1. Etkili Veli-Öğretmen İletişimi Oluşturmada Öğretmen-Veli Görüşlerinin Yapısı	18
2.3. METEFOR	21
2.3.1. Metaforun İşlevi	22
2.3.2. Metafor çeşitleri	25
2.3.2.1. Yapı metaforları	26
2.3.2.2. Yönelim metaforları	27
2.3.2.3. Ontolojik metaforlar	27
2.3.2.3.1. Kişileştirme	28
2.3.2.3.2. Metonomi	28
2.3.2.4. Özel metaforlar	29
2.3.3. Metaforu kullanmanın olumlu yönleri	29
2.3.4. Metaforu kullanmanın olumsuz yönleri	30
2.3.5. Eğitimde Metafor	31
2.4. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	34
2.4.1. Veli-Öğretmen Kavramı İle İlgili Yurt İçi Metaforik Araştırmalar	34
2.4.2. Veli-Öğretmen Kavramı İle İlgili Yurt Dışı Metaforik Araştırmalar	40

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	46
3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ	47
3.2.1. Nicel Verilerin Toplandığı Evren ve Örneklem	47
3.2.2. Nitel Verilerin Toplandığı Katılımcıların Belirlenmesi	48
3.3. ÖLÇME ARACININ GELİŞTİRİLMESİ	48
3.4. ARAŞTIRMA VERİLERİNİN TOPLANMASI	49
3.5. ARAŞTIRMA VERİLERİNİN ANALİZİ	50
3.5.1. Adlandırma, Kodlama ve Eleme Aşaması	50
3.5.2. Kategori Geliştirme Aşaması	51
3.5.3. Geçerlik ve Güvenirliliğin Sağlanması Aşaması	51
3.5.4. Raporlaştırma Aşaması	53

BÖLÜM IV

BULGULAR ve TARTIŞMA

4.1. BULGULAR	54
4.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	54
4.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	64
4.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular	81
4.1.3.1. Yol Gösterici Olarak Öğretmen	81
4.1.3.2. Değişken Öğretmen.....	83
4.1.3.3. Fedakâr ve Keşif Olarak Öğretmen.....	83
4.1.3.4. Koruyucu ve Kollayıcı Olarak Öğretmen.....	84
4.1.3.5. Çok Yönlü Olarak Öğretmen	85
4.1.3.6. Bilgi kaynağı olarak öğretmen	86
4.1.3.7. Tekdüze Öğretmen	87
4.1.3.8. Verimsiz Öğretmen.....	88
4.1.3.9. Sevgi ve Yaşam Kaynağı Olarak Öğretmen.....	88
4.1.3.10. Şekillendirici Olarak Öğretmen.....	89
4.1.3.11. Model Olarak Öğretmen.....	89
4.1.3.12. Lider Olarak Öğretmen	90
4.1.3.13. Diğer Olarak Öğretmen	91

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. TARTIŞMA	92
5.2. SONUÇ	93
5.3. ÖNERİLER.....	97
5.3.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	97
5.3.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	97
KAYNAKÇA	98
EKLER	106
ÖZGEÇMİŞ (VITAE)	109

TABLOLAR ve ŞEKİLLER LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 2.1. Öğretmen-Veli Ve Rehber Öğretmen Üçgeni	17
Şekil 2.2. Metafor çok sayıda görüş açısı ve davranış tarzı yaratabilir	23
Şekil 2.3. Metafor Çeşitleri.....	26
Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğrenci Velilerine Ait Demografik Bilgiler	48
Tablo 3.2. Metafor Anketinde Yer Alan Beşli Dereceleme Ölçeğinin Sayısal Değerleri.....	49
Tablo 4.1. Öğrenci velilerinin “Öğretmen” Kavramıyla İlgili Metaforlara İlişkin Frekans, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Puanları	54
Tablo 4.2. Velilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Metaforik Algıları.....	64
Tablo 4.3. Öğrenci Velilerinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Metaforik Algıları	67
Tablo 4.4. Velilerin Gelir Durumu Değişkenine Göre Varyans Analizi ve Tukey Hsd Testi Sonuçları.....	75
Tablo 4.5. Velilerin öğrencinin bulunduğu eğitim kademesi değişkenine göre metaforik algıları	78
Tablo 4.6. Yol gösterici kategorideki metaforlar.....	81
Tablo 4.7. Değişken öğretmen kategorisindeki metaforlar:.....	83
Tablo 4.8. Fedakâr ve Keşif Olarak Öğretmen kategorisindeki metaforlar	83
Tablo 4.9. Koruyucu ve kollayıcı olan öğretmen kategorisindeki metaforlar	84
Tablo 4.10. Çok yönlü olan öğretmen kategorisindeki metaforlar.....	85
Tablo 4.11. Bilgi kaynağı olan öğretmen kategorisindeki metaforlar	86
Tablo 4.12. Tekdüze olan öğretmen kategorisindeki metaforlar	87
Tablo 4.13. Verimsiz kategorisindeki metaforlar.....	88
Tablo 4.14. Sevgi ve yaşam kaynağı olan öğretmen kategorisindeki metaforlar	88
Tablo 4.15. Şekillendirici olan öğretmen kategorisindeki metaforlar	89
Tablo 4.16. Model olan öğretmen kategorisindeki metaforlar	89
Tablo 4.17. Lider kategorisindeki metaforlar	90
Tablo 4.18. Diğer olarak kategori yapılan metaforlar	91

KISALTMALAR

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TDK: Türk Dil Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmaya ilişkin problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amaç ve önemi, araştırmanın sayıltıları ve sınırlılıkları ile tanımlara yer verilmiştir.

1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEM DURUMU

Eğitim sisteminin en gerekli temel ayağı okullar, okulların da en işlevsel görünür iş görenini ise öğretmenler oluşturur. Öğretmeler, eğitimin temel etkeni ve üretkenidir. Bu nedenle öğretmen olmazsa okulların da manası olmayacağı kesindir. Kısacası eğitimin üreteni öğretmenlerdir. Bu yüzden insanoğlunun ihtiyaç olan eğitim kurumunun oluşması, belli konularda bilgi sahibi olmak isteyenleri, kendilerine bu bilgiyi verecek kişiyi aramasıyla öğretmenlik ortaya çıkmıştır (Başaran, 1996).

Eğitim sistemi bir toplumun organizmasıdır. Bu çerçevede öğretmen bu organizmanın hayat damarları, lokomotif, kalbi ve beynidir. Çünkü toplumda nitelikli insan gücünü yetiştiren öğretmenlerdir. Topyekûn kalkınmada eğitim kavramının birçok bileşeni bulunmaktadır. Zaman içerisinde önem ve özellikleri değişkenlik göstermekle birlikte bu bileşenleri önem sırasına göre; öğrenci, öğretmen, veli, sınıf, okul ve sistem olarak içten dışa doğru sıralamak mümkün olabilir (Aytaç, 2000:58).

Başka bir ifadeyle; bir milletin ilerlemesinde, nitelikli insan gücünün yetişmesinde, ülkede huzur ve barışın kalıcı olmasında, bireylerin sosyalleşmesi ve toplumsal hayata kazandırılmasında, milletin kültürel değerlerinin ileriki nesillere aktarılmasında, bireylerin ve toplumun bilinçlendirilmesinde, var olan siyasi yapının

ve demokrasinin geliştirilmesinde ve korunmasında, ülkenin iktisadi açıdan gelişmesinde eğitim başrolde yer almaktadır (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005:208).

Bu bileşenlerden biri olan öğretmen okulun önemli ayaklarından birisidir. Okul ile aile daima birbirlerini etkileyen iki faktördür. Bundan dolayıdır ki yeni yapılan programlar öğretmenlerden; okullarının kültürel ve ekonomik çevresini analiz etmelerini, velilerle görüşüp onları tanımalarını, öğrencilerle ilgili paylaşımlarda bulunarak işbirliğinde bulunmaları ve kendilerinden ne beklenildiğini bilmeleri gerektiğini vurgulamaktadır (Arslan ve Özpınar, 2008:58).

Son dönemlerde eğitim alanında bir yenilik olan velilerin çocuklarının eğitimine katılmaları daha çok kabul görmüş lakin eğitim sistemimizde henüz velilerin, okulların eğitim-öğretimi içerisinde tam etkili olamadığı fark edilmiştir (Yılmaz, 2006:26). Bu eksikliği gidermek, okul veli işbirliğini artırmak için veli ziyaretleri planlı ve programlı bir şekilde yürütülebilir.

Ev ziyaretlerinin, veli ile etkili iletişimde en önemli faktörlerden biri olduğu söylenebilir. Veli, evine gelen öğretmene karşı daha fazla güven duymaya başlar. Öğretmen ise ailenin değerlerini, öğrenciye karşı nasıl davrandıklarını, öğrencinin nasıl bir ortamda yaşadığını ve velinin çocuktan beklentilerini gözlemler (Çelik, 2005:67). Bunun sonucunda öğretmen ve aile, çocuğun farklı yönlerini tanıyabilir ve hedeflerinin belirlenmesinde ortak bir karara varabilirler.

Veli ile öğretmen arasında kurulan bu ilişkiler sonucunda; velinin okulu sahiplenmesi, kendisini okulun bir parçası olarak görmesi, okulda yürütülen eğitim öğretim faaliyetlerini daha iyi yönde etkileyecektir. En iyi veli katılım şeklinin, velinin öğrenciye değer vermesi, evde ve okulda onunla yakından ilgilenmesi olduğu ortaya çıkmıştır (Can, 2013:298-299).

Öte yandan iyi bir eğitim sisteminin diğer önemli bileşeni ise öğrenci velileridir. Sağlıklı bir öğretmen veli ilişkisinin kurulması sonucunda, kaliteli bir öğrenim çıktısı oluşturulabileceği bilinen bir durumdur. Diğer bir ifadeyle, eğitim öğretimin yuvası olan sınıfların doğal yöneteni olan öğretmen ve okul dışında öğrencilerin doğal yönlendiricileri olan velilerinin koordineli bir şekilde öğrenci üzerinde oluşturdukları etkiler sayesinde ancak istenilen sonuçları elde etmek mümkün olabilecektir. Ancak bu şekilde öğrencinin zaman ve mekan olarak beklenti ve hedeflerin dışında kaldığı bir an olmayabilir. Günümüzde eğitimi geliştirmek

adına yürütülen modern uygulamaların hemen hemen hepsinde öğretmen-veli ilişkisi önemli bir yer tutmaktadır (Çelenk, 2003).

Metaforun öğrencilerin eğitimsel problemleri anlamasında ve yeni bakış açısı ortaya çıkarma gücü vardır. Birçok eğitsel alanda ve müfredat teorileri, soyut kavramlar ile daha benzer, somut ve görünür şeyler arasındaki ilişkiyi metafor yoluyla göstererek basitleştirilebilir. Gerçekten metafor, bütün bir eğitim felsefesini anlaşılabilir tek bir imgeye indirgeyebilir (Oxford vd., 1998).

Dolayısıyla metaforik düşünme kaçınılmazdır, hayatımız her evresinde mevcut ve çoğunlukla bilinçdışıdır. Düşüncelerimizdeki soyut kavramlar lafzı bir çekirdeğe sahiptir. Bu çekirdeği metaforlar oluşturur, Meteforsuz bir soyut kavram eksik kalır, örneği büyü, cazibe vd. metaforlar dilin asi varlığıdır, onlar olmadan aşk, aşk değildir. İnsan içinde yaşadığı gerçekleri ancak metaforlar vasıtasıyla ve metaforik olarak inşa edebilir. Metaforlar hayatın kendimizi ve ötekini anlamanın yegâne yoludur. (Lakoff ve Johnson, 2015).

Son dönemlerde, Türkiye’de eğitim konusunda yapılan araştırmalarda dünyada olduğu gibi metaforlara dayalı çalışmalarda artış gözlenmektedir. Günümüzün gelişen toplumlarında imaj, birçok alanda ortaya çıkmaktadır. Bu alanlardan biri de okuldur. Okul yaşantısıyla ilgili olarak, öğretmen, öğrenci, veli, okul yöneticisi gibi eğitimin önemli aktörleri tarafından kullanılan imajlar sayesinde eğitim sistemimizde kabul gören görüşleri, algıları, farklı bakış açıları, sistemin aksayan ya da eksik yönleri ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca bütün yönetim ve örgüt teorileri, kuruluşlarının yüzeyde görünenlerinden daha derinlerini ayrıntılı şekilde görmemizi, anlamamızı ve yönetimimizi sağlayan metaforlara dayanır. Bu nedenle, metaforlar yardımı ile insanlar çevreyi, insan ilişkilerini ve olayları olduğundan daha farklı ifade edebilmektedir. Eğitim-öğretim içerisinde okullar sembolizmin en çok uygulandığı yerlerin başında gelmektedir. Eğitimin her devresinde sıklıkla başvurulan bu sembolizm unsurlarından birini de metaforlar oluşturmaktadır. Öğrenmenin keyifli ve daha kalıcı olması adına metaforlar eğitim bilimleri alanında sıklıkla başvurulan sembol kullanım metodudur. Bu çalışmada metaforlar ile velilerin öğretmenler üzerine olan algıları incelenecektir.

1.2. ARAŞTIRMANIN PROBLEM CÜMLESİ

Velilerinin öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi

1.2.1.Araştırmanın Alt Problemleri

1. Velilerin, “öğretmen” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar algıları ne düzeydedir?

2. Velilerin metaforik algıları cinsiyet, eğitim durumu, gelir ve öğrencinin bulunduğu öğrenim kademesi bakımından farklılık göstermekte midir?

3. Velilerin “öğretmen” kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar sahip oldukları ortak özellikler bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilirler?

1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı; ilkokulda, ortaokulda ve lisede çocuğu okuyan velilerin “öğretmen” kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığı ile ortaya çıkarmaktır. Velilerin bu algılarında cinsiyet, eğitim durumu, gelir ve öğrencinin okuduğu kademe arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Ayrıca, çalışmada velilerin öğretmen kavramı algısında en çok hangi metaforları kullandığını ve bu metaforları kaç kategoride toplayacağımızı tespit etmeyi amaçlanmış, son olarak çalışmada anketinde kullanılan öğretmen kavramına ilişkin metaforlarla velilerin öğretmen kavramına ilişkin ürettiği metaforlar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır.

1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bir milletin ihtiyacı olan nitelikte insana sahip olabilmek, eğitimin başarılı olmasına bağlıdır. Sürekli değişen şartlar ve toplumsal ihtiyaçlar, her dönemde ve seviyede eğitimin önemini bir kat daha arttırmaktadır. Eğitim programları, öğrencilerin daha iyi yetiştirilmesi için hem bugünün hem yarının gereksinimlerine cevap verebilmesi için gözden geçirilerek yeniden düzenlenmelidir (Gökçe, 2000).

Öte yandan eğitim-öğretimin en önemli amacı bir milletin geleceği olan gençlerin iyi insan ve iyi yurttaş olarak yetiştirmektir. Gençlerin yetişmesinde en önemli etkeni aile okul ve çevre rol oynamaktadır (Işık, 2007).

Ayrıca bu çerçevede okul; kontrollü bir ortam oluşturarak, çocuğun, topluma ve kendisine fayda sağlayacak davranışlarını geliştirmeye çalışır. Yalnız okulun öğrenciye beklenen davranışları tek başına kazandırması beklenemez. Geliştirilen davranışların büyük bir bölümü de ailenin desteği ile oluşur (Gümüseli, 2004). Aile katılımı, öğrencilerin okul başarısına etki eden en önemli etkilerin başında gelir. Çünkü öğrencilerin okul başarısı yalnızca okulda öğretmen-öğrenci etkileşimi sonucunda gerçekleşmemektedir. Ailelerde de çocuklarına okuldaki çalışmalarını tamamlayıcı nitelikte çok önemli destekler sunabilmektedirler (Aslanargun, 2007).

Bu noktada günümüzde ailenin okulla işbirliği içinde olması, okul eğitim süreçlerine katılımla okulla iyi bir iletişim içerisinde olması, her dönemde üzerinde titizlikle durulan konuların başında gelmektedir (Şişman, 2002). Bu durum aile ile eğitim kurumlarının sürekli işbirliği içerisinde olması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır (Fidan ve Erden, 1993).

Açıkçası öğretmenlerle velinin işbirliği yapması sonucunda, öğretmenler ailede olanlar hakkında, velilerde okulda olanlar hakkında bilgi sahibi olarak birbirlerini daha iyi tanıma imkânı doğar (Aral ve diğerleri, 2000).

Dolayısıyla öğretmen veli işbirliği her iki taraf içinde büyük önem arz etmesine rağmen bu sürecin uygulanmasında bir takım sorunlar yaşanmaktadır. Bu problemler aşağıdaki gibi nedenlerden dolayı sorunlar çıkabilmektedir (Balkar, 2009).

1. Karşılıklı iletişim eksikliği,
2. Beklenti farklılığı,
3. Kültür farklılığı,
4. Eğitim Farklılığı,

Buradan hareketle, bu etkileşimin çerçevesini oluşturan velilerin, öğretmenle ilgili algılarını analiz etmek, süreci daha etkili kullanmak için önemlidir denilebilir.

1.5. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

1. Bu araştırma 2016-2017 Eğitim- öğretim yılında Kahramanmaraş il merkezi ve ilçelerindeki ilkokul, ortaokul ve liselerde öğrencisi bulunan, tesadüfi seçilmiş velilerle sınırlıdır.

2. Elde edilen veriler kullanılan veri toplama aracı ile sınırlıdır.

1.6. ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI

Araştırmanın katılımcıları ilkokul, ortaokul ve liselerde öğrencisi bulunan velilerin, zihinlerinde öğretmen kavramına ilişkin belirli anlamlar oluşturdukları ve katılımcıların görüşlerinin öğretmen kavramına ilişkin oluşturdukları anlamları yansıtır nitelikte olduğu, katılımcıların samimi ve içten cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.7. ARAŞTIRMADA TANIMLAR

Metafor: Mecaz (Değişmece), Türkiye Türkçesinde eğriltileme, İslam kültür dünyasında istiareye benzese de kuşkusuz metafor terimi evrensel ölçüde kullanılan bir forma en az iki içeriğin sığdırılmasıdır. Aristo metaforu “Bir şeye başka bir şeye ait ismin uygulamasıdır” demiştir.

Veli: Okula giden bir çocuğun her türlü davranışlarından ve tutumlarından sorumlu olan ve onunla ilgili okul işlerini takip eden kimse

Öğretmen: Eğitim kademelerinde her bölümünde öğrencilere istenilen düzeyde bilgi, beceri birçok alanda teknik öğretme mesleğidir.

BÖLÜM II

KURUMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. OKUL ve OKUL BİLEŞENLERİ

Bu bölümde ilk olarak veli öğretmen ilişkisi, karşılıklı beklentileri, okul veli işbirliği sağlamanın yolları, iletişim ve eğitim, öğretmen veli iletişimi, öğretmen veli görüşmeleri ve son olarak da metaforun ne olduğuna, işlevine ve çeşitlerine değinilmiştir.

2.2. EĞİTİMDE İLETİŞİM ve ÖĞRETMEN VELİ İLETİŞİMİ

İletişim, bireyleri etkilemek ya da saptanmış bir amacı gerçekleştirmek için bilgi sağlamak ve bu bilgilerin, duyguların, niyetlerin, düşüncelerin yazı, işaret, konuşma ve hatta mimik ve hareketler aracılığıyla sesli ya da sessiz olarak aktarıldığı bir süreçtir (Koçak, 1988:5). İletişim, örgütsel sürecin oluşması için kişiler arası bir ilişkinin kurulmasında önemlidir. Bu durumda iletişim, örgütlerin hem kendi içlerinde hem de çevresiyle sağlıklı bir şekilde işletmek zorunda oldukları bir süreç olarak görülebilir.

Dolayısıyla iletişim insan ilişkilerini düzenleyen çok önemli bir süreçtir. İletişimde başarılı olanlar çoğu zaman kendine güvenen, saygılı, işbirliğini ve paylaşmayı bilen, sorunlara dönük ve çözüm bulucu kişilerdir. Fikirlerini inatçı bir yaklaşımla savunan, kendi düşüncelerinden başka doğru kabullenmeyen, yaşamlarını korku ve güvensizlik içerisinde geçiren kimseler genellikle iletişim kuramayan insan tiplerini oluştururlar (Güler, 1990:32). Dengeli ve iyi ilişki kurabilen kişilerin, duygusal ve güven içinde oldukları, durumları ve olayları istendiği biçimde anlayabildikleri ve kendileri kadar etrafındaki insanların gelişimine katkı getirme çabası gösterdikleri bilinmektedir. Doğru iletişimin önemli olan kişiler arasında

hedef birliği olmasıdır. Hedefi belli olan bir mesaj yerine daha kolay ulaşılabileceği gibi, hedefe ulaşma konusunda da iyi sonuç ulaşılır (Bilen, 2004:73).

Ayrıca karşıdaki kişinin bizden beklentilerinin bilmek ve bizim ona ne vermek istediğimizin iletilmesiyle iyi bir iletişim kurulabilir. Anlatılanlar ya da vurgulanmak istenenler kişinin ihtiyacı ve beklentisi arasında bir yakınlığın olması gerekir. Bunun yanında karşıdaki kişinin beklentilerini ve düşüncelerini söylemesine imkân verilmesi, daha iyi dinlemesine ve güven duymasına sağlar. İletişim için bir sorunun olmasını beklemek gerekmez. Sorun olmadan da iletişim kurmayı bilmek sorunun ortaya çıktığı zaman kişiler bu sorunu çözmek için daha istekli olacaktır (Yıldırım, 2001).

Öte yandan eğitim bir etkileşim sürecidir. Etkileşimin aracı ise iletişimdir. Bu yüzden okulda iletişim süreci, hem yönetim hem de eğitim için temel gereklilik olmaktadır. Okulun toplum içindeki konumu, iletişim yapabildiği alanla sınırlıdır. Bir okul iletişimle nereye kadar ulaşabiliyor ise, o kadar bir alanı sınırları içinde sayabilir. İletişim, yalnız okul içinde değil aynı anda okul dışında da yönetimin etkili olabilmesi için gerekmektedir (Başaran, 1996).

Okul yönetiminde rol oynayan ve iletişimi etkileyen öğeler ikiye ayrılmaktadır. İç öğeler, okulu meydana getiren ve onun yapısında yer alan öğelerdir. Yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve diğer personel bunlar arasındadır. Okulun yapısında bulunmayan ancak yönetiminde etkili olan unsurlar ise çevredeki baskı grupları, veliler ve meslek örgütleridir ki bunlar da okulda iletişimi etkileyen dış unsurlardır (Bursalıoğlu, 2005). İç ve dış unsurların okulun amaçlarına dönük olarak çalışması gerekmektedir.

Dış unsurun bir ögesi olan veli okuldaki etkileşimi etkileyen en temel unsurlardan biridir. Veli çocuğun; anne, baba veya yasal sorumluluğunu kabul eden kişidir. Öğrenci için, okulun bulunduğu yerde yakın oturan, öğrencinin eğitim-öğrenim faaliyetleriyle ilgili olabilecek, anne, baba veya yasal sorumluluğunu kabul eden kişi tarafından yazılı olarak bildirilen ve 18 yaşını dolduran bir kişi de veli olabilir. Yatılı öğrencilerin içinde veli gösteremeyecek durumda olanların veli sorumluluğunu okul müdürü alır. (İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2014:Md. 24).

Bir iç unsur olarak tanımlanan öğretmen ve aile iletişimin iki avantajı vardır: Birincisi ailenin okula ve öğrenciye gösterdiği ilgi öğrenci motivasyonunu artırır. İkincisi okulun yapısını, değerlerini ve standartlarını tanıyan aileler

çocuklarını daha iyi yönlendirebilir (Biber, 2002). Türkiye’de Kolay (2004) ve Işık (2007) tarafından yapılan araştırmalar öğretmenler ve veliler arasındaki iletişimin çok sınırlı bir alanda gerçekleştiğini ortaya çıkarmıştır. Yıldırım ve arkadaşları (2011) ve Doğan (1995) tarafından yapılan araştırmalarda ise veli öğretmen görüşmelerinde öğretmenlerin olumsuz tavırları, sert tutumları ve yarattıkları resmi havanın, ailelerin öğretmenlerle iletişimini engelleyen etkenlerden birisi olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır.

İletişimi engelleyen bireysel tutum ve davranışlar Özgüven (2003) tarafından şöyle sıralanmıştır:

- *Yönlendirmek
- * Emretmek
- * Uyarmak
- * Gözdağı vermek
- * Ahlâk dersi vermek
- * Öğüt vermek
- * Çözüm ve öneri iletileri vermek
- * Nutuk çekmek
- * Öğretmek
- * Mantıklı düşünceler önermek
- * Eleştirmek
- * Suçlamak ve yargılamak
- * Sürekli övmek
- * Olumlu değerlendirmek
- *Alay etmek ve ad takmak
- * Davranışları yorumlamak
- * Analiz etmek ve tanı koymak
- * Soru sormak ve sorgulamak
- * Şakacı davranmak ve alay etmek

Öte yandan bireyin toplumsallaşması ilk önce aile içerisinde gerçekleşir. Her çocuk kendi ailesinin yetiştirme tarzına göre yetişir. Bu nedenle ailede çocuğa verilen sevgi, saygı, hoşgörü, aile içi insan ilişkileri, ailenin yaşam standarttı ve yapısı gibi birçok faktör çocuk üzerinde etkili olur. Ailede uyum ve iletişim ne kadar güçlüyse okulda öğrencinin davranışları da buna uygun olarak olumluya döndürür. Ailedeki uyumsuzluk ve iletişimsizlik ise öğrenci üzerinde olumsuz etkiye sahiptir (Başar, 2005). Öğrenci, öğretmen ve veliler arasında kurulacak olumlu bir iletişim, öğrencinin sınıf başarısının ve olumlu davranışlar kazanmasının temel kaynağı ve dayanağıdır. Öğrencinin gelişimini sağlıklı bir şekilde gerçekleştirmek, bu üçlü arasında kurulacak iyi bir iletişime bağlıdır (Yiğit ve Bayrakdar, 2006).

Bir öğretmenin öğrenci ve veli ile ilgili olarak yapması gereken ilk iş öğrencinin ailesi hakkında bilgi edinmektir, bu da veli-öğretmen iletişimi ile gerçekleştirilir. Bu görüşme zaman zaman karşılıklı olabileceği gibi, imkânların kısıtlı olduğu zaman yazıyla veya telefonla da olabilmektedir. Öğrenciler aracılığıyla kurulacak sözlü iletişim, yanlış anlamalara sebep olabileceği için gerekmedikçe kullanılmamalıdır. Bunun yerine yazılı iletişimin tercih edilmesi yanlış anlaşılmalara önlemede daha etkili olacaktır (Başar, 2005).

Bu nedenle dönem içerisinde öğretmenin öğrencisi hakkında gerekli olan bilgileri alacağı kişilerin ilk sırasında öğrencinin velisi gelmektedir. Bu yüzden öğretmen veli ile daima iletişim içerisinde olmalı ve onu bu sürecin bir parçası olarak kabul etmeli. Veli sadece sorun olduğunda değil, sürecin her devresinde veliye bilgi verilmelidir. Eğitim sürecinde velilerin de eğitime katılmaları hem öğrencinin başarısını artırır hem de öğretmenin işini kolaylaştırır.

Levin ve Nolan (akt. Bacanlı, 2003)'a göre öğretmenin, veli ile aşağıdaki durumlarda bağlantı kurması gerekmektedir:

- a) Öğrenci bir daha yapılmasına izin verilmeyen olumsuz bir davranışta bulunduğu anda, öğretmen ve diğer okul çalışanları yapılabilecek tüm işlemleri yaptıktan sonra,
- b) Okul yönetimi öğrencinin sınıfını veya öğretmenini değiştirmeye karar verdiğinde,

- c) Okul yönetimi öğrencinin bir süre sınıftan veya okuldan uzaklaştırılmasına karar verdiğinde,
- d) Okul yönetimi öğrencinin öğrenmeyle ilgili, duygusal veya fiziksel güçlüklerinin test edilmesine ihtiyaç duyulduğuna karar verdiğinde,
- e) Okul yönetimi dışarıdan gelecek psikiyatrist, uzman doktor veya sosyal çalışmacı gibi uzmanların gerekli olduğuna karar verdiğinde,

Ancak veli ile sadece bu şartlarda ve resmi olarak iletişim kurmak veliyi okula karşı soğutur. Ayrıca kimse çocuğu ile ilgili olarak kötü şeyler duymak istemez, bu yüzden öğretmen yukarıda belirtilenlerin dışında olumlu durumlarda da veli ile iletişime geçmeli, onların okula karşı olumlu duygular hissedebilmesini sağlamalıdır.

Velilerle iletişim kurulurken onların birer yetişkin oldukları ve hakkında konuşulan kişinin onların çocuğu olduğuna dikkat edilerek iletişimde buna uygun iletiler düzenlemelidir. Öğretmenin, velileri çocukları hakkında bilgilendirirken kendini onların yerine koyması ve onları anlamaya çalışması uygun bir davranıştır (Hoşgörür, 2005).

Eğitim sisteminde; eğitim-öğretimin niteliğini önemli ölçüde düşürücü sebeplerinden biri çocuğun hayatın gerçeklerine hazırlanmasında en önemli etkiye sahip iki unsur biri aile diğeri okuldur. Bu ikisi arasında iyi bir iş birliğinin yeterince sağlanamamıştır. Velilerle veli toplantıları dışında, veliler ile okul arasında tam bir birlikte hareket etme söz konusu değildir (Aytaç, 2000).

Bu nedenle öğretmenler ile aileler arasında ilişkiler de diğeri insanlar arasındaki ilişkileri gibi seviyeli, düzenli ve etkili bir iletişimin olması gerekmektedir (Aral ve diğeri, 2000). Velilerle öğretmenler iletişimi daha iyi sağlamakta amaç katılım ve geri bildirim sağlamak ve okul-veli-öğretmen arasındaki bağları güçlendirmektir. Okul ile veliler arasında güvenin oluşmasında iyi bir iletişim büyük önem taşır (Sarıtış, 2004). Aslında bütün veliler çocuklarının başarılı olmasını çok istedikleri için, çalışmalar hakkında bilgi sahibi olmak isterler (Sarıtış, 2004). Öğretmen-veli iletişimi düşünüldüğünde iki yönlü bir iletişim akla gelmektedir. Bu iletişimi genelde öğretmen başlattığı gibi veli de ilgili kişilere bazen kolaylıkla iletişime başlattığı olur. Dolayısıyla velilerin iletişime geçme ve çocukları hakkında bilgi toplama isteklerinin özellikle öğretmenler tarafından desteklenmeli ve iletişime

isteklendirilmeleri çocuğun başarısı konusunda etki edecektir (Eroğlu ve Demiray, 2008).

Etkili bir eğitim için öğretmen-veli iletişimi için bilgilenmeyi ve bilgilendirilmeyi gerektirir. Karşılıklı hem kul aileye hem de aile okula ihtiyacı vardır. Öğretmenler ve veliler ve çocuğun yararı için birbirlerini çok yönlü bilgi vermek zorundadır (Çelik, 2005).

Velilerin en sık ve direkt iletişime geçen kişiler olarak, aile desteğinin başlaması, devamlı hale gelmesi ve başarıya varılmasında, öğretmen davranışları en önemli katkıdır. Bu nedenle öğretmenler davranışları daha kalıcı hale getirecek bazı olumlu davranışları gösterilmelidir. Öğretmenler, çocuk okul ilişkisi içindeki sorunlarla ilgili, veli katılımını gerçekleştirecek stratejilerle ilgili bilgiye sahip olmalı, velilere olumlu ilişkilerin ortaya çıkmasında ilk girişimleri gerçekleştirmelidirler. Öğretmenler okullarının kültürünü iyi bilmeli, veli katılımını daha etkili gerçekleştirmek için yeterli bilgiye sahip olmalıdır. Aynı zamanda öğretmenler, velileri rahat olmalarını sağlamalı, cesaretlendirmeli, velilere karşı duyarlı, objektif, yönlendirici, daha sempatik, daha saygılı ve gerçekçi olarak yaklaşmalıdırlar (Şahin ve Ünver, 2005).

Özellikle öğretmen ve veli arasındaki diyalog eksikliği, karşılıklı ilişkilerin zayıflığına, güven tereddüdüne, dolayısıyla ilişkilerin yok denecek kadar eksikliğine sebep olmaktadır. Acaba diyalog eksikliği mi güven tereddüdüne, yoksa güven tereddüdü mü diyalog eksikliğine sebep olmaktadır (Turan, 2004).

Lindgren (1954)'e göre; veliler ve öğretmen arasındaki sorunlardan biri de, çocuktan karşılıklı beklenti farklılığıdır. Örneğın birinin çocuğa öğretmek istediği davranışı veya fikri, diğeri istemez, birçok konuda bu gibi davranışalar görülebilir masala değişik disiplin uygulamalarında buna benzer örnekler görülebilir (Akt. Bursalıoğlu, 2005).

Cook (1950)'a göre ise veliler ile öğretmen arasındaki sorunun bir nedeninde çocuğa ayrı açılardan algılamasıdır. Öğretmen sınıfındaki çocukların tek tip olmadığını, velilerin ise kendi çocuklarının sınıftaki tek çocuk olduğunu düşünmesidir (Akt. Bursalıoğlu, 2005).

Baruch (1952)'a göre velilerin öğretmenden, öğretmenin velilerden beklentileri kültüre ve topluma göre değişir. Öğretmenin anlayışlı, sabırlı, duyarlı ve adil oluşu, bu beklentilerin önde gelenleridir. Çoğu zaman öğretmenlik bilgi ve

becerisini ilk beklenti olmadığı görülmüştür. Bunlara karşı öğretmenin velilerden beklemedikleri işbirliği, hoş görme, güven ve dürüstlüktür (Akt. Bursalıoğlu, 2005).

Çalık (2007)'a göre velilerin okula olan güvenleri okul-aile ilişkilerinin iyi olmasıyla doğru orantılıdır. Velilerin okuldaki eğitim her türlü faaliyetlere katılmasının nedenleri şu şekilde sıralanmaktadır:

- a. Çocuklarının ilk eğiticileri olduklarından katılmalıdır.
- b. Kendi çocukları için uzun dönem sorumlulukları vardır.
- c. Katılımı öğrencinin başarısını yükseltebilir.
- d. Katılım velilerin için bir haktır.
- e. Katılım okul için demokratikleşme sürecidir.

Velilerin okuldaki etkinliklere katılımları gerçekleştiğinde, çocuklar okula gitme konusunda daha istekli oldukları ve daha fazla sosyal beceri ve uyum gösterebilmektedir (Kotaman, 2008). Çalışma, veli öğretmen iletişiminin karşılıklı beklenti boyutları ile devam etmektedir.

2.2.1. Veli Öğretmen İletişiminin Karşılıklı Beklenti Boyutları

Eğitim süreci boyunca velilerin ve öğretmenlerin birbirlerinden bazı beklentileri olmaktadır. Tarafların birbirlerinin beklentilerinin farkında olmaları ve bu doğrultuda hareket etmeleri yapacakları işlerin daha başarılı ve tatminkâr olmasını sağlayabilir. Eğitim-öğretim sürecinin başında tarafların birbirlerinden beklentilerini açık bir şekilde dile getirebilir, süreç içerisinde karşılaşılabilecek sorunları engellediği gibi taraflar arasındaki amaç farklılığının da ortadan kalkmasını sağladığı görülebilir.

Velilerin çocuklarının eğitimleriyle ilgilenmeleri onların eğitimden ve öğretmenden beklentileriyle ilişkili olup çocuklarının eğitimiyle ilgilenen veliler eğitimden ve öğretmenden beklentileri olan velilerdir. Onların bu beklentilerinin farkında olmak öğretmene onlarla iyi ilişkiler kurma imkânı sağlayacaktır (Bacanlı, 2003). Velilerin öğretmenden beklentileri, Charles ve Senter (Akt. Bacanlı, 2003)'a göre şunlardır:

- a. Çocuklarına gerekli özenle ve dikkatle yaklaşması,
- b. Çocukların öğrenme konusuna ve eğitime yönelik heyecan duyması,
- c. Çocuklarına, ihtiyaç duyacakları bilgi ve becerilerin kazandırması,
- d. Çocuklarının girişimlerini cesaretlendirmeli ve desteklenmeli,
- e. Çocuklarının yaptıkları davranışları ve işlerinin denetlenmeli,

- f. Çocukları konusunda ailelerin ara sıra bilgi vermeli,
- g. Öğretmenin zamanının büyük kısmını çocuklara ayırmalıdır. Öğretmenler eğitim-öğretim süreci içerisinde velilerin okul etkinliklerine katılmalarını ve bu süreçte onlarla iş birliği içerisinde olmayı isterler, ancak bunu engelleyen bir dizi faktör bulunmaktadır. Pehlivan (2005)' a göre bu faktörler şunlardır:
- h. Velilerin olumsuz okul yaşantılarına sahip olmaları, onların okula karşı olumsuz tutum içinde olmalarına sebep olması,
- i. Ailelerin ekonomik sıkıntılarının olması, onların okuldan çağrıldıklarında ekonomik katkılar isteneceğini düşünerek okula karşı olumsuz tutum geliştirmelerine neden olması,
- j. Velilerin okula ayırabilecekleri zamanlarının kısıtlı olması,
- k. Velilerin eğitim düzeylerinin düşük olması,
- l. Öğretmenlerin velilerin türlü sebeplerle okula katılımının olmayacağı şeklinde ki olumsuz tutumlar. Aslında ailelerin çoğu okula nasıl katkıda bulunacaklarını bilmez, bu durumda onlara yol gösterecek olan öğretmenlerdir. Ev ve okul kültürünün farklı olmasıdır.

Ayrıca öğretmenler de velilerden eğitim-öğretim süreci içerisinde bir takım beklentilerde bulunmaktadır. Yiğit ve Bayrakdar (2006)' a göre bunlar:

- a. Evde çocukları için uygun çalışma ortamları oluşturmaları,
- b. Çocuklarını başarı konusunda onları cesaretlendirmeleri,
- c. Çocuklarını dinlemeleri ve onlara karşı tutarlı davranışlar sergilemeleri,
- d. Küçük yaştan itibaren çocuklarına sorumluluk vermeleri,
- e. Çocuklarından onların kapasitelerine uygun beklentiler içine girmeleri,
- f. Okul ve öğretmen ile sürekli iletişim halinde olmaları, • Çocuklarının arkadaş ortamını ve ev dışında geçirdiği zamanı nasıl ve kimlerle geçirdiğini bilmeleri,
- g. Öğüt vermek yerine onlarla birer yetişkin gibi konuşmak ve onlara iyi birer anne-baba modeli olmalarıdır.

Kısacası velilerin ve öğretmenlerin birbirlerinden çok farklı beklentileri olmakla birlikte aslında hepsinin ortak noktası öğrencidir. Zira hiçbir veli çocuğunun, hiçbir öğretmen de öğrencisinin kötülüğüne sebep olacak bir şey

istememez. Buradaki amaç karşılıklı beklentileri sağlayıp öğrenciye iyi bir eğitim verebilmektir.

2.2.2. Veli ve Öğretmen İletişimde Engeller

Koçak (1988)'a göre okul-aile iletişimde etkili olduğunu düşünülen engeller;

- b. Çocuğun, bulunduğu sınıf mevcudunun fazla olması,
- c. Ailenin işlerinin yoğunluğu,
- d. Aileler kendi çocukları hakkında olumsuz şeyler duymak istememesi,
- e. Öğretmenle ilgili bilgileri veliye öğrencinin iletmesi,
- f. İki tarafında karşılıklı birbirini tanımaması,
- h. Velilerin eğitim ve okulla ilgili az bilgiye sahip olmaları,
- ı. Velilerin para konusu olacağı düşüncesiyle iletişime geçmek istememesi,

Yukarıda engellerin bir kısmı yalnızca öğretmenlerin diğer bir kısmı ise velilerin gözledikleri engellerdir. Farklı okullar için, burada belirlenmiş olan engellere dışında farklı engeller olabileceği gibi burada belirtilen engellerde olmayabilir.

2.2.3. Etkili Veli - Öğretmen İletişimi Oluşturma

Öğretmen ile veli arasında karşılıklı sağlam bir güven oluşması düzgün bir iletişim için büyük önem taşır. Velilerle iletişimi geliştirmede hedef onlardan katılım ve geri dönüt almak yoluyla okul-aile-öğretmen üçgeninde işbirliğini oluşturmak ve güçlendirmektir. Okul idarecileri, öğretmenler ve velilerle işbirliğini ilerletmek amacıyla birçok araçtan ve yöntemden yararlanabilirler. Şişman ve Turan (2004)' a göre bu araçlar şunlardır:

- a. Yerel ve ulusal basın (dergi, gazete, ilân, broşür),
- b. Toplantılar, geleneksel törenler, (belirli gün ve haftalarda, milli bayramlar, açılış günleri, kuruluş yıldönümü ve mezuniyet),
- c. Televizyon ve radyo,
- d. Görüşme (telefon ,yüz yüze),
- e. Yazışma (e-posta ,mektup, not kartı, kartvizit , internet, faks),
- f. Yüz yüze ziyaretler,

- g. Veli konferansları, veli toplantıları, veli anketleri, veli mülakatları,
- h. Öğretmen veli kaynaşmasını sağlayacak özel toplantılar,
- i. Şikâyet ve Temenni kutuları,
- j. Mezuniyet günleri ve kermesler,
- k. Geziler, gözlem-inceleme,
- l. Yetişkin eğitimi faaliyetleri,
- m. Okul-aile birliği etkinlikleri,
- n. Sosyal-kültürel etkinlikler (şiir ve bilgi yarışmaları, tiyatro, sergi),
- o. Okul dergisi, okul gazetesi, el kitapçığı, bültenler, tanıtıcı broşürler, ilan tahtası, el ilanları ve afişler,
- p. Danışma kurulları ve hizmetleri,

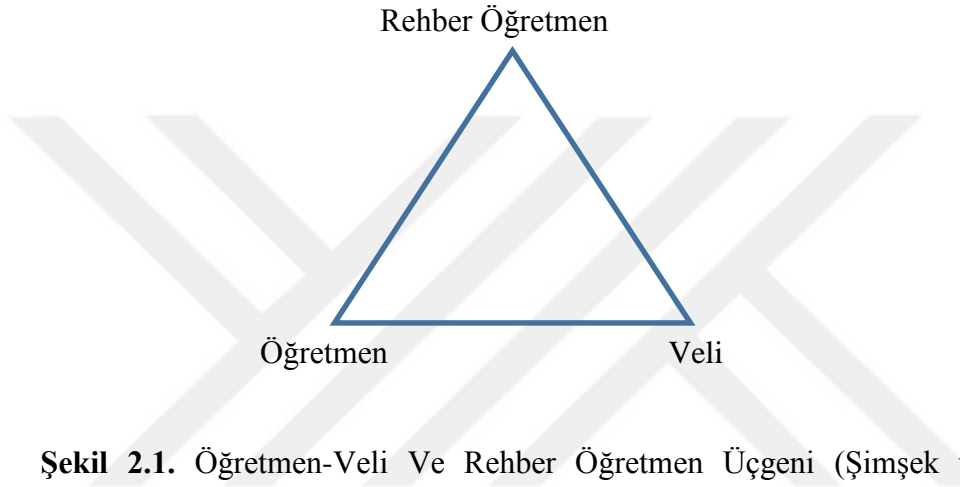
Yukarıdaki bu yöntemler yardımıyla elde edilen bilgiler gelecekteki okul veli politikalarının oluşmasında, faaliyetlerin planlanmasında faydalanacak şekilde analiz yaparak değerlendirilmelidir. Bu doğrultuda sağlanan bilgiler okulun çalışma organları tarafından ele alınıp görüşülmelidir. Değerlendirme sürecinde halkla ilişkiler açısından belirlenen amaçlara ne düzeyde gerçekleştiği saptanmalı, eksik yönler varsa tamamlanmalı veya sürecin geliştirilmesine yönelik önlem ve öneriler alınmalıdır (Şişman ve Turan, 2004).

Veliler çocukların yaşadığı problemlere nasıl yaklaşması konusunda da ara sıra bilgilendirmek gerekir. Bunu yapmak sadece veliyi okula çağırıp toplantı yapmakla değil, birçok iletişim aracıyla da olabilir (Yiğit ve Bayrakdar, 2006).

Ayrıca okuldaki çalışmaların organizasyon, planlama, uygulama ve değerlendirme basamaklarında yürütülen etkinliklerin ailelerle paylaşılması okula olan güveni çoğaltır ve onların desteğini artırır. Bu doğrultuda bazen aylık, gerektiğinde haftalık bilgilendirme yapılabilir (Sarıtaş, 2004).

Bunu sağlarken de öğretmen-veli ve rehber öğretmen arası iyi bir iletişim olursa; bu çocuk üzerinde olumlu bir etki bırakır kendini daha mutlu hissedebilir. Yeni alanlara yönelerek keşfetme duygusu, kendi başına kavrayabilme, kendini ifade edebilme yani, iç ve dış disiplin kazanabilir. Bu gelişmelerin sonucunda çocuğun okuldaki başarısına olumlu etkisini görebiliriz.

Şekil 2.1.'de görüldüğü gibi öğretmen-veli rehber öğretmen ilişkisinde en ideal durum; öğretmen-veli ve rehber öğretmen üçgeninde ismi geçen paydaşların iletişimi sayesinde çocuğu olduğu gibi kabul ettiğimizi göstererek onu iyi-kötü, zayıf-güçlü taraflarını görülebilir ve onda değişmesi düşünülen davranışları tespit ederek bazı sorunları iletişim yoluyla azaltabilir ya da bütünüyle ortadan kaldırılabılıriz (Şimşek ve Tanaydın, 2002:12-16).

Şekil 2.1. Öğretmen-Veli Ve Rehber Öğretmen Üçgeni (Şimşek ve Tanaydın, 2002:13)

Burns ve diğerleri (1992)'ne göre; öğretmenler ve veli arasında sağlanacak iletişimin önemlidir. Velilerle okuldaki çalışmalar konusunda haberleşme, okul kuralları ve velinin ihtiyaç duyduğu yardımcı kaynaklar konusunda hazırlanılan broşürler, olabilecek bir iletişimin araçlarıdır. Öğrencilerle ilgili raporlar, öğretmen-veli telefonlaşmaları, mesajlaşması, toplantılar, çocukla ilgili görüşmelerin yapılacağı, ayrıca çocuğun aile ilgili konusunda öğretmenlerin ev ziyaretleri, çocuklarının sınıf içi performanslarını görme fırsatı elde edecekleri veliye açık sınıf içi performansları izleme günleri, öğretmen-veli ilişkilerinde uzun dönemdir var olan etkili iletişim yollarıdır.

Çelenk (2003)'in yaptığı benzer bir çalışmada da öğretmenlerin; “öğretmen ile iyi bir iletişimi olan velilerin çocuklarının okul başarısını olumlu yönde olduğu, çocuğu kötü alışkanlıklardan korumak, öğretmen-aile çatışmasını önlemek amacıyla velilerin okul idaresi tarafından bilgilendirme gerekli olduğu” tespit edilmiştir. Çalışma, etkili veli-öğretmen iletişimi oluşturmada öğretmen-veli görüşmelerinin yapısı ile devam etmektedir.

2.2.3.1. Etkili Veli-Öğretmen İletişimi Oluşturmada Öğretmen-Veli Görüşmelerinin Yapısı

Öğretmen ile veli arasında karşılıklı iyi bir iletişimin oluşturulması güçlü bir etkileşimle başlar. Öğretmen veli ile kurduğu bu sağlıklı iletişim sonucu, öğrenciyi daha iyi tanıyabilir, çocukla ilgili karşılaştığı sorunlar kısa sürede çözebilir, bu da eğitimde sürekliliği ve fırsat eşitliğini sağlar. Velilerin eğitime katılmasıyla, çocukların okul ve gelecekteki yaşantılarında da başarılarının artması, başarılı ve mutlu bir birey olarak yetişmesine, okul ile veli arasında çocuklara gösterilen farklı eğitim tutumları değiştiği görülmektedir (Sevinç, 2003).

Dolayısıyla öğretmen ile veli arasındaki en güvenilir ilişki biçimi görüşmedir. Görüşme karşılıklı gerçekleştirildiği için hem düşsel hem de duygusal yönden tarafların birbirlerini anlamalarını daha kolaylaştırır. Veli ile öğretmen arasında gerçekleştirilecek olan karşılık konuşma, öğrencilerin kişisel gereksinimlerinin değerlendirilmesi ve sorunların neden ve sonuçlarının ortaya çıkarılması açısından da fayda sağlar (Aydın, 2010).

Görüşme, veli aracılığıyla öğrenci hakkında en sağlıklı bilgilerin birinci ağızdan alınabileceği ve birebir iletişim kurulabileceği için en iyi ortamdır. Öğretmenlerin velilerle iletişim kurmada görüşme tekniğini kullanmalarının nedeni; kişisel görüşmelerde, veliye daha fazla zaman ayrılabilmesidir. Veli kendini, duygularını, düşüncelerini daha kolay ifade edebilmektedir (Dönmez, 2008). Görüşmelerde; velilerin öğrencilerden beklentileri öğrenilebilir, bu beklentilere ulaşmak için neler yapılabileceği, çocukları ile ilgili karşılaştıkları problemleri nasıl çözecekleri konusunda fikir alış verişinde bulunabilirler (Can ve Ömeroğlu, 2005).

Bunu sağlamak için öğretmen veli görüşmeleri öğretmen tarafından planlanabileceği gibi, velilerden gelen istek üzerine de düzenlenebilir (Sarıtaş, 2004). Kişisel görüşmeler yalnızca okulda ya da çocukta bir problem olduğu zaman yapılmamalı, zaman zaman çocuk ve aile ile ilgili olumlu durumları paylaşmak ve çocuğun olumlu davranışlarını konuşmak içinde yapılmalıdır. Aileyi yargılayıcı ve suçlayıcı tutumlardan kaçınılmalı, ortada bir sorun varsa aile ile beraber çözümlenmelidir. Gereksiz sohbetlerden kaçınılmalı asıl konu üzerinde durulmalı (Can ve Ömeroğlu, 2005).

Öğretmen veli görüşmesinden istenilen sonucun elde edilmesi için görüşmenin iyi yönetilmesi gerekir. Bu durumda öğretmenin hazırlıklı olması gerekir. Öğretmen veli görüşmesinden önce öğretmenin görüşme planını yapması görüşmeyi daha anlamlı kılabilir. Görüşme sırasında sağlıklı ve güçlü bir iletişimin başlatılıp sürdürülebilmesi için öğretmenlere şu önerilerde bulunulabilir (Sarıtay, 2004; Eroğlu ve Demiray, 2008):

- a. Öğretmenin öncelikle samimi ve güler yüzlü bir biçimde veliye yaklaşması gerekir.
- b. Görüşme konusunu veliye kısaca açıklamalıdır.
- c. Görüşmenin fiziksel açıdan (ısı, ışık, nem, oturma düzeni) uygun bir ortamda gerçekleştirilmesi gerekir.
- d. Fiziksel ortamın yanı sıra, öğretmen sergileyeceği yaklaşımla, velinin rahatlamasını ve düşüncelerini açıkça söyleyebileceği psikolojik bir ortamı da yaratması gerekir.
- e. Görüşmenin amacını, içeriğini ve hatta ne kadar süreceğini veliye açıklamalıdır.
- f. Çocuk hakkında veliye açıklayıcı bilgiler verilmesi gerekir.

Öğretmen ve aile arasında her gün yapılan görüşmeler sakin, uyumlu ve tutarlı görüşmelere dayandığı takdirde aşama aşama kurulabilecek güvenin yerini alabilecek başka hiçbir şey yoktur. Bunu başarabilmek için, öğretmenin çocuklar okula gelmeye başladığında her bir çocuğu hoş karşılamak ve anne baba ile de dostça konuşmak üzere hazır olmasına olanak sağlayacak planlar yapılmalıdır. Ayrıca güven kurulmasında öğretmenin bir ebeveynin sorunları hakkında, diğer ebeveynlerle konuşmaması önemli rol oynar. Bu iyi bir sağduyuyu gerektirir (Aksoy ve Turla, 2001).

Yeşilyaprak (2006)'a göre öğretmen, veli ile iyi ilişkiler geliştirmede şu hususları göz önünde bulundurmalıdır:

- a. Velilerin eğitim hayatı ile ilgili tecrübeleri ve anıları okula karşı tutum ve değerlerini etkiler. Eğer bu yaşantı ve anılar olumsuz ise öğretmene karşı ön yargılı olur bu da velinin okulla ilişki kurmasında sorunlar ve güçlükler ortaya çıkarabilir. Bu gibi ön yargılar, ancak öğretmenin çocuğu için çaba harcadığını görürse bu sorun ortadan kalkar. Burada önemli görev öğretmene düşmektedir.

b. Veliler kültürel sosyal ve ekonomik seviyesi öğretmen veli ilişkisini etkileyen faktörlerdir.

c. Veliler çocukları için mutlaka iyi şeyler duymak isterler. Bu yüzden görüşmeye ilk önce çocuklarıyla ilgili iyi haberlerle başlamak iletişimi olumlu yönde etkileyecektir. Veli; öğretmenin çocukları ile yakından ilgilendiğini hissettirmesi önemlidir.

d. Okulda çocuğun yaptığı bazı çalışmaların eve götürmesine izin verilmelidir. Bunlar veliyi memnun edecektir.

e. Veli okula geldiğinde daima güler yüzle gösterilmeli ve çocukları konusunda yanlış davranışları varsa bunlar yüzlerine vurulmadan iyi bir iletişimle iletmelidir.

Veli görüşmeleri incelendiğinde şu önemli unsur göze çarpar. Öğretmen eğer çocuğu veya aileyi suçlarsa veli savunma durumunda geçer. Bu durum genellikle sorunu çözmediği gibi içinden çıkılmaz hale getirir. Suçlamak ve savunmak sorun çözülmediğine bir suçlu aramaktan yanlıştır. Yalnızca “soruna yol açan nedenler” araştırılabilir. Bu yüzden amaç suçluyu bulmak değil, sorunu ortadan kaldırmak veya sorunu kontrol altına tutmak olmalıdır. Bunun için de ilk yapılacak şey “işbirliği ”dir (Yılmaz, 2006). Öğretmen veliye, okulun ve ailenin isteklerinin ortak olduğunu, çocuğun gelişimine ve uyumuna yardımcı olabilmek için işbirliği yapma isteğini ve beklentisini baştan ortaya koyarsa işlerin kolaylaştığı görülebilir. Öğretmenin bu davranışını gören veli, sonraki görüşmelere daha istekle gelir, kaygılanmaz ve öğretmenin söylediklerini daha kolay kabullendiği söylenebilir.

Öte yandan eğitim yönetimi alanında yapılan çalışmalarla, başarılı öğretmenlerinin okul aile ilişkilerine değer veren öğretmenler arasından olduğu görülmüştür. Bu yüzden eğitimde ileri ülkelerin hepsinde okul aile işbirliğine büyük önem verilmiş bu alanda öğretmenler ve velilere yönelik eğitimler yapılmaktadır. (Çalışkan ve Ayık, 2015). Maalesef aynı şeyi Türkiye adına söylemek mümkün değildir. Son dönemlerde toplam kalite yönetimi gibi değişiklikler yapılmaya çalışılsa da veli katılımı veli öğretmen ilişkiler bireysellikten öte gidemediği söylenebilir.

2.3. METEFOR

Metafor, insanlar için dilde bir gösteriş sihirbazlığı gibi gördüğü için düşünce ve eylemin sorunundan çok, kelime oyunu olarak görürler. Bu yüzden çoğu insan meteforsuz bir hayatın hiç de zor olmayacağını düşünür. Fakat yaşadığımız hayatın her evresine o kadar girmiştir ki dünyayı algılamamıza, düşüncelerimizi yönlendirmemize ve kazandığımız tüm tecrübelerin temeline yön verdiği söylenebilir.

Metaforlar hem işin iç yüzünü görmemizi sağlarken hem de bunu çarpıttığı söylenebilir. Görmenin yollarını açarken görmemenin yollarını sergileyebilir. Metaforların bizi yeni tarzlarda düşünmeye ve davranmaya özendirdiği düşünülebilir. Ufkumuzu genişletip bakış açımızı değiştirebilir.

Araştırmanın bu bölümünde metaforlarla ilgili kavramsal çerçeve verildikten sonra metafor ile veli-öğretmen iletişiminin kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Daha sonra veli ve metafor konusuna ilişkin yurt içi ve yurt dışı çalışmalara yer verilmiştir.

Corbett ve Connors (1999:122)'e göre metafor sözcüğü, köken olarak “bir yerden başka bir yere götürmek” anlamına gelen Yunanca “metafora” sözcüğünden türemiştir. “Öte” anlamına gelen meta ve taşımak anlamına gelen “pherein” kelimeleri birleşerek metafor kelimesi oluşmuştur.

Metafor, eğriltileme anlamına da gelmektedir. Çoğu zaman benzetme olarak görülen ancak benzetmeyle arasında çok büyük bir fark vardır. Bir sorunu başka bir şekilde anlatmak için kullanılır. Bir kavramı başka şey ile benzetmek, karşılaştırmak, anlatmak için kullanılan mecazlar şeklinde tanımlamıştır.

Özdemir (2017)'e göre; Metafor, en geniş manasıyla “bir şeyin başka bir şey aracılığı ile açıklanması” veyahut “yabancılık çekilen bir olgunun bize tanıdık gelen bir olguya benzetilerek açıklanması” olarak tanımlamıştır. Genellikle kelimeyi süslemeye yönelik bir söz sanatı gibi görülse de gerçeği bundan çok daha fazladır. Metafor bizim yaşamı anlamamızı ve görmemizi sağlamaktadır. Gündelik hayatta çoğu zaman farkında dahi olmadan kullanırız, düşüncelerimize yön verdiğini ve zamanla dilimiz içerisinde bir yer edindiğini görürüz diye tanımlamıştır (Morgan, 1998:14). Metafor genel manada bir dilsel işlem ve diğer dilsel işlemler gibi, aynı zamanda zihinsel bir işlemdir şeklinde tanımlamıştır (Kövecses, 2003: 88-89).

James (2002:26) metaforu tanımlarken kişinin nasıl algıladığını ve çevresindeki dünyayı nasıl kavradığını açıklayan düşüncenin tam merkezidir. Günlük yaşamımızda var olan metaforlar inançlarımızı, hareketlerimizi düşüncelerimizi etkiler. Bizler bunları nasıl kullandığımızın farkında olmasak bile metaforların hayatımızı yönlendirdiği görülmektedir.

Lakoff ve Johnson (2015) metaforların bilişsel bir öge olduğunu ve dilimizdeki ifadelerin sadece kavramsal düzeyde var olan metaforları gösterdiğini belirtmiştir. Bu görüşleri doğrultusunda metafor, bir çeşit şeyin diğer bir şeye dayanarak anlatılması ve tecrübe edilmesi olarak tanımlamıştır.

Cebeci (2013:7-16)' ye göre ise metafor, esas fonksiyonu bir tür tecrübenin, bir diğerine göre kısmının kavrayışıyla sağlamaktır. Önceden var olan benzerliklere yenisini eklemek yani başkasından öğrenilmeyen bir şeydir. İnsanın üstün sezgisinin, yeteneğinin bir ürünüdür. Edebiyat-sanat dışında düşüncelerimizi yönlendiren, insanların zihinsel faaliyetlerini geliştirerek bakış açısını yenilediği görülmektedir

Metaforlar, benzerlik vasıtasıyla kavrayabilme sürecidir. Çoğu zaman metafor bilinmeyen, bilinen bir kavramın özelliklerine benzeterek anlatılması olduğunu söylemiştir (Çelikten, 2006:270). Metaforlarda, "A" ve "B" olmak üzere iki öge bulunur ve bunlar "A" ve "B" formlarını ifade eder. Örnek olarak "Çiçekler Yaşamdır" sözcük öbeği dilde metafor kullanımına bir örnektir. Kavramsal form "A", kavramsal form "B" şeklinde formüle edilen metafor, kavramsal metafor olarak adlandırmıştır (Batı, 2007:330)

2.3.1. Metaforun İşlevi

Metaforlar yeni metaforlara yol açarak birbiriyle rekabet eden ve birbirini tamamlayan kavrayışların bir mozaiğini meydana getirir. Farklı metaforların kavrayışlarına açık olduğumuzda ve yeni fikirler yaratmak üzere metaforları kullanmayı öğrendiğimizde, yeni evrim kalıplarını oluşturmanın özgün yollarını ortaya koyma kapasitemizi zenginleştirebilir.

Bu durum her zaman açık ve evrime dönük olan okul yaşamındaki karmaşıklığın üstesinden gelmeye son derece uygun düşen bir düşünme biçimi ortaya çıkarır ve bize örgütsel sorunları anlayıp çözenin daha etkili yollarını oluşturmak için metaforlardan pratik bir şekilde yararlanma olanağı sağlar (Morgan, 1998).

Metafor yaratıcıdır: Çünkü aklımızdaki bulunan ve aşikâr benzerliklerin, münasebet ve fikirlerin ötesinde kendi oluşturduklarını yeni benzerliklerini, münasebetlere ve fikirlere yönlendirir. *Metafor keşiftir:* Kelimenin yalnız başına daha önce üslenemeyeceği bir anlam genişliği kazanılır ve böylece hem kelimenin hem de fikrin anlam yükü çoğalır. Metaforların bağımsız anlamı yoktur (Lakoff ve Johnson 2015). Bunu Saban (2004) bir örnekle şöyle göstermiştir. Örneğin, ‘öğretmen güneş gibidir’ dediğimizde güneşin özelliklerini öğretmene yüklenir. Böylece, bir metafor oluşturmuş oluruz. Bu üç unsur, benzeyen (öğretmen), benzetilen (güneş) ve benzetilene ait özelliktir (yön bulduruculuk).

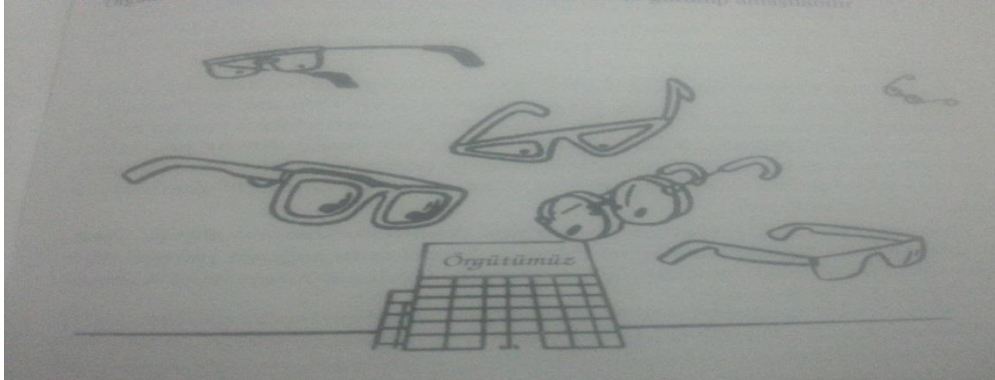
Bunun yanında Metafor bir kavramı anlatma sürecine de “metaforik düşünce” denir. Bu süreç şu aşamalardan meydana gelmektedir:

1- Anlamlandırılmak ve ya açıklanmak istenen soyut bir olgu (kavram, durum, olay)

2- Bu kavramı anlatırken kullandığımız somut bir kavram ve bu kavramın dilsel ifadesi,

3- Bu iki kavram arasında kurulan (kurgulanan) bağıdır (Sezer, 2003).

Bu aşamalar sonrasında metaforlar bizi yeni biçimlerde düşünmeye ve davranmaya sevk eder, ufukumuzu genişletir ve yeni fırsatların önünü açar. Farklı metaforların oluşturduğu kavrayışlar sadece teorik değildir inanılmaz derecede pratiğe de dönüktür (Morgan, 1998:396).Bu şekilde, değişik metaforların sonuçlarını rahatlıkla kullanmaya başladığımızda, bir metaforu eksik yönlerini anlamak için bir başka bir metafordan faydalanırız.

Şekil 2.2. Metafor çok sayıda görüş açısı ve davranış tarzı yaratabilir (Morgan, 1998:397).

Şekil 2.3.1.'de de resmedildiği üzere örgütler ve örgütsel sorunlar çok farklı biçimlerde görülüp anlaşılabilir. Her görüş açısı kendine özgü güçlü ve zayıf yönler

taşıyan ayrı kavrayışlar doğurur. Sorun, amaçlarımıza uygun düşecek anlayışa ve eylem stratejisine varmak üzere bunları bütünleştirmektir.

Bilimsel anlama sürecinin niteliğine ilişkin ünlü bir tartışmada, kuantum Fizikçisi Werner Heisenberg şu gözlemde bulunmuştu: “Bir şeyi anlamak birçok farklı kavramın genelde bir bütünün parçası olduğunu kavrama kabiliyetine dayanır. *Ref. Olmalı* Gerçek anlama düzeyi yüzeydeki karmaşıklığın ilerisine geçerek temelde olan bir kalıbı ortaya çıkarır”. Metaforun rolünü anlamamıza sağlayan şey tam da Heisenberg’in vardığı bu kanı olduğu söylenebilir.

Metaforun temel işlevleri; Birçok kavramın, bilginin keşfedilmesi, yeni bilginin algılanmasını sağlamaktır (Petrie ve Oshlag, 1993). Gündelik hayatımızda kullandığımız pek çok ifadeler, atasözleri ve bilmecelerde metaforla anlatmaya çalışmamız bir zihinsel işlem olduğu ve bu yolla, soyut olguları, dış dünya hakkındaki gözlemlerimizi somutlaştırarak anlatma gereğini duyabiliriz. Bugün bizler onu söz sanatı olarak tanıyor, kullanıyor ve yorumluyoruz. Sözcükler ya da sözcük öbeklerinin ölçülü, sıradan, birebir anlamlarından yapılan her sapma dinleyenin ya da okuyanın imgeler gücünü bir yorumlama, çağrışım alanı açıyor demektir. Düşüncelerimizi zorlayarak yapılan bu keşif büyük bir zevk verir, düşünceyi devreye girme, zenginleştirme tecrübesi sağlar. Bu da en üst seviyede metaforların kişinin çevreyi nasıl algıladığını gösteren gözlük işlevi yaptığı görülmektedir (Morgan, 1998).

Yapılan çalışmalar sonucunda metaforun işlevleri aşağıdaki gibi olduğu görülmüştür (Nesterova, 2011:46-49):

Adlandırma: Anlatılmak istenen kavramın karşılığını bulmak uygun sözcüğü seçilmesidir. Bu süreç sözcüğe ek yaparak değil, var olan kelimenin işlevselliğini genişleterek olmaktadır.

Soyut kavramların oluşturulması: Tecrübelerimiz sadece somut değildir; duygularımız ve yaşadığımız tecrübeler de vardır. Bu düşünceleri açıklamak ve onları ortaya çıkarmak metaforun insana sağladığı en büyük yarardır (Vendryes, 2001:29).

Yönlendirme: Metafor sayesinde oluşan kalıplar, fikirler, davranış ve hareketleri şekillendirmektedir. Metaforlarla yaşantımızın şekillendiğini, yeni fikirler ortaya çıktığını görmekteyiz.

Yeni Bilginin Üretimi: Metafor, var olan gerçekler yardımıyla bilinmeyenleri ortaya çıkarmaktadır. Bir gerçeğin özelliklerinden yola çıkarak başka bir gerçeği ulaştırır. Genelde metaforik kavramından faydalanırız. Bu durumun somuttan soyuta doğru ilerlediğini görürüz. Soyut bir nesneyi anlatmak istediğimizde tecrübelerden hareketle benzetme yaparız.

Psikolojik Tesir: Metafor, önemli bir etki gücü vardır. Basit bir kavrama, psikolojik bir özellik yükler. İnsanların böyle derinliği olan sözlerden daha etkilendiğini görürüz.

Paradigmalarının çeşitlendirilmesi: Tecrübelerimizle her gün yeni metaforlar ortaya çıkmaktadır.

İletişimsel ve Eğitsel İşlev: Farklı kültürde yetişen insanların birbirini anlaması kolay değildir. Ortak bir kültür ve yaşayış içinde olduğun zaman iletişim rahatlıkla kurulabilir. Bu nedenle yeni kavramları ortaya çıkarmak için ortak düşünceden yola çıkarak, etkili metaforlarla hislerine hitap edilmelidir (Allan ve diğ., 2006:36).

2.3.2. Metafor çeşitleri

Metaforların daha iyi anlayabilmek için eğitim içerisinde kullanılan metafor çeşitlerini anlamak gerekmektedir. Bu manada, aktif metafor, pasif metafor, ölü metafor ve temel metaforlar olarak metafor çeşidi ortaya çıkmaktadır (Jenson, 2006).

Aktif metafor: Benzetilen kavramların kolaylıkla anlaşıldığı ve gerçek anlamıyla doğrudan bağlantı kurulabilen metaforlardır. Örneğin, “bu okul kaynayan kazan” metaforu aktif metafordur.

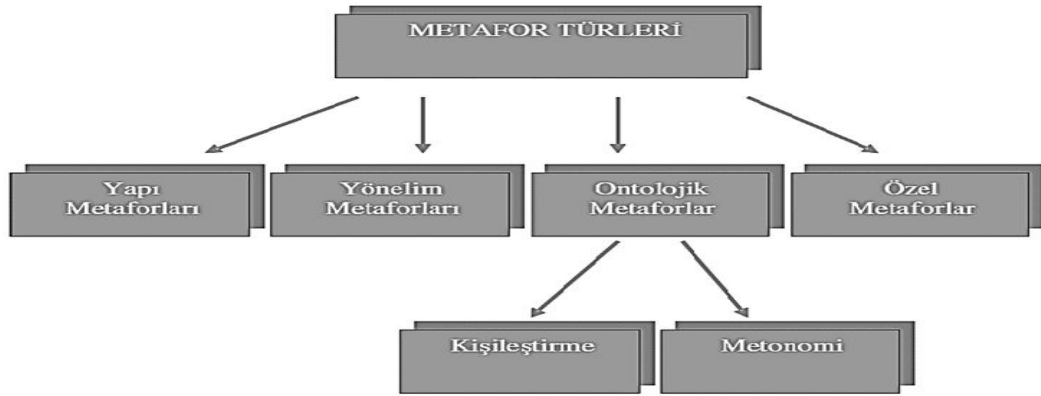
Pasif metaforlar: Bu metafor dinleyende bazen olumlu bazen de olumsuz manalar çıkardığı görülmektedir. Örneğin, “maçın sonucu katliamdı” metaforunda maçı kazananlara ya da maçı kaybedenlere farklı yorumlarlar. Bu metaforlar gerçek anlamlarından tamamen sıyrılır. “Sınava çalışmak at yarışı gibidir” metaforunda görüldüğü gibi sınava hazırlanan kişilerin çoğunun gerçek bir at yarışına katılma deneyimleri bulunmamaktadır.

Ölü Metafor: Önceleri kullanılırken fakat daha sonra kanıksanarak sıradan tamlamalar haline gelmiş ve bu şekilde kullanılagelen metaforlar için denilir.

Masanın bacağı, kilidin dili ve dolabın gözü metaforlar, ölü metafora örnek olarak gösterilebilir.

Temel Metafor: Kavramın en belirgin özelliklerini betimleyen metaforlardır. “Makine kurum” bu metaforlara örnek olarak gösterebiliriz (Jenson, 2006).

Öte yandan Girmen (2007:22) tarafından metaforlar türleri, Şekil 2.3’te görüleceği üzere: yapı metaforları, yönelim metaforları, ontolojik metaforlar ve özel metaforlar olarak 4’e ayrılmaktadır.

Şekil 2.3. Metafor Çeşitleri Kaynak: (Girmen, 2007:22).

2.3.2.1. Yapı Metaforları

“Bir kavramın farklı yapıya kavuşmasını sağlayan metaforlara yapı metaforları denilmektedir. Yapı metaforları, metaforların nasıl kavramsal olarak yapılandığını göstermektedir. Yapı metaforlarının kültürel özellikleri olabildiği gibi evrensel özellikleri de bulunmaktadır” (Girmen, 2007:14). “Yapı metaforları kavramlara atıfta bulunma, kavramları niceleştirme, vb. imkânı verir. İlâveten kavramlar, yüksek ölçüde yapıya kavuşmuş ve açıkça ifade edilmiş bir kavramı diğerini yapıya kavuşturmak için kullanma imkânı verir” (Lakoff ve Johnson, 2015:89). Yapı metaforlarını tanımlamak için Lakoff ve Johnson’ın (2015) “tartışma savaştır” metaforu incelenebilir.

TARTIŞMA SAVAŞTIR

İddialarınız *savunulamaz*.

Onunla asla bir tartışmada *galip* gelemedim.

Argümanlarımın hepsini *tahrip* etti.

Eleştirileri *doğrudan hedefi buldu*.

Kabul etmiyor musun? O zaman, *ateş!*

Yukarıda da görüldüğü gibi tartışmalardan yalnızca savaş terimiyle söz edilmediği anlaşılmaktadır. Tartışmalarda da savaşlarda olduğu gibi iki taraf vardır; ya kazanılır ya da kaybedilir. Tartışılan kişi, bir düşman gibi görülebilir. Hücum hatları oluşturulabilir. Bunların tümü, tartışma kavramının, savaş kavramıyla yapıya kavuştuğunu göstermektedir (Lakoff ve Johnson, 2015:26-27).

2.3.2.2. Yönelim Metaforları

Bu metaforların, yönelim metaforu diye ortaya çıkmasının sebebi, mekan ve uzay doğrultusuyla ilişkili olmalarından kaynaklanır. Yönelim metaforlarının taşıdıkları özellikler insanın fiziksel yapısından gelmektedir. Bu şekilde oluşturulabilecek örnekler üzerinden yola çıkacak olursak yönelim metaforlarına ilişkin şu sonuçlara ulaşılabilir (Lakoff ve Johnson, 2015:40–50):

- a. Yönelim metaforları, uzay ve mekân metaforları, kavramın yaşamsal bir parçası durumuna gelmiştir.
- b. Yönelim metaforunu fiziksel temelini kültürel temelinden ayırmak oldukça zordur.
- c. Yönelim metaforu kültürden kültüre farklılık gösterebilir.
- d. Yönelim metaforunun birçok fiziksel ve sosyal temeli bulunmaktadır.
- e. Yönelim metaforların kökleri fiziksel ve kültürel yaşantılardan oluşmaktadır.

2.3.2.3. Ontolojik Metaforlar

Ontolojik metaforlar, yaşantımızdaki soyut kavramları, daha somut ve belirgin hale gelmekte kullanılırlar. Kişi soyut kavramları, fiziksel nesnelere çevirerek onlarla ilgili konuşabilir, tasnifleyebilir ve bütün bunların sonucunda, onlara ilgili düşünecek seviyeye gelir.

Ontolojik metaforlar, farklı nesne belirler. Soyut bir kavram olan zihnin, ne olduğuna dair farklı metaforik modeller oluşturur. Ontolojik metaforlar, yaşamda ve düşünce biçiminde sürekli bulunmaktadır. Bu da onları alışlagelmiş kılar ve

metafor olarak algılanmasını engeller (Lakoff ve Johnson, 2015:54-63). Bu nedenle, ontolojik metaforların, yaşam içinde kullanılmasının kaçınılmaz olduğu söylenebilir. Kişileştirme ve metonomi, ontolojik metaforlar kapsamı içinde yer aldığı görülebilir.

2.3.2.3.1. Kişileştirme

Ontolojik metaforlar içinde kişiselleştirme metaforları sıklıkla insan olmayan canlı ve cansız varlıkların insan gibi nitelendirildiği ve hayat verildiği özellik taşırlar. Yapılan tüm benzetmelerde insana ait bileşenler doğrudan ve dolaylı olarak kullanılırlar. Yapılan bu benzetmelere şu örnekler verilebilir (Girmen, 2007:14).

Bu metaforlar fiziksel nesneyi ayrıca kişi olarak belirten metaforlardır. İnsan dışı kavramları tecrübelerle ve insanı niteliklerle kavramamıza imkân verir. Bu metaforlara örnek olarak şunlar verilebilir:

- a. Enflasyon yatırımlarımızı çaldı.
- b. Enflasyon bizi uçurumdan attı.
- c. Enflasyon canavarı ülkemizi yuttu.
- d. Enflasyon yatalak hastanın fişini çekti.
- e. Enflasyon cebimize elini soktu vb.

Verilen tüm bu örneklerde enflasyon yaşayan bir insan gibi gösterilmiştir. Bu örneklerde kullanılan tek metafor enflasyon değildir. Bu şekilde düşünüldüğünde karşı tarafa enflasyonun zararları ve karşısında durmak gerektiği alt metaforu da verilmektedir (Lakoff ve Johnson, 2015:63-66).

2.3.2.3.2. Metonomi

Metonomi gerçek anlamda bir referans işlevine sahiptir. Diğer bir ifadeyle, bir kavramın, diğerinin yerine geçecek şekilde kullanılmasına imkân sağlamaktadır. Referans aracı olma özelliğinden başka, metonominin, aynı zamanda anlamı sağlama amacı da bulunduğunu görmekteyiz. Bu nedenle, metonomi, metaforunla aynı amaçların kimilerine hemen hemen aynı biçimde hizmet etmektedir. Metonomi de metafor gibi yalnızca dil boyutundan oluşmamaktadır. Metonomik kavramlar, gündelik konuşmalar kadar, gündelik düşünme ve eylemde bulunma biçiminin de birer parçasıdır (Lakoff ve Johnson, 2015).

2.3.2.4. Özel Metaforlar

Özel metaforlar düşüncede ve dilde yalnız başlarına duran ve sistematik olarak kullanılmayan ifadeler olarak bilinir. Bunlar; masanın ayağı, lahananın göbeği, dağın başı gibi herkeçe çok iyi bilinen metaforlardır. Bunlar, soyutlanmış metaforik kavramlardır. Bu tür durumlarda çoğu zaman bir ve ya iki öge örneği bulunmaktadır. Bu soyutlanarak, oluşturulan özel metaforlar, kişilerin kavram sisteminde dikkat çekici bir rol oynamadığını biliyoruz; bu yüzden, bu türdeki metaforlara ölü metaforlar denilmektedir (Lakoff ve Johnson, 2015).

2.3.3. Metaforu Kullanmanın Olumlu Yönleri

Metaforlar, ders çalışmayı daha ilginç hale getirebilirler ve sıkıcı bir konuyu keyifli hale getirebilirler. Metaforların kullanımı öğrenciler arasında beyin fırtınası yaratır. Öğrenciler, hedef (öğrenilecek olan bilgi-benzetilen) ve kaynak (öğrenilmiş bilgi-benzeyen) arasındaki benzerlikler ve farklılıklar üzerinde tartışırken öğrenirler (Merdivan, 2007).

Polat (2010)'a göre metafor kullanmanın olumlu yönleri şunlardır;

- a. Öğrenme için faydalıdır motivasyonu artırır.
- b. Farklı iki nesne veya kavramı birbirlerine bağlar.
- c. Sezgileri ve duygusal geliştirip iyileştirebilir.
- d. Sınıf isteksizliğini ve korkusunu ortadan kaldırabilir.
- e. Hayal dünyasını geliştirir.
- f. Karşılaştırma özelliği sahiptir.
- g. Bilginin zihinde kalmasını sağlar.
- h. Yaratıcı düşünmeyi ve keşfetmeyi sağlar.

Başka acıdan, metaforik düşünen bir birey olmak yapılandırıcı öğrenen birey olmak demektir. Bu da bilinenden bilinmeyene faal bir şekilde bağlantı kurmaktadır. Bu manada, yeni öğretim programları üretirken yapılandırmacı yaklaşım esas alınmıştır. Bu yaklaşımın göre özellikle beraber çalışma alışkanlıklarının geliştirilmesinde ve öğrencilerin derse motive edilmesi noktasında kolaylık sağladığı görülmektedir. Yapılandırıcı yaklaşım içerisinde öğrenciler metaforik düşünme ile karışık kavramları daha kolay öğrendikleri görülmektedir.

Metaforik düşünmenin dolayısıyla metafor kullanmanın yapılandırmaca yaklaşımla yakından ilgisi vardır (Polat, 2010).

Bu yüzden iyi kullanılan bir metafor düşüncelerin daha iyi ortaya konmasına yardımcı olur. Bu düşünceleri daha canlı, kavranabilir ve aydınlatıcı yaptığı görülür. Metafor, kapalı ve zor olan kavramları daha açık ve anlaşılabilir hale getirir. Bu yüzden metaforlar hayatın her devresinde düşüncelerimizi aktarmada bize yardımcı olmaktadır (Çelikten, 2006).

Morgan (1998)'a göre ise metaforlar çoğu zaman süsleme ya da bir söz sanatından ibaret olmadığı için bundan çok daha önemlidirler. Metafor, dünyayı kavrayışımızı sağlamaktadır. Birçok yapılan çalışma göstermiş ki metafor, düşünme şeklimiz, dilimiz ve bilim içerisinde olduğu kadar, kendimizi günlük hayatta ifade edişimizi ve etkili bir şekilde anlatmamızı sağlamaktadır.

Fretzin (2001) metaforları kullanmanın faydalarını şu şekilde sıralamıştır:

- a. Öğrenmeyi kolaylaştırıcı araçlardır.
- b. Gerçek somut şeyleri göstererek, soyut kavramları anlamamızı sağlarlar.
- c. Eğitimde çocukların ilgilerini çekerek motivasyon sağlar.

d. Öğretmenleri, öğrencilerin daha önceki öğrendikleri dikkate çekerek önceki bilgilerin yanlış anlamlarının neler olduğunun tespitini sağlar (Akt. Arslan ve Bayrakçı, 2006)

Çelikten (2006:270)'e göre Metaforların, bilimde teori oluşturma, kurumların stratejik planlarına katkı sağlama, personelin çalıştığı kurumu nasıl algılaması gerektiği, öğrencilerin öğrenmelerini sağlayan eğitim materyallerini nasıl kullanılabileceği, eğitimcilerin çocukların nasıl algıladıkları konularında yararları olduğu görülmüştür.

2.3.4. Metaforu Kullanmanın Olumsuz Yönleri

Metaforun oldukça kullanışlı olan özelliklerinin yanı sıra, bazı olumsuz etkileri de vardır. Bir metaforun amacı ve hedefi farklıdır, hedefin bazı yönlerini vurgulaması ve bazılarını saklaması, metaforun doğasındandır. Örneğin; “tartışma bir savaştır” metaforu kullanılırken, “tartışma”nın bazı yönleri vurgulanmış (örnek:

“tartışma, kazananı olan bir çatışmadır” vurgulanan yön), diğer yönlerinin vurgusu azaltılmıştır (örnek: “tartışmanın, genel bir uzlaşmaya varılmasındaki önemi” vurgulanmayan yön) (Lakoff ve Johnson, 2015).

Metaforlar düşüncelerimizi kavrama ile ilgili boşluğu doldurmada, benzerlik sağlamada ve sözcükler arasında karşılaştırmalar yapmada etkili bir görevi yaparlar. Metaforlar gelişi güzel kullanılan bir kavramlar değildir, özenle, düşünülerek kullanılan bir süreçtir. Eğitimde Öğretmenler metaforlara yer verirken öğrencilerinin kişisel özelliklerini bilmeli buna göre davranmalıdır. Öğretmen bir metaforu derste kullanıyorsa dersin akışına uygun gösterirse etkili olur (Oğuz, 2005).

Yani Metafor kullanarak öğrenme süreci diğer tekrarlayarak ezberlemeden çok daha kalıcıdır. Elbette bununda bazı sınırlılıkları vardır. Bunlardan en önemlisi geniş bilgiler için çağrıştırmacı cümlelerin kurulması problemidir. Bundan başka, yerinde olmayan metaforların kullanmak ise yanlış anlaşılmaya ve kavramsal zorluklara neden olabilir. Metaforlar dikkatli seçilmez ise, konu ile aşırı derecede ilişkisiz ve anlamsız olur, hedeflenen sonuca varılmaz (Beşkardeş, 2007).

Metaforun ilginç yönlerinden biri de çoğu zaman tek yönlü kavrayış üretmesi, belli algıları öne çıkarırken bazılarını da geri plana itmesidir. Metafor, güçlü algılar sağlayacak şekilde hayal dünyasını genişletir, ancak çarpıtma tehlikesi de içerir. Kavramın veya yaşantının sadece bazı kısmını yansıtabilirler.

Anlamlar üst üste geldiği de olur bu yüzden karıştırıldığı da görülebilir. Bun da önyargıların olumsuz etkisi büyüktür (Polat, 2010).

2.3.5. Eğitimde Metafor

Eğitim olgusu çok boyutlu ve karmaşık evreleri olan bir sistemdir (Oğuz, 2005). Eğitimin iki temel ilkesi, somuttan soyuta ve bilinenden bilinmeyene varmaktır. Metaforlar genelde soyut kavramları açıklarken somut örnekler verilmektedir. Herkesçe bilinen, görülen ve fiziksel doğruluk, bilinmeyen, görülmeyenin algılanmasında kullanılacaktır. Sayılı kelime hazinesi, bir insanın bir düşünceyi anlamasından, diğer bir düşünceyi anlamasına kullanılmaktadır (Çelikten, 2006).

Öğrenmeyi ve düşünmesini etkin kılacak yollardan biri de metafordur. Metaforlar bilerek veya bilmeyerek günlük hayatımızı yön verirler. Kişi, metaforları

kullanırken bilgi birikimi, alışkanlık ve tutumlar etkilidir. Metaforlar, metaforu söyleyen kişi geçmişinden, bilgilerinden ve çevresinden soyutlanamaz. Bu yönden, eğitimde kullanılan metaforun önemli işlevleri vardır (Oğuz, 2005).

Sanchez ve Ark. (2000)' na göre metaforlar öğrenmeyi geliştirmek için çok kullanışlı araçlardır. Eğer yeni bir şey keşfetmek istiyorsak, ilk önce bunu hayal edebilmemiz şarttır. Metaforlar da yaratıcı ve keşfedici öğrenmeyi sağlayabilirler; çünkü onlar hayal gücümüzde belirsiz kavramlar yerine net fikirler oluşturabilmemiz için birer araçtır. Metaforların kavramsal sistemlerimizi değiştirme ve öğrencilerin dünyaya bakış açılarını değiştirme güçleri vardır (Akt: Arslan ve Bayrakçı, 2006). Riejos ve Arkadaşları (2001)'na göre ise somutlaştırışı metaforlar, öğrencilerin anlamalarını kolaylaşması ve motivasyonlarını artırılması yönünden ideal kavramlar olarak bilinmektedir.

Dolayısıyla metafor yoluyla bir şeyi öğretmek, öğrenciler bilgileri ve fikirleri daha iyi anlamalarına ve keşfetmelerine cesaret vermektedir (Marzano ve Arkadaşları, 2000). Bu yüzden, öğrencilere bilmedikleri şeyleri önceki bilgilerine bağlamalarında ve ikisi arasında bir bağ kurmalarını sağlayacaktır (Arslan ve Bayrakçı, 2006).

Metaforlar görüldüğü gibi eğitimin birçok alanında kullanılmaktadır. Eğitimi planlamada, öğrenmeyi desteklemeyi ve yaratıcı fikirleri sahip olmada en çok başvurulan konulardan biridir. Öğretmen öğretimi gerçekleştirirken metafor modern eğitimin bir araç durumundadır (Polat, 2010).

Yukarıda da değinildiği gibi eğitimde kullanılan metaforların önemli işlevleri olduğu görüyoruz. Metaforlar, bilginin biçimlendirilmesi ve daha sonra çağrıştırılmasını saylayarak belleğimizi desteklediği nedeniyle eğitim ortamlarında genelde öğretmenin ve öğrencinin görevlerini kolaylaştıran bilişsel bir kaynak olarak görülmektedir, dikkatin dağılmamasına yardım eder ve yeni anlamlandırmalar yaratılmasını sağlar (Morgan, 1998). Bu yaratılan metaforların benzetme yapılacak olgu, olay ve ya kavramın taşıdıkları özelliklerin öğrencinde iyi bilinmesi gereklidir. Çünkü öğrenci olgu, olay ve kavramlar arasında benzer ve farklı özellikleri düşünerek bağlantı kurabilir; yeni öğrenilen bilgi ile eski bilgi arasında köprü kurarak iyi bir öğrenme gerçekleştirir (Güven ve Güven, 2009).

Metaforlarla, köprü kurarak eğitim ve öğretimi desteklemeyi düşünen öğretmenler, kendi rollerini ve görevlerini kavramalarına yardımcı olarak sınıfta

daha etkin olabilirler. Öğretmenler; eğitimle ve öğrencilerle ilgili inandıkları şeyler, onların sınıftaki tutum ve davranışları, olaylar karşısındaki fikirleri ve nasıl yapılması gerektiğini, neyin yanlış neyin doğru olduğu ile ilgili fikirlerinin etkiler. Bu düşünceler öğrencileri biçimlendirir ve öğretmenlerinde öğretmenlik ile ilgili neler yapabileceklerini öğrenir (Çelikten, 2006). Metafor iki şeyin karşılaştırmasıdır, Lakin farklı şeyler farklı sebeplerden ve farklı etkilerden dolayı karşılaştırılabilir. İyi kullanılan bir metafor düşüncelerin gerçekleştirilmesine büyük katkı sağlar. Düşüncelerimizi daha aydınlatıcı ve anlaşılabilir yapar (Lakoff ve Johnson, 2015).

Metaforlar, karmaşık olguları anlatmada kullanılan iyi bir öğretim yöntemidir. Bir resim bir kelimeye bedelse bir metaforun bir milyon kelimeye bedel olduğu düşünülebilir. Metaforlar öğretmenlerin kendilerini ifade etme ve kendi uygulamalarını öğrenciye aktarma gücünü etkili bir biçimde ortaya koyan araçlardır (Polat, 2010).

Beşkardeş (2007:43-44)'e göre metaforlar yardımıyla geliştirilen öğrenme metotlarında aşağıdaki kavramlar kullanılmaktadır:

a. Çağrıştırma: Hatırlanmak istenen bir Şeyin önceden bilinen bir şeyle ilişkilendirilerek yeni bir "çarpıcı boyutta" imge oluşturulduğunda, bellek tekniklerinin çok daha iyi sonuç verdiği görülür

b. Hareket: Bilgi ve ya nesnelere çağrışımsal bağlarla şekillendirilip olabildiğince hareketlendirilmelidir. Çünkü beyin hareketli cisimleri durağan cisimlerden daha kolay anımsar ve oluşturulan şekiller ne kadar hareketli olursa beyindeki çağrışım potansiyeli de o kadar artar.

c. Mübalağa: Hayalde canlandırılan nesnede ne kadar abartma olursa, hafızaya alma o kadar kolay olur. Zor bilgilerin ve ya olayların boyutları büyütülüp tuhaf bir şekle getirildiğinde istenilen bilgiler belleğe eğlenceli ve kolay bir şekilde kalıcı olarak yerleşecektir.

d. Renkler: Renkli notları hatırlamak, renksiz ve sıkıcı notları hatırlamaya göre daha kolaydır. Renklerden yararlanmak belleği geliştirir. Sadece renkleri kullanmak bile belleği %50 güçlendirir.

e. Simgecilik: Hatırlanmak istenen şeyler için kıskırtıcı ve renkli semboller kullanmak hatırlama gücünü artırır.

f. Tasnif: Hafızanın işlevini iyi bir biçimde yerine getirebilmesi için belli bir plan ve sıralamaya ihtiyacı vardır. Plan ve sıralama; bilgileri, şekilleri belli bir çerçeve ve yapıya göre sıralayıp çağrışım yapmayı kolaylaştırır.

2.4. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Metafor ilgili araştırmalar, Richards (1936) başladığını; Black (1962) ve Reddy (1979)'nin devam ettiği ve daha sonra Lakoff ve Johnson (1980)'in damgasını vurduğu görülmektedir.

Bu bölümde eğitimde metafor ve veli kavramalarına ilişkin yurt içi ve yurt dışında yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Yurt dışında eğitimde metafor kullanımı ile ilgili araştırmalar oldukça eski bir geçmişe sahip iken, Türkiye’de bu tür araştırmaların daha yeni olduğu söylenebilir. Yurtiçinde yapılan araştırmalar incelendiğinde; çalışmaların; öğrenci, öğretmen, veli, örgüt, yönetici, müfettiş ya da herhangi bir kavramın hangi metaforlarla ifade edildiğine yoğunlaştığı görülmüştür. Ayrıca metaforların eğitim-öğretimde kullanımı ile ilgili araştırmalar da yapılmıştır.

2.4.1. Öğretmen Kavramı İle İlgili Yurt İçi Metaforik Araştırmalar

Bozlk (2002) “Öğrenen Olarak Fakülte Öğrencisi: Metafor Analizi İle Kavramak” adlı araştırmasında, 49 üniversite birinci sınıf öğrencisinden kendilerini öğrenci olarak nasıl algıladıklarını ifade eden metaforlar üretmelerini istemiştir. Araştırma bir akademik yılın başında, ortasında, sonunda ve bir sonraki akademik yıl olmak üzere dört farklı zamanda yapılmıştır. Katılımcılar araştırma sonucunda 45 adet metafor üretmişler ve bu metaforlar hayvan, insan, nesne ve eylem metaforları olmak üzere dört kategoride toplanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %37’si hayvan metaforu (salyangoz, balık, eşek, sincap ördek, katır, inek, kuş...), %29’u nesne metaforu (sünger, renkli kalem, perde, bilgisayar programı, perde, süzgeç....), %26’sı insan metaforu (şeker yiyen çocuk, bebek, gözlemci, yeni yürümeye başlayan çocuk...) ve %8’i eylem metaforu (ağaca tırmanma, yemek yeme...) üretmişlerdir. Araştırma sonucunda öğrencilerin büyük bir kısmının kendilerini pasif olarak bilginin alıcısı olarak algıladıkları, bilgiyi öğrendikleri andan itibaren akıllarında tutmakta zorlandıkları ve öğrenmiş olduklarının çoğunu yitirmiş olma kaygısı ile yükseköğrenime geldikleri bulgularına ulaşılmıştır.

Çelikten (2006) “Kültür ve Öğretmen Metaforları” adlı araştırmasında, ulusal ve uluslararası alanyazını taramış, alanyazında kullanılan kültür ve öğretmen metaforlarını belirlemiş ve eğitim sistemlerinde kullanılan kültür ve öğretmen metaforlarını tespit etmeye çalışmıştır. Kültür metaforlarını; “değişim düzenleyicisi”, “pusula”, “sosyal yapışkan”, “kutsal inek” ve “yönetici kontrollü ayinler” olarak kategorize etmiş; eğitim sistemlerinde kullanılan öğretmen metaforlarını ise, “anne-baba”, “bahçıvan”, “inci istiridyesi” ve “doktor” metaforları olarak belirlemiştir. Araştırmada yukarıda sayılan metaforların eğitim sistemlerine yansımaları araştırılmıştır. Son olarak öneriler kısmında; kültür ve öğretmen metaforlarına bakılarak okulun bulunduğu ve hizmet verdiği çevrenin daha iyi anlaşılacağı, örgüt kültürü ile metafor arasındaki ilişkinin önemi ve yöneticilerin metaforların güçlü etkileri olduğu kadar zayıf etkilerinin olduğuna dikkat etmeleri, bunun için çaba harcamaları ve kabiliyetleri bu yönde geliştirmeleri gerektiği üzerinde durulmuştur.

Saban, Koçbeker ve Saban (2006) tarafından yapılan “Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi” adlı araştırmalarında, öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin sahip oldukları algıları metaforlar vasıtasıyla analiz etmişlerdir. Çalışmanın sonuçlarına göre katılımcılar 111 adet geçerli metafor üretmişler ve bu metaforlar 10 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Sınıf öğretmeni aday öğretmenlerinin “bireysel gelişimi destekleyici” ve “karakter gelişimcisi” rollerini, İngilizce öğretmeni aday öğretmenlerinin “yol gösterici ve yönlendirici” rollerini ve bilgisayar öğretmeni aday öğretmenlerinin “bilgi sağlayıcı” ve “iş birlikçi ve demokratik lider” rollerini birbirlerine kıyasla daha çok tercih ettikleri görülmüştür. Erkek aday öğretmenler “şekillendirici ve biçimlendirici”, “yol gösterici ve yönlendirici”, “iş birlikçi ve demokratik lider” rollerini, kadın aday öğretmenler ise öğretmenlerin “bilgi sağlayıcı”, “bireysel gelişimi destekleyici” ve “karakter gelişimcisi” rollerini daha çok benimsemişlerdir.

Ocak ve Gündüz (2006)’ün yaptıkları “Eğitim Fakültesini Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metaforlarının Karşılaştırılması” adlı araştırmada, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilk adımını atmadan önceki ve aldıktan sonraki öğretmen algıları metaforlar yardımıyla ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 181 sınıf öğretmeni, 102 sosyal bilgiler öğretmeni ve 79

okul öncesi öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma sonucunda toplanan veriler nitel analiz yöntemleriyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre “Öğretmenlik Mesleğine Giriş” dersini almadan önce en çok üretilen metafor “ebeveyn” iken, dersi aldıktan sonra en çok üretilen metafor “bahçıvan” ve “güneş” olmuştur. Öğretmen adayları “Öğretmenlik Mesleğine Giriş” dersini almadan önce öğretmen tipi olarak “Fedakâr Öğretmen”i benimserlerken daha sonra öğretmen tipi olarak “bilgi kaynağını benimsemişlerdir.

Semerci (2007)’nin “Program Geliştirme Kavramına İlişkin Metaforlarla Yeni İlköğretim Programlarına Farklı Bir Bakış” adlı çalışmasında, katılımcıların program geliştirme kavramına ilişkin tercih ettikleri metaforların tespit edilmesi hedeflemiştir. Araştırmanın katılımcıları bir ilköğretim okulunda görev yapan 106 branş öğretmeninden oluşmaktadır. Veriler tarama ve nitel analiz teknikleri ile analiz edilmiştir. Katılımcılar program geliştirme kavramına yönelik en çok; “internet”, “rüya”, “ağaç”, “millî takım”, “pusula” ve “kişiliği oluşmamış çocuk” metaforlarını kullanmışlardır.

Saban (2008)’in “Okula İlişkin Metaforlar” çalışmasında, ilköğretim birinci kademe öğrenci, öğretmen, ve öğretmen adaylarının, okul kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarma amacına yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılardan “Okul gibidir; çünkü” cümlesinin tamamlanması istenmiş ve toplanan veriler hem nicel hem de nitel veri analiz teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre katılımcılar okul kavramı ile ilgili toplam 74 metafor üretmişler ve bu metaforlar ortak özellikleri bakımından incelenerek 10 farklı kavramsal kategoride ayrılmıştır. 10 farklı kategori, katılımcıların sınıf düzeylerine ve türüne göre önemli farklılıklar göstermiştir. Araştırmada okul kavramına ilişkin en çok, “güneş”, “bilgi merkezi”, “yuva”, “çiçek”, “kitap”, “aile” ve “ev” metaforları kullanılmıştır.

Dönmez (2008)’in “Türk Eğitim Sisteminde Kullanılan Yönetici Metaforları” araştırmasında, okul yöneticiliği için kullanılan metaforları ortaya çıkarmaya amaçlamış. Bu doğrultuda araştırmaya katılan okul müdürleri, müdür vekilleri, müdür başyardımcıları ve müdür yardımcılarında okul yöneticiliğini canlı veya cansız bir varlığa benzetmeleri istenmiştir. Araştırmada okul yöneticilerin kullandıkları metaforlar ortak özelliklerine göre şu kategorilere ayırmış: “Yönlendirici ve Lider”, “Çalışkanlık ve Birleştiricilik”, “Yönlendirilen ve Çok Sorumluluk Taşıyan” ve bu kategoriler analiz edilmiştir. Katılımcılar bu araştırmada

okul yöneticiliği için; robot, psikolog, sosyolog, uçağın otomatik pilotu, Yalova Kaymakamı, davul, MEB yönetmelik el kitabı, anne-baba, mum, işçi, kukla, Marko Paşa, eşek, davulcu, ana kuş, lokomotif arı, çiftlik kahyası, ağaç, tohum, trafik polisi, yolcuları önceden belirlenmiş bir otobüs şoförü, göçmen kuşların lideri, orkestra şefi, halka, bilgisayar, pusula, ahtapot, okulun her şeyi, şemsiye futbol takım kaptanı, teknik direktör, bir ağacın kökü, tiyatro sanatçısı, tiyatro yönetmeni bahçıvan, gemi kaptanı metaforlarını üretmişlerdir. Katılımcıların verdiği yanıtlar, katılımcıların okuldaki, mesleğine, statüsüne okuldaki ve yöneticilikteki kademelerine ve çalıştıkları okul türü bağımsız değişkenleri açısından değerlendirmeye alınmıştır.

Aydoğdu (2008)'nin "İlköğretim okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları ile İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yoluyla Analizi" adlı araştırmasında, öğrenciler ve öğretmenlerden, "okul, öğretmen, öğrenci, okul yöneticisi, ideal okul, ideal öğretmen, ideal öğrenci ve ideal okul yöneticisi" kavramlarına ilişkin metaforlar üretmelerini istemiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre katılımcılar, okulların temel görevinin bilgi aktarmak, çocukla güven aşılacak ve korumak, öğrencileri yetiştirip ve şekillendirmek; öğretmenlerin esas rollerinin bilgi aktarmak, korumak, güven vermek, otoriteye uymak çalışmalarını düzenli ve disipline uymak öğretmenin istediği şekle sokmak olduğunu söylerken; öğretmen ve öğrencilerin büyük bir kısmı okul idarecileri zararlı, kaba ve aşırı otoriter olarak algılamışlardır. Araştırmada öğrenciler okul yöneticileri için en çok, "komutan, hapishane müdürü, disiplin delisi, cumhurbaşkanı, melek, ana-baba, bahçıvan, çiçek, aslan ve gardiyan" metaforu, ideal okul yöneticileri için ise en çok, "ana-baba, arkadaş, melek, pamuk, başbakan, komutan, şeker, bilgisayar, güzel bir çiçek ve bahçıvan" metaforlarını üretmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler ise okul yöneticileri için en çok, "patron, grup lideri, kraliçe arı, ana-baba, ayna, gemi kaptanı" metaforlarını, ideal okul yöneticisi için ise en çok, "ana-baba, terazi, kraliçe arı, değerli bir taş ve cep telefonu" metaforlarını üretmişlerdir.

Cerit (2008)'in "Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri" adlı çalışmada, öğretmen kavramına ilişkin yönetici öğretmen ve öğrencilerin sahip oldukları algıları, metaforlar yardımıyla ortaya çıkarmak hedeflenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına ortaya çıkan metaforlar öğretmenin anne/baba ve dağıtıcısı, bilgi kaynağı, rehber, arkadaş, ve çevresini aydınlatan kişi olduğu metaforları yüksek oranda kabul görürken, öğretmen: bakıcı bahçıvan, gardiyan, otoriter kişi, zarar verici ve yıkıcı metaforları ise az tercih

edilmemiştir. Yönetici öğretmen ve öğrencilerin görüşleri arasında cinsiyete göre farklılık bulunmamıştır. Yönetici ve öğretmenlerin eğitim durumlarına ve mesleki kıdemlerine göre farklılık ortaya çıkmamıştır. Yöneticiler ile öğretimlerin ve öğrencilerin konuyla ilgili algıları arasında ise anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

Özdemir (2012)'in "Lise Öğrencilerinin Metaforik Okul Algılarının Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi" Araştırmasında lise öğrencilerinin metaforik okul algıları; cinsiyet, okul türü, sınıf ve ailenin aylık geliri değişkenlerine dayalı olarak analiz edilmiştir. Araştırmaya 209'u kız, 318'i erkek olmak üzere toplam 527 öğrenci katılmıştır. Araştırma verileri, çalışma kapsamında geliştirilmiş olan "Okul Algısı Ölçeği" ile toplanmıştır. Analiz sonuçları, öğrencilerin okul algılarının "koruma-geliştirme yeri", "baskı yeri" ve "yuva" alt boyutlarında cinsiyet, okul türü, sınıf ve ailenin aylık geliri değişkenlerinde farklılaştığını ortaya çıkartmıştır. Bulgular kız öğrencilerin, genel lise öğrencilerinin, lise 1. sınıf öğrencilerinin ve alt gelir grubuna ait öğrencilerin okulu kendilerini koruyan ve geliştiren bir yer olarak algıladıklarını ortaya çıkartmıştır. Buna karşın erkek öğrencilerin, Anadolu lisesi öğrencilerinin, lise 2, 3, 4. sınıfı öğrencilerinin ve üst-gelir grubuna ait öğrencilerin okulu görece baskı yeri olarak algıladıkları görülmüştür.

Tortop (2013)'un "Öğretmen Adaylarının Üniversite Hocası Hakkındaki Metaforları ve Bir Değerlendirme Aracı Olarak Metafor" adlı araştırması Türkiye'deki üç eğitim fakültesinde 2011-2012 eğitim-öğretim yılında öğrenime devam eden 347 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının "Üniversite hocası ... gibidir, çünkü ..." cümlesini tamamlamalarıyla veriler elde edilmiştir. Verilerin analizinde nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma sonunda, Üniversite Hocası hakkında 16 kategoride, 183 farklı metafor belirlenmiştir. En fazla metafor üretilen kategoriler sırasıyla; bilgi kaynağı ve aktarıcısı olarak üniversite hocası (42 metafor), yol buldurucu yönlendirici olarak üniversite hocası (38 metafor), değişen-farklılaşan biri olarak üniversite hocası (24 metafor), uzaklaştırıcı-korkutucu biri olarak üniversite hocası (21 metafor), çok yönlü biri olarak üniversite hocası (17 metafor) belirlenmiştir.

Örücü (2014)'nün "Öğretmen Adaylarının Okul, Okul Yönetimi ve Türk Eğitim Sistemine Yönelik Metaforik Algıları" Bu Araştırma Ankara ilinde biri devlet, biri özel olan iki farklı üniversitenin Eğitim Fakülteleri'nde farklı bölümlerde öğrenim gören son sınıftaki öğretmen adaylarının okula, okul yöneticisine ve Türk

Eğitim Sistemi'ne ilişkin algılarını metaforlar yoluyla algılama amaçlanmış. Tarama modelinde desenlenen bu çalışmada nitel araştırma geleneği çerçevesinde veri analizi gerçekteşirilmıştir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış bir metafor formu kullanılarak toplanmıştır. Görüşme formunda 3 adet boşluk doldurma sorusu bulunmaktadır. Öğretmen adayları tarafından 3 kavram hakkında, okula ilişkin 62, okul yöneticisine ilişkin 60 ve eğitim sistemine ilişkin 64 olmak üzere toplam 186 metafor üretilmiştir. Bulgular, aday öğretmenlerin okula ilişkin daha olumlu bir algıya sahip oldukları, ancak okul yöneticisi ve sistemi olumsuz algıladıklarını göstermekte ve sistemin sorunları çözüldüğünde okul ve okul yöneticisine ilişkin sorunların da çözüleceğini yansıtmıştır.

Kart (2016)'da "Eğitim fakültesi öğrencileriyle formasyon öğrencileri ile öğretmenlik kavramına ilişkin metaforik algıları" çalışması da bu doğrultuda öğretmen kavramıyla ilgili metaforlara başvurulmuş, geliştirilen metaforlar kategorilere ayrılmıştır. Bundan sonrada katılımcıların öğretmenlik mesleğini neden seçtiklerinde çalışılarak karşılaştırma yapılmış. Bu Araştırma nitel bir çalışmadır. Katılımcılar Pamukkale Üniversitesi'nde okuyan eğitim fakültesi son sınıf öğrencileri ve pedagojik formasyon öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmaya 594 eğitim fakültesi öğrencisi 302 pedagojik formasyon öğrencisi toplam 896 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına eğitim fakültesi öğrencileri ile pedagojik formasyon öğrencilerinin öğretmenlik algıları dokuz farklı kategoriye ayrılmış bu kategorilere girmeyen metaforlarda başka kategorisi altında değerlendirilmiştir. Öğretmenlik mesleğini seçme sebeplerine bakıldığında ise en çok manevi sebeplerden sonra maddi sebepler ve son olarak başka nedenlerle öğretmenlik mesleğini seçtiklerini görmekteyiz.

Temel ve Ark (2016)'nın "İlkokul Öğretmenleri 1. Sınıf Öğrencileri ve Ailelerinin Okul Öncesi Eğitimi ve Öğretmenini Algılamalarının Metafor Yolu ile İncelenmesi" Bu araştırmanın amacı, ilkokul öğretmenlerinin, 1. sınıf öğrencilerinin ve ailelerinin okul öncesi eğitimine yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelenmesidir. Bu amaçla Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde ve Antalya'nın Gazipaşa ilçesinde anasınıfı olan ilkokullarda eğitim veren ilkokul sınıf öğretmenlerine "Öğretmen Veri Toplama Formu", öğrenim gören 1. sınıf öğrencilerine "Öğrenci Veri Toplama Formu" ve ailelerine "Ebeveyn Veri Toplama Formu" dağıtılarak veriler toplanmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu araştırmada, çalışma grubunun oluşturduğu metaforlar, içerik analizi yöntemi

kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma grubu, okul öncesi öğretmeni ile ilgili en çok şekillendirici ve biçimlendirici işlevi olan öğretmen ve bilgi sağlayıcısı olarak öğretmen kategorisi altında metafor üretmiştir.

Tez ve Aydın-Uygun (2016)' un “Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Dersi ve Müzik Öğretmenine İlişkin Algılarının Metaforik Analizi” Araştırmanın çalışma grubu, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Niğde ili merkez ilçesindeki ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim görmekte olan 972 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri, ortaokul öğrencilerinin müzik dersi ve müzik öğretmenine ilişkin sahip oldukları algıları ortaya koymak amacıyla “Müzik dersi ... gibidir. Çünkü ... ” ve “Müzik öğretmeni ... gibidir. Çünkü ... ” ifadelerini tamamlamaları istenen bir form aracılığıyla elde edilmiştir. Çalışma sonucunda müzik dersine ilişkin kavramsal kategorilerden “eğlendiren ve mutluluk veren bir ders olarak müzik dersi” (f=558, %57.41) kategorisinin öğrencilerin en sık katılım gösterdiği kategori olduğu bulunmuştur. Bu kategoriyi “arındıran, dinlendiren ve huzur veren bir ders olarak müzik dersi” (f=98, %10.08), “karmaşık bir ders olarak müzik dersi” (f=87, %8.95) ile “zengin öğrenme durumlarını içeren bir ders olarak müzik dersi” (f=54, %5.55) kategorilerinin takip ettiği tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda müzik öğretmenine ilişkin kavramsal kategorilerden ilk sırada yer alan kategorinin “seven, güven veren ve koruyan bir kişi olarak müzik öğretmeni” (f=246, %25.31) kategorisi olduğu belirlenmiştir. Bu kategoriyi “sanatçı kişiliği ile müzik öğretmeni” (f=224, %23.04) ve “hayranlık duyulan bir kişi olarak müzik öğretmeni” (f=96, %9.88) kategorilerinin izlemekte olduğu bulunmuştur.

2.4.2. Öğretmen Kavramı İle İlgili Yurt Dışı Metaforik Araştırmalar

Konu hakkında yapılan yurt dışı araştırmalar incelendiğinde araştırmaların genellikle; öğretimde metaforların kullanımı, okul müdürü, öğretmen, okul, öğretme, öğrenme, öğrenci, örgüt kavramlarının metaforlarla analizi, okul müdürlerinin rolleri, öğretmen ve öğrencilerle ilişkisi, bu rol ve ilişkilerin metaforlarla ifadesi, okul müdürlüğü algısı, yöneticiliğin metaforlarla ifadesi, eğitimde metafor kullanımının önemi, örgüt kültürü konularında yoğunlaştığı görülmüştür.

Allen (1985; Akt: Coşkun, 2010)'in “Lise Öğrencilerinin “İklim” Kavramıyla İlgili Metaforları” yapılan bir araştırmada velilerin okula dair bilgileri okul yayınlarından ve kişisel ilişkiler sonucu elde ettikleri saptanmıştır. Okula devam

eden öğrenci velileri okulu, okul programları ve sportif faaliyetler için ziyaret ettikleri; okul çağında çocuğu olmayan yaşlı ve emekli veliler okul ile ilgili bilgileri iletişim araçlarından ve az bir kısmını da okul ziyaretlerinde edindikleri saptanmıştır.

Gordon (1993)'un “Etkili Öğretmenlik Eğitimi” yaptığı araştırmada velilerin, önemsedığı en önemli konulardan biri, evlatlarının iyi bir eğitim alıp almamasıdır. Bu nedenle velilerin, çocuklarının eğitim hayatlarını nasıl etkileyecekleri önem arz etmektedir. Veliler çocuklarının okul sonrası öğretmenleridirler. Bu yüzden de öğretmenler, velilerin çocuklarına okul sonrası yaptıkları eğitim çalışmalarının doğruluğundan endişelenmektedirler. Öğretmenle; “Öğrenci ne tür bir eğitim ortamında yaşıyor? Aileler çocukların ödevlerini yapmalarına ne tür yardım sağlıyorlar? Aileler, okulu ve öğretmenleri eleştiriyorlar mı? Çocuklarının okul ve derslerle ilgili sorunlarını önemseyip ilgileniyorlar mı?” gibi sorulara yanıt ararlar.

Eccles ve Harold (1993)'un “Çocuğun Ergenlik Döneminin İlk Yıllarında Ailenin Okula Katılımı” çalışmasında, ailelerin okula katılımının önemi, ailelerin okuldaki etkinliklere katılımını engelleyen nedenler ve katılımın artırılmasının önündeki engeller araştırılmış. Bu noktada ailelerin gelir durumu, eğitim düzeyi, etnik yapısı, medeni halleri, velilerin yaşları ve cinsiyetleri arasında ilişkiler ortaya konulmuştur. Bu çalışmaya göre çevre ve ailenin katılımını etkilediğini görmekteyiz. Öğrencinin yaşının da ailenin okula katılımında büyük bir etki olduğu çalışmanın sonuçları arasında görülmektedir. Ebeveynlerin çocuklarına okul ve ailedeki eğitim etkinliklerinin işbirliğine dayalı, birbirlerini destekleyici olarak tek hedefe yönlmesi öğrencinin gelişimi açısından önemlidir. Okullar öğrencilerin ailelerinden ayrı düşünülmemelidir. Aile ile okula katılımı artarken çocukların eğitimi yönünden aralarında tutarlılığın da sağlanması gerekir. Aile ile okul arasındaki bağın devamlılığı bu tutarlılığı sağlayacak yönde gelişmelidir (Sünbül ve Yavuz, 2004).

Inbar (1996)'ın “Özgür Eğitim Hapishanesi: Metaforlar ve İmajlar” adlı araştırmasında; öğretmen ve öğrencilerin; okul, öğretmen, öğrenci ve okul müdürü ile ilgili metaforik algılarını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Bu amaçla katılımcıların; “okul/öğretmen/öğrenci/okul müdürü ... gibidir” cümlesindeki boşluğu doldurarak metafor üretmeleri ve ürettikleri metaforu açıklamaları istenmiştir. Araştırmaya 15 ayrı okuldan değişik sınıflarda öğrenim gören 409 öğrenci ve 254 öğretmen

katılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen 7042 metafor benzer özelliklerine göre temalar altında birleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, okul için: “tek tip birey oluşturma merkezi, yarışma ortamı, onarım, birleştirme, imkan merkezi, karışıklık, büyüme ve gelişme yeri” temaları, öğretmen için: “beyinden kalbe aktarım, meslek öğreticisi, savaşçı, lideri takip etme” temaları, öğrenci için: “Şekillenebilen çömlekçi çamuru, boş kap, tutuklu, hoş-nazik, sınırlı bağımsız, küçük ve tek başına” temaları ve okul müdürü için: “karışıklık, gardiyan, eğlendirici, serbestlik ve üretim, eğitim-öğretim, makine, sorun çözme, sınırlandırılmış dünya, yarışma ortamı, işçi, kibarlık, otoriter güç, liderlik” temaları oluşturulmuştur. Elde edilen metaforlar incelendiğinde; cinsiyetlere göre önemli fark bulunmazken, sınıf düzeylerine göre farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Clarcken (1997) “Eğitimciler İçin Beş Metafor” adlı araştırmasında, metaforların; anlamayı geliştirmedeki gücünü, öğretmenlerin rol, sorumluluk ve ilişkilerine etkisi ile eğitimdeki rolünü keşfetmeyi amaçlamıştır. Bu amaçla, araştırmada alanyazında öğretmenler için sıklıkla kullanılan; “ebeveyn, bahçıvan, peygamber, inci istiridyesi ve hekim” metaforlarını açıklamış, metaforlar ve görsel simgeler kullanarak öğretmenlerin rollerini, sorumluluklarını, eğitimin doğasını, öğretmen-öğrenci arasındaki ilişkileri daha iyi anlayabileceklerini belirtmiştir.

Mahlis ve Maxson (1998) “İlköğretim ve Ortaöğretim Öğretmen Adaylarının Düşünce Yapıları olarak Metaforlar” adlı araştırmalarında, öğretmen adaylarının; yaşam, çocukluk ve okul deneyimleri ile ilgili algılarını metaforlar aracılığı ile ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Bu amaçla katılımcılara altı bölümden oluşan bir ölçme aracı uygulanmış, demografik bilgileri ile geçmiş okul deneyimlerini, kendilerini, ideal okul çevrelerini, hayat, çocukluk ve öğretmen hakkındaki düşüncelerini ve ideal okul, öğrenci, öğretmen, veli ve okul yöneticisi algılarını tanımlayan metaforlar üretmeleri ya da verilen bir metafor listesinden uygun olan metaforu seçmeleri istenmiştir. Araştırma sonucuna göre katılımcılar kendi okullarını ve ideal okulu tanımlamak için; “aile, takım, bahçe, kalabalık, hapisane ve fabrika” metaforlarını kullanmışlardır. Katılımcılar hayat için en çok; “dalgalı bir okyanus, bir ağacın büyümesi, bir dağa tırmanma”, çocukluk için en çok; “çiçeğin açması, ilkbahar”, metaforlarını üretmişlerdir. İdeal öğrenciyi tanımlayan sıfatlar arasından en çok tercih edilenler: “gayretli, coşkulu, saygılı, mutlu, dürüst, yaratıcı, zeki”, ideal öğretmeni tanımlamak için tercih edilenler: “yardımsever, anlayışlı, yaratıcı, coşkulu, adil, sabırlı, anlayışlı”, velileri tanımlamak için tercih

edilenler: “şefkatli, sevecen, ilgili, destekleyici, endişeli, ilgili, yardımcı” sıfatları olurken, okul yöneticilerini tanımlamak için tercih edilenler: “açık fikirli, adil, yardımsever, bilgili, düzenli, akıllı, destekleyici” sıfatları olmuştur.

Martinez, Saulea ve Huber (2001) “Öğrenme ve Öğretme Hakkında Düşünce Kalıpları olarak Metaforlar” adlı araştırmalarında, 50 deneyimli öğretmen ve 38 öğretmen adayının öğrenme ve öğretmeye ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla belirlemeyi ve karşılaştırmayı amaçlamışlardır. Metaforlar her katılımcı grubunun kendi aralarında oluşturdukları küçük işbirliği grupları yoluyla elde edilmiştir. Katılımcıların ürettikleri metaforlar; davranışçı/deneysel, yapılandırmacı/bilişsel ve sosyal süreç boyutlarında incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre deneyimli öğretmenlerin ürettikleri metaforların çoğu (%57) öğrenme ve öğretmeyi davranışçı yaklaşıma göre geleneksel bilgi aktarımıyla (örneğin: *öğrenme dünyadaki her şeyi kaydeden bir kamera gibidir, öğrenme hiç bitmeyen bir kalemle yazmak gibidir, öğretme bir atı evcilleştirmek gibidir, öğretme müzik aleti akort etmek gibidir...*) açıklamış, üretilen metaforların %38’lik kısmı yapılandırmacı yaklaşımla ilişkili olarak üretilmiş örneğin: *“öğrenme bir dedektif gibi her şeyin araştırılmasıdır” öğrenme duvar örmek gibidir, öğrenme dedektiflik gibidir...*, %5’lik kısım ise sosyo-bilişsel yaklaşımı yansıtan metaforlardan (örneğin: *öğretim turist rehberi gibi turistlerle birlikte hareket etmektedir, öğrenme karıncaların işbirliği gibidir...*) oluşmuştur. Öğretmen adaylarının ürettikleri metaforların ise %22’si davranışçı/deneysel gruba, %56’sı bilişsel/yapılandırmacı gruba ve %22’si de sosyal süreç boyutlarına ait olduğu bulunmuştur. Sonuçlar incelendiğinde deneyimli adayların daha çok davranışçı/deneysel metaforlar, öğretmen adaylarının ise daha çok yapılandırmacı/bilişsel ve sosyal süreç metaforları ürettikleri görülmüştür.

Perry ve Cooper (2001) “Metaforlar; Öğretmen Eğitimcilerinin Kendilerini Yenilemesi İçin İyi Birer Aynadır” adlı araştırmalarında; metaforların birer ayna gibi kullanılarak, öğretmen eğitimi için kullanılması araştırılmıştır. Araştırmada öncelikle, metaforların, bir ayna vazifesi görerek, eğitsel bir araç olarak nasıl kullanılabilirliği araştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; bazı kadın öğretmen eğitimcileri, son on yılda metaforları kendi gelişimlerini izlemek üzere kullanmışlardır. Araştırmada metaforların bu amaç için kullanımında güçlü ve zayıf yönleri tartışılmıştır. Bulgulara göre; kadın eğitimciler mesleki yaşamlarındaki değişimin yönünü açıklamak üzere metaforları kullanmışlardır. Meydana gelen

değişikliklerdeki karmaşıklık, yolculuklar ve yönelimler metaforlar sayesinde açıklığa kavuşturulmuştur. Sonuç olarak; değişimlerin, metaforlar aracılığıyla izlenmesinin sürekli olması gerektiği, çünkü metaforların ayna gibi her şeyi açıklığa kavuşturarak kişileri yönlendirdiği belirtilmiştir.

Johnson (2006) “Öğretmenlerin Seni Sevmesini Umut Et: İyi Öğretmen ve İyi Okul Müdürü İçin Öğrenci Algıları” adlı araştırmasında, öğretmen ve okul müdürleri ile ilgili öğrencilerin algılarını ortaya çıkarmayı, eğitimbilim ve öğretimsel metotlarla ilgili tanımlamalar yapmayı amaçlamıştır. Araştırmaya beş lise öğrencisi katılmış, araştırmanın verileri öğrencilerin farklı sınıflarda ve farklı öğretmenlerle olan eğitimsel deneyimlerini anlatmaları, ilkökul, ortaokul ve lise dönemleri ile ilgili resimler çizmeleri ve bu dönemleri temsil eden sembolik ifadeler oluşturmaları yoluyla elde edilmiştir. Araştırmanında görüşme ve gözlem yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerden öğretim kademelerini bir renk ve metafor ile tanımlamaları istendiğinde ilkökul için; “mor, sarı, gri” renklerini ve “maceraperest, kolay, eğlence, barınak” metaforlarını, ortaokul için; “kırmızı, altın, koyu mor, sarı ve açık mavi”, renklerini ve “eziyet, eğlence, yapısal, heyecanlı” metaforlarını, lise için ise; “beyaz, yeşil, mavi, koyu kırmızı” renklerini ve “sakin, özgürlük, zor, eğlence” metaforlarını tercih etmişlerdir.

Saban (2006) tarafından yapılan “Functions of Metaphor in Teaching and Teacher Education: A review essay” adlı çalışma: Öğretim ve öğretmen eğitiminde metaforlar üzerine ilgili araştırma literatürünü incelemektedir. Ana amaç, bu metaforlarla, öğretmenlerin; öğretme, öğrenme ve okullaşma ile ilgili bakış açılarını ve uygulamalarını keşfetmektir. Çalışma, eğitimde metaforun temel işlevleri etrafında düzenlenmiştir. Bu yolla, metafor analizinden kaynaklanan öğretim ve öğretmen eğitimi alanındaki mevcut akademik araştırmalara katkıda bulunulması amaçlanmıştır. Bu çalışmada, eğitimde metaforun 10 farklı işlevini tartışılıyor ve her işlev için örnek çalışmalar sunulmaktadır.

Botha (2009) “Metaforlar Eğitim İçin Neden Önemli” isimli araştırmasında, metaforların eğitim-öğretimde nasıl kullanıldığını ve neden önemli olduğunu incelemiştir. Araştırma alanyazın taraması biçiminde oluşturulmuştur. Araştırmada metaforların eğitimsel işlevleri şu şekilde sıralanmıştır:

1- Eğitim politikalarını temellendirilmesinde kullanılabilir (market, tüketici, araç-gereç, sermaye metaforları).

2- Öğretim sürecini kolaylaştırır (orkestraya uyma, rehber, antrenör, programlama metaforları).

3- Yeni şeylerin keşfinde sezgisel bir araç olabilir (yürüyen merdiven ve basamak metaforları).

4- Etkili öğretim için kullanılabilir (drama etkinliklerinde).

5- Öğretmenlerin öğretimsel aktiviteleri tanımlanabilir (çömlekçilik, sanatçılık, bahçıvanlık, koç, orkestra şefi, heykeltıraş vb. metaforları).

6- Öğrenciler ve öğrenim süreci tanımlanabilir.

7- Müfredat-konular ilişkisini somutlaştırır .

8- Etkili bir iletişim aracı olabilirler.

9- Okulun eğitimsel bir kurum olarak genel olarak yapısını anlamakta kullanılabilir (aile, fabrika metaforları).

Buraphan (2011) tarafından yapılan çalışmada “fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik ve fen bilgisi öğrenme kavramları hakkındaki metaforlar” incelenmiştir. Çalışmaya 110 fen bilgisi öğretmen adayı katılmıştır. Bu çalışmada oluşturulan metaforlar 10 kategoride toplanmıştır. Genel olarak baskın metafor kategorileri bilgi sağlayıcı olarak öğretmen, üstün yetenekli olarak öğretmen, besleyici olarak öğretmen ve uygulayıcı olarak öğretmen şeklindedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, ölçme aracının geliştirilmesi, araştırma verilerinin toplanması ve toplanan verilerin analizi tekniklerine değinilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırmanın genel yapısını nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birleşiminden oluşan karma yöntem oluşturmaktadır. Tashakkori ve Creswell (2007:4), karma yöntem araştırmasını, araştırmacının veri topladığı, analiz ettiği ve bulguları dâhil ettiği tek bir çalışmada veya araştırma programında nitel ve nicel yaklaşım yöntemlerinin kullanılarak çıkarımlarda bulunulduğu bir araştırma olarak tanımlamışlardır (Akt: Dede ve Demir, 2014:5). Denzin ve Lincoln (2000), karma yöntem araştırma modelini, nicel ya da nitel araştırma yöntemlerinin tek başına yeterli olmadığı durumlarda çalışmanın araştırma sorularına daha kesin cevaplar bulmak için araştırmacıya tümdengelim ve tümevarım mantık yürütme teknikleriyle yardımcı olduğu bir yöntem olarak tanımlamaktadır.

Karma Model'de öncelikle nicel veriler toplanır ve analiz edilir. Verilerin analizinden sonra elde edilen bulguların doğrulanması ve araştırma soruları ile ilgili daha derin cevaplar bulmak amacıyla, aynı örneklemden seçilen katılımcılardan nitel veri toplama araçlarıyla veriler toplanır (Cresswell, 2012:217). Karma yöntem araştırmasının, araştırmanın nicel verileri ile nitel ya da nitel verileri ile nicel boyutunu güçlendirilerek iki farklı araştırma yönteminin ortaya çıkardığı dezavantajları en aza indirmesi ve araştırmayı güçlendirmesi nedeniyle daha sıklıkla kullanılan bir yöntem olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada da nicel verilere dayanarak, nitel görüşmeler yoluyla temel problem cümlesine çözüm bulmak ve konunun daha derinlemesine irdelenmesini sağlamak için karma araştırma desenlemelerinden açımlayıcı sıralı desen seçilmesi uygun görülmüştür. Açımlayıcı sıralı desen, içinde araştırmacının nicel bir aşamayı yöneterek başladığı ve ikinci bir aşamayla özel sonuçlar aramaya başladığı bir karma yöntem desendir. İkinci nitel aşama, ilişkili sonuçları daha derin açıklama amaçlarıyla uygulanır. Bu desenin genel amacı, nitel aşamayı nicel verinin içindeki ilişkileri ve yönelimleri açıklamak için kullanmaktır. Bu desene nitel takip yaklaşımı da denilmektedir (Creswell ve Plano Clark, 2014, akt. Dede ve Demir, 2014: 89).

3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

3.2.1. Nicel Verilerin Toplandığı Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2016-2017 Eğitim-öğretim yılında Kahramanmaraş'ın ilçe merkezindeki ilköğretim ve ortaöğretim okullarında öğrencisi olan velilerden oluşmaktadır. Evrendeki veli sayısı 9015 kişidir.

Araştırmanın örnekleme, seçkisiz olmayan örneklem yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit seçkisiz örnekleme yöntemi her bir örneklem seçimine eşit seçilme olasılığı vererek seçilen birimlerin örnekleme alındığı yöntemdir.” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2009, s. 88). Araştırma kapsamında 1200 öğrenci velisine anket uygulanmış ve geçerliliği kabul edilen 930 anket araştırmaya dâhil edilmiştir. Örneklem grubu evrenin %10,05 ini temsil etmektedir. “Betimsel araştırmalarda minimum %10 örneklem alınır, küçük evrenlerde ise %20’ye ihtiyaç duyulur” (Gay, 1987; akt. Arlı ve Nazik, 2001:77). Araştırmanın katılımcılarına ait demografik bilgiler Tablo 3.2. de gösterilmiştir.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğrenci Velilerine Ait Demografik Bilgiler

Değişken	Grup	N	%
<i>Cinsiyet</i>	Kadın	539	58
	Erkek	391	42
	Toplam	930	100
<i>Eğitim Durumu</i>	Okula Gitmemiş	33	4
	İlköğretim	393	42
	Lise	345	37
	Lisans	159	17
	Toplam	930	100
<i>Gelir Durumu</i>	Üst	50	5
	Orta	732	79
	Alt	148	16
	Toplam	930	100
<i>Öğrencinin Kademesi</i>	1-4	281	30
	5-8	344	37
	9-12	305	33
	Toplam	930	100

3.2.2. Nitel Verilerin Toplandığı Katılımcıların Belirlenmesi

Araştırmanın nicel kısmına katılan 1200 veliye uygulanan ankette bir de açık uçlu soru (“Size göre yukarıdakilerden başka sizce Öğretmen benzer. Çünkü ...”) sorulmuştur. Açık uçlu sorulara cevap veren ve geçerliliği kabul edilmiş 286 velinin verileri araştırmaya dahil edilmiştir.

3.3. ÖLÇME ARACININ GELİŞTİRİLMESİ

Veri toplama aracı olarak anket geliştirilmiştir. Anket maddelerinde, öğretmenlik kavramı ile ilgili, öğretmenlik kavramını genel olarak ifade eden metaforlar ele alınmıştır. Anket maddelerinin oluşturulmasında alan yazından faydalanılmış metaforlar ve öğretmenlik metaforları hakkında yayımlanmış makaleler ve tezler incelenmiştir (Arslan ve Bayrakçı, 2006; Cerit, 2008; Çelikten, 2006; Saban, 2004; Saban, 2006; Semerci, 2007, Döş, 2009; Kart, 2016). Araştırmanın evreninde bulunan 140 veliye taslak anket uygulanmış. Bu şekilde üretilen ve bilimsel yayınlardan elde edilen, okulu açıklayan metaforlar derlenerek anket maddeleri oluşturulmuştur. Böylelikle 39 anket maddesi elde edilmiştir. Oluşturulan taslak Gaziantep Üniversitesinde Eğitim Fakültesinde 2 öğretim üyesinin görüşlerine başvurulmuş, Türkçe düzenlemeler yapılmış, benzer olan metaforlar

birleştirilmiş, ölçek maddeleri yeniden düzenlenerek uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan likert tipi bir anket kullanılmıştır. İlk bölümde velilerin kişisel bilgileri, ikinci kısmında ise metafor önermeleri yer almaktadır. Önermeler 1“Hiç katılmıyorum”, 2 “Kısmen katılıyorum”, 3 “Fikrim yok”, 4 “Katılıyorum” ve 5 “Tamamen katılıyorum” şeklinde değerlendirilmiştir. Veri toplama aracında bir de açık uçlu soru sorulmuş ve velilerin mevcut durumdaki öğretmen kavramına ilişkin metaforik algıları bulmaya çalışılmıştır.

Velilerin metaforlara ait düşüncelerinin ölçülebilmesi için yönlendirilen Likert tipi sorulara verilen yanıtlar puanlandırılmıştır. Anketteki dört aralık için $(5-1 =4)$ hesaplanan aralık katsayısına göre $(4/5 = 0,80)$, metafor anketinin maddelerinden alınan ortalama puanların yorumlanmasında kullanılan ortalama puan aralıkları ve bu aralıkların karşılık geldiği algı düzeyleri Tablo 3.2’de gösterilmiştir.

Tablo 3.2. Metafor Anketinde Yer Alan Beşli Dereceleme Ölçeğinin Sayısal Değerleri

<i>Derece</i>	<i>Seçenekler</i>	<i>Sınırlar</i>
1	Hiç katılmıyorum	1.00 - 1.80
2	Kısmen katılıyorum	1.81 - 2.60
3	Fikrim yok	2.61 - 3.40
4	Katılıyorum	3.41 - 4.20
5	Tamamen katılıyorum	4.21 - 5.00

Geliştirilen taslak anketin deneme uygulaması evrende 140 veliye uygulanmış (Anket soru sayısı olan 39 ‘un iki katından fazla olmasına dikkat edilmiştir.) ve elde edilen verilerin istatistiksel hesaplamaları yapılmıştır.

Veri toplama aracında, nicel kısım bulunmakla beraber, katılımcılara veri toplama aracında bir de açık uçlu soru sorulmuş ve velilerin öğretmenlik kavramına ilişkin metaforik algıları belirlenmeye çalışılmıştır.

3.4. ARAŞTIRMA VERİLERİNİN TOPLANMASI

Ölçme aracı (Ek 1); Kahramanmaraş’ın ilçeleri olan Elbistan, Afşin, Göksun, Türkoğlu, ilçe merkezindeki veliler üzerinde uygulanmıştır. Araştırmanın

çalışma grubunu oluşturan velilere anketler büyük ölçüde araştırmacının kendisi tarafından ulaştırılmış ve uygulanmıştır. Araştırma kapsamında 1200 anket velilere dağıtılmış ve anketlerin 930'u geri toplanmıştır. Buna göre velilere dağıtılan anketlerin %80'i geri dönmüş ve araştırmada değerlendirmeye alınmıştır.

3.5. ARAŞTIRMA VERİLERİNİN ANALİZİ

Verilerin çözümlenmesinde SPSS 20.0 (The Statistical Packet for Social Sciences) paket programı kullanılmıştır. Araştırmada konu ile ilgili katılımcıların görüşlerinin analizinde aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri kullanılmıştır. Velilerin görüşleri arasında; velilerin aylık gelir durumu, eğitim durumu ve çocuklarının bulunduğu eğitim kademesi değişkenlerine göre görüşleri arasında farklılık olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile test edilmiştir. Bu analiz sonucunda anlamlı fark bulunanlar için farkın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla Post-Hoc Tukey Hsd testi uygulanmıştır. Katılımcıların görüşleri arasında cinsiyet değişkenine göre fark olup olmadığı ise t -testi ile tespit edilmiştir. Katılımcıların öğretmenlik kavramı ile ilgili hangi metaforu tercih ettiklerine ilişkin olarak nihai karara ulaşabilmek için aritmetik ortalama kullanılmıştır.

Veri toplama aracının son kısmında “Size göre yukarıdakilerden başka sizce Öğretmen benzer. Çünkü ...” sorusu yöneltilmiş ve bu kısımdan elde edilen veriler de tezin bulgular ve yorumlar kısmında ele alınmıştır. Bu bölümden beklenen ise katılımcıların veri toplama aracındaki metaforlardan başka öğretmenlik kavramını neye benzettikleri tespit etmek amaçlanmıştır.

Açık uçlu soruda elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizinde amaç birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenlemek ve yorumlamaktır (Şimşek ve Yıldırım, 2011). Katılımcıların geliştirdikleri metaforlar dört aşamada analiz edilmiştir: (1) Adlandırma, kodlama ve eleme aşaması, (2) Kategori geliştirme aşaması, (3) Geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması aşaması, (4) Raporlaştırma aşaması (Akt: Tok, 2013:755).

3.5.1. Adlandırma, Kodlama ve Eleme Aşaması

Bu aşamada öncelikle katılımcılar tarafından üretilen metaforların alfabetik sıraya göre geçici bir listesi yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda katılımcıların

yazılarında belli bir metaforu net bir şekilde dile getirip getirmediğine bakılmıştır. Bu aşamada basitçe her katılımcının sunduğu metafor kodlanmıştır (örneğin, “mum”, “ışık”, vb.). Bu aşamada, ayrıca, herhangi bir metafor imgesini içermeyen kâğıtlar ile boş bırakılan kâğıtlar çıkarılmıştır. Metafor dışında öğretmenlik kavramı ile ilgili açıklama yazılmış olan veya metafor yazılıp gerekçesi yazılmamış olan veriler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

3.5.2. Kategori Geliştirme Aşamaları

Bu aşamada, esas olarak katılımcılar tarafından üretilen metaforlar öğretmenlik kavramına ilişkin sahip oldukları ortak özellikler bakımından kategorize edilmiştir. Bu işlem esnasında özellikle 125 metafor hakkında oluşturulan “örnek metafor listesi” baz alınarak her metafor imgesinin öğretmen olgusunu nasıl kavramsallaştırdığına bakılmıştır. Bu amaç için, katılımcılar tarafından üretilen her metafor imgesi (1) metaforun konusu, (2) metaforun kaynağı ve (3) metaforun konusu ile kaynağı arasındaki ilişki bakımlarından analiz edilmiştir. Daha sonra her metafor imgesi öğretmen kavramına ilişkin sahip olduğu perspektif bakımından belli bir kategori ile ilişkilendirilerek toplam 13 farklı kavramsal kategori oluşturulmuştur. Bu kategoriler şöyledir:

- a. Yetiştirici, üretici ve yol gösterici olarak öğretmen.
- b. Değişken Öğretmen.
- c. Fedakâr ve kâşif olarak öğretmen.
- d. Koruyucu ve kollayıcı olarak öğretmen.
- e. Çok yönlü olarak öğretmen.
- f. Bilgi kaynağı ve aktarıcısı olarak öğretmen.
- g. Sevgi ve yaşam kaynağı olarak öğretmen.
- h. Şekillendirici öğretmen.
- i. Model olarak Öğretmen.
- j. Tekdüze olarak Öğretmen.
- k. Verimsiz Öğretmen.
- l. Lider Öğretmen.
- m. Diğer Öğretmen.

3.5.3. Geçerlik ve Güvenirliliğin Sağlanması Aşaması

Araştırmanın nitel süreçlerinin geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması kapsamında geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları (Erlandson vd., 1993, Akt: Şimşek ve Yıldırım, 2011:265) yapılmıştır.

Geçerlik

Araştırmanın geçerliğini arttırmak için veri toplama süreci, verilerin analizi ve ulaşılan sonuçları 2 uzmana anlatarak beraber incelemiştir. Bu inceleme sonucunda, araştırmacının araştırma süresince kullandığı yaklaşım biçiminin geçerliğine karar verilmiştir. Araştırmacı ve uzmanlar tarafından nicel bulgulara ve alan yazına bağlı olarak hazırlanan veri toplama aracı katılımcı grup arasından seçilen 5 veliye okutularak ifadelerin anlaşılabilirliği kontrol ettirilmiştir. Araştırmanın iç geçerliğini artırmak amacıyla başvurulan son yöntem katılımcı teyididir. Buna göre, veriler toplandıktan sonra bilgisayar ortamında yazıya aktarılmış ve katılımcılara aktarılanların kendi algılarını yansıtmayı yansıtmadığı teyit ettirilmiştir.

Güvenirlilik

Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla, analizler yapılmadan önce ilgili alan yazın dikkatli bir şekilde taranmış öğretmenlik kavramına ilişkin oluşturulan metaforların kategorize edilmesi buna bağlı olarak oluşturulmuştur. Araştırmanın iç güvenilirliğini artırmak için kullanılan yöntemlerden bir diğeri de bağımsız kodlayıcılar arası tutarlılığın sağlanmasıdır. Bu bağlamda, elde edilen veri setinin çözümleme sürecinde 2 farklı uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlar oluşturulan veri setini Atlas. ti 6.0 nitel veri analiz programı ile analiz etmişlerdir.

Miles ve Huberman (1994:64) tarafından belirtilen formül yardımıyla da güvenilirlik hesaplaması yapılmıştır.

$$\text{Güvenirlilik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}} \times 100$$

Bu araştırma için formül yardımıyla yapılan hesaplamalar sonucunda, veri analizindeki kodlamaların güvenilirliği % 94 olarak bulunmuştur. Miles ve Huberman'ın (1994: 64)'te "Hesaplanan sonucun % 90'ı geçmesi halinde, veri toplama aracı güvenilir olarak kabul edilir." ifadesinden hareketle nitel görüşme analizinin güvenilir sonuçlar verdiğini söylenebilir.

Nitel araştırmada güvenirliğin sağlanması amacıyla alınacak önlemlerden birisi de veri toplama ve analiz yöntemleri ile ilgili ayrıntılı açıklamalara yer vermektir (Şimşek ve Yıldırım, 2011). Bu bağlamda, verilerin nasıl elde edildiğinin, elde edilen metaforların nasıl kategorize edildiği ve elde edilen sonuçların nasıl sunulduğu ile ilgili detaylı açıklamalara yer verilmiştir.

3.5.4. Raporlaştırma AŞaması

Toplam 125 adet metaforun belirlenmesinden ve bu metaforların oluşturduğu 9 adet kavramsal kategorinin geliŐtirilmesinden sonra, bu iŐlemden sonra, 125 metaforu ve 9 kategoriye temsil eden katılımcı sayısı (f) ve yüzdesi (%) hesaplanmıŐtır.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve TARTIŞMA

4.1. BULGULAR

Bu bölümde araştırmada yanıt aranan problemlere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular:

Velilerin, “öğretmen” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar algıları ne düzeydedir?

Araştırmanın bu bölümünde, velilerin “öğretmenlik” kavramın ilişkin sahip oldukları metaforlarla ilgili analiz sonuçları verilmiştir. Analiz bulguları Tablo 4.1’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.1. Öğrenci velilerinin “Öğretmen” Kavramıyla İlgili Metaforlara İlişkin Frekans, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Puanları

Metaforlar	Anket Maddelerinin Ortalamaları		Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	\bar{X}	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Öğretmen <i>mum-ışık-güneş</i> gibidir. Etrafına bilgi saçar, bilgilendirir.	4,28	7	0.8	64	6.9	31	3.3	388	41.7	440	47.3	
2. Öğretmen <i>şemsiye</i> gibidir. Öğrencileri korur ve kollar.	4,17	14	1.5	82	8.8	16	1.7	437	47	381	41	
3. Öğretmen <i>pusula</i> gibidir. Öğrencilere her konuda yön verendir.	4,16	32	3.4	62	6.7	39	4.2	391	42	406	43.7	

Tablo 4.1(devam)

Metaforlar	Anket Maddelerinin Ortalamaları		Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	\bar{X}	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
4. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	4,16	21	2.3	81	8.7	42	4.5	370	39.8	416	44.7	
5. Öğretmen <i>kalem</i> gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemdir.	4,16	32	3.4	48	5.2	54	5.8	397	42.7	399	42.9	
6. Öğretmen <i>yol haritası-rehber</i> gibidir. Yol ve yön gösterir.	4,15	17	1.8	79	8.5	34	3.7	419	45.1	381	41	
7. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	4,14	25	2.7	68	7.3	52	5.6	391	42	394	42.4	
8. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	4,14	37	4	79	8.5	26	2.8	361	38.8	427	45.9	
9. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	4,10	25	2.7	82	8.8	35	3.8	424	45.6	364	39.1	
10. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir	4,02	19	2	85	9.1	102	11	374	40.2	350	37.6	
11. Öğretmen <i>anne-baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	3,98	19	2	146	15.7	39	4.2	360	38.7	366	39.4	

Tablo 4.1(devam)

Metaforlar	Anket Maddelerinin Ortalamaları	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	\bar{X}	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
12. Öğretmen <i>lider</i> gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur. Sevk ve idare eder.	3,97	32	3.4	115	12.4	38	4.1	412	44.3	333	35.8
13. Öğretmen <i>bekçi</i> gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir.	3,95	37	4	113	12.2	26	2.8	440	47.3	314	33.8
14. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	3,94	26	2.8	112	12	64	6.9	420	45.2	308	33.1
15. Öğretmen <i>çömlek ustası</i> gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar.	3,89	27	2.9	122	13.1	66	7.1	426	45.8	289	31.1
16. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	3,88	54	5.8	108	11.6	51	5.5	399	42.9	318	34.2
17. Öğretmen <i>arkadaş</i> gibidir. Yakındır ve dosttur.	3,88	39	4.2	129	13.9	49	5.3	398	42.8	315	33.9
18. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırır.	3,87	81	8.7	116	12.5	30	3.2	323	34.7	380	40.9
19. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	3,76	48	5.2	126	13.5	91	9.8	401	43.1	264	28.4

Tablo 4.1(devam)

Metaforlar	Anket Maddelerinin Ortalamaları	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	\bar{X}	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
20. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	3,69	49	5.3	155	16.7	88	9.5	377	40.5	261	28.1
21. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	3,63	43	4.6	182	19.6	96	10.3	367	39.5	242	26
22. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	3,63	76	8.2	134	14.4	108	11.6	348	37.4	264	28.4
23. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	3,57	85	9.1	177	19	78	8.4	306	32.9	284	30.5
24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	3,57	63	6.8	179	19.2	89	9.6	365	39.2	234	25.2
25. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	3,52	78	8.4	135	14.5	137	14.7	387	41.6	193	20.8
26. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	3,46	96	10.3	171	18.4	83	8.9	373	40.1	207	22.3
27. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	3,45	62	6.7	228	24.5	91	9.8	328	35.3	221	23.8
28. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	3,44	75	8.1	225	24.2	52	5.6	370	39.8	208	22.4

Tablo 4.1(devam)

Metaforlar	Anket Maddelerinin Ortalamaları	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	\bar{X}	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
29. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	3,38	122	13.1	194	20.9	70	7.5	295	31.7	249	26.8
30. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	2,78	226	24.3	214	23	135	14.5	246	26.5	109	11.7
31. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	2,59	266	28.6	258	27.7	104	11.2	194	20.9	108	11.6
32. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	2,55	316	34	162	17.4	188	20.2	149	16	115	12.4
33. Öğretmen <i>Ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	2,22	392	42.2	249	26.8	70	7.5	135	14.5	84	9
34. Öğretmen <i>gelenekçidir</i> . Yeniliklere kapalı kişidir.	2,01	483	51.9	155	16.7	145	15.6	95	10.2	52	5.6
35. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	1,86	590	63.4	97	10.4	93	10	84	9	66	7.1
36. Öğretmen <i>özel ders</i> vericisidir. Eğitime maddi olarak bakan kişidir.	1,86	534	57.4	138	14.8	146	15.7	77	8.3	35	3.8

Tablo 4.1(devam)

Metaforlar	Anket Maddelerinin Ortalamaları		Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	\bar{X}	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
37. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	1,81	547	58.8	165	17.7	97	10.4	93	10	28	3	
38. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	1,75	607	65.3	126	13.5	66	7.1	84	9	47	5.1	
39. Öğretmen <i>yasak savar</i> ders saatini doldurmaktan başka amacı olmayan kişidir.	1,75	596	64.1	104	11.2	125	13.4	73	7.8	32	3.4	

Madde 1. *Öğretmen mum-ışık- güneş gibidir.* Metaforu katılımcıların %47,3 tamamen katılıyorum %41,7 katılıyorum %3,3 fikir belirtmemiş %6,9 katılmıyorum derken %0,8 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 4,28'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Tamamen Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 2. *Öğretmen şemsiye gibidir.* Metaforu katılımcıların %41 tamamen katılıyorum %47 katılıyorum %1,7 fikir belirtmemiş %8,8 katılmıyorum derken %1,5 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerleri 4,17'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 3. *Öğretmen pusula gibidir.* Metaforu katılımcıların %43,7 tamamen katılıyorum %42 katılıyorum %4,2 fikir belirtmemiş %6,7 katılmıyorum derken %3,4 hiç katılmıyorum cevabı en az düzeyinde benimsemişler. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 4.16'dır. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 4. *Öğretmen kütüphane gibidir.* Metaforu katılımcıların %44,7 tamamen katılıyorum %39,8 katılıyorum %4,2 fikir belirtmemiş %6,7 katılmıyorum derken %3,4 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 4,16'dır. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 5. *Öğretmen kalem gibidir.* Metaforu katılımcıların %42,9 tamamen katılıyorum % 42,7 katılıyorum %5,8 fikir belirtmemiş %5,2 katılmıyorum derken %3,4 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 4,16'dır. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 6. *Öğretmen yol gibidir.* Metaforu katılımcıların %41 tamamen katılıyorum %45,1 katılıyorum %3,7 fikir belirtmemiş %8,5 katılmıyorum derken %1,8 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 4,15'tir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 7. *Öğretmen kuyumcu gibidir.* Metaforu katılımcıların %42 tamamen katılıyorum % 42 katılıyorum %5,6 fikir belirtmemiş %7,3 katılmıyorum derken %2,7 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 4,14'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 8. *Öğretmen tohum gibidir.* Metaforu katılımcıların %45,9 tamamen katılıyorum % 38,8 katılıyorum %2,8 fikir belirtmemiş %8,5 katılmıyorum derken %4 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 4,14'tür. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 9. *Öğretmen çiçek gibidir.* Metaforu katılımcıların %39,1 tamamen katılıyorum % 45,6 katılıyorum %3,8 fikir belirtmemiş %8,8 katılmıyorum derken %2,7 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 4,14'tür. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 10. *Öğretmen insan mühendisi gibidir.* Metaforu katılımcıların %37,6 tamamen katılıyorum %40,2 katılıyorum %11 fikir belirtmemiş %9,1 katılmıyorum derken % 2 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 4,02'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 11. *Öğretmen anne-baba gibidir.* Metaforu katılımcıların %39,4 tamamen katılıyorum %38,7 katılıyorum %4,2 fikir belirtmemiş %15,7 katılmıyorum derken %2 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de e görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,98'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 12. *Öğretmen lider gibidir.* Metaforu katılımcıların %35,8 tamamen katılıyorum % 44,3 katılıyorum %4,1 fikir belirtmemiş % 12,4 katılmıyorum derken %3,4 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,97'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 13. *Öğretmen bekçi gibidir.* Metaforu katılımcıların %33,8 tamamen katılıyorum % 47,3 katılıyorum %4,1 fikir belirtmemiş %12,4 katılmıyorum derken %3,4 hiç katılmıyorum.

Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,97'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 14. *Öğretmen kâşif gibidir.* Metaforu katılımcıların %33,1 tamamen katılıyorum % 45,2 katılıyorum %6,9 fikir belirtmemiş %12 katılmıyorum derken %2,8 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,94'tür. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 15. *Öğretmen çömlek ustası gibidir.* Metaforu katılımcıların %31,1 tamamen katılıyorum %45,8 katılıyorum %7,1 fikir belirtmemiş %13,1 katılmıyorum derken %2,9 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,89'dur. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 16. *Öğretmen su gibidir.* Metaforu katılımcıların %34,2 tamamen katılıyorum % 42,9 katılıyorum %5,5 fikir belirtmemiş %11,6 katılmıyorum derken %5,8 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,88'dir Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 18. *Öğretmen arkadaş gibidir.* Metaforu katılımcıların %33,9 tamamen katılıyorum %42,8 katılıyorum %5,3 fikir belirtmemiş %13,9 katılmıyorum derken %4,2 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,87'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır

Madde 19. *Öğretmen ressam gibidir.* Metaforu katılımcıların %28,4 tamamen katılıyorum %43,1 katılıyorum %9,8 fikir belirtmemiş %13,5 katılmıyorum derken %5,2 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,76'dır. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 20. *Öğretmen kadife gibidir.* Metaforu katılımcıların %28,1 tamamen katılıyorum % 40,5 katılıyorum %9,5 fikir belirtmemiş % 16,7 katılmıyorum derken %5,3 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,69'dur. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 21. *Öğretmen psikolog gibidir.* Metaforu katılımcıların %26 tamamen katılıyorum % 39,5 katılıyorum %10,3 fikir belirtmemiş %19,6 katılmıyorum derken %4,6 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,63'tür. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 22. *Öğretmen 0 grubu kan gibidir.* Metaforu katılımcıların %28,4 tamamen katılıyorum %37,4 katılıyorum %11,6 fikir belirtmemiş %14,4 katılmıyorum derken %8,2 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,63'tür. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 23. *Öğretmen biber gibidir.* Metaforu katılımcıların %30,5 tamamen katılıyorum % 32,9 katılıyorum %8,4 fikir belirtmemiş %19 katılmıyorum derken %9,1 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1’de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,57’dir. Tablo 3.2.’e göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 24. *Öğretmen tiyatro oyuncusudur gibidir.* Metaforu katılımcıların %25,2 tamamen katılıyorum %39,2 katılıyorum %9,6 fikir belirtmemiş %19,2 katılmıyorum derken %6,8 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.’de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,57’dir. Tablo 3.2.’ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 25. *Öğretmen bileği taşı gibidir.* Metaforu katılımcıların %20,8 tamamen katılıyorum %41,6 katılıyorum %14,7 fikir belirtmemiş %14,5 katılmıyorum derken %8,4 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.’de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,52’dir. Tablo 3.2.’ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 26. *Öğretmen koç gibidir.* Metaforu katılımcıların %22,3 tamamen katılıyorum % 40,1 katılıyorum %8,9 fikir belirtmemiş %18,4 katılmıyorum derken %10,3 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.’de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,46’dir. Tablo 3.2.’ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 27. *Öğretmen gökkuşağı gibidir.* Metaforu katılımcıların %23,8 tamamen katılıyorum %35,3 katılıyorum %9,8 fikir belirtmemiş %24,5 katılmıyorum derken %6,7 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.’de’de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,45’tir. Tablo 3.2.’ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 28. *Öğretmen bilgisayar-ansiklopedi gibidir.* Metaforu katılımcıların %22,4 tamamen katılıyorum %39,8 katılıyorum %5,6 fikir belirtmemiş %24,2 katılmıyorum derken %8,1 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.’de görüldüğü gibi aritmetik değerleri göre 3,44’tür. Tablo 3.2.’ye göre bu maddedeki metafor “*Katılıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 29. *Öğretmen melek gibidir.* Metaforu katılımcıların %26,8 tamamen katılıyorum % 31,7 katılıyorum %7,5 fikir belirtmemiş %20,9 katılmıyorum derken %13,1 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.’de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 3,38’dir. Tablo 3.2.’ye göre bu maddedeki metafor “*Fikrim Yok*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 30. *Öğretmen heykeltıraş gibidir.* Metaforu katılımcıların %11,7 tamamen katılıyorum %26,5 katılıyorum %14,5 fikir belirtmemiş %23 katılmıyorum derken %24,3 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.’de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 2,78’dir. Tablo 3.2.’ye göre bu maddedeki metafor “*Fikrim Yok*” sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 31. *Öğretmen otoriterdir.* Metaforu katılımcıların %20,9 tamamen katılıyorum % 26,5 katılıyorum %11,2 fikir belirtmemiş %27,7 katılmıyorum derken %28,6 hiç

katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 2,59'dur. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Kısmen Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 32. *Öğretmen çerçeve gibidir.* Metaforu katılımcıların %12,4 tamamen katılıyorum %16 katılıyorum %20,2 fikir belirtmemiş %17,4 derken %34 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 2,55'tir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Kısmen Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 33. *Öğretmen Ödevci gibidir.* Metaforu katılımcıların %9 tamamen katılıyorum %14,5 katılıyorum %7,5 fikir belirtmemiş %26,8 katılmıyorum derken %42,2 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerleri 2,22'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Kısmen Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 34. *Öğretmen gelenekçidir.* Metaforu katılımcıların %5,6 tamamen katılıyorum %10,2 katılıyorum %15,6 fikir belirtmemiş %16,7 katılmıyorum derken %51,9 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'e göre aritmetik ortalama değerleri 2,01'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Kısmen Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 35. *Öğretmen tutarsızdır.* Metaforu katılımcıların %7,1 tamamen katılıyorum %9 katılıyorum %10 fikir belirtmemiş %10,4 katılmıyorum derken %63,4 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de e görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 1,86'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Kısmen Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 36. *Öğretmen özel ders vericisi gibidir.* Metaforu katılımcıların %3,8 tamamen katılıyorum %8,3 katılıyorum %15,7 fikir belirtmemiş %14,8 katılmıyorum derken %57,4 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 1,86 bu değer Tablo 3.2.'e göre bu maddedeki metafor "*Kısmen Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 37. *Öğretmen tehditkârdır.* Metaforu katılımcıların %3 tamamen katılıyorum %10 katılıyorum %10,4 fikir belirtmemiş %17,7 katılmıyorum derken %58,8 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 1,81'dir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Kısmen Katılıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 38. *Öğretmen tatilci gibidir.* Metaforu katılımcıların %5,1 tamamen katılıyorum %9 katılıyorum %7,1 fikir belirtmemiş %13,5 katılmıyorum derken %65,3 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 1,75'tir. Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor "*Hiç Katılmıyorum*" sınırı arasında yer almaktadır.

Madde 39. *Öğretmen yasak savar gibidir.* Metaforu katılımcıların %3,4 tamamen katılıyorum %7,8 katılıyorum %13,4 fikir belirtmemiş %11,2 katılmıyorum derken %64,1 hiç katılmıyorum. Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi aritmetik ortalama değerlerine göre 1,75'tir.

Tablo 3.2.'ye göre bu maddedeki metafor “*Hiç Katılmıyorum*” sınırı arasında yer almaktadır.

4.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular:

Velilerin metaforik algıları cinsiyet, eğitim durumu, gelir ve öğrencinin bulunduğu öğrenim kademesi bakımından farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın bu bölümünde, velilerin “öğretmenlik” kavramının ilişkin sahip oldukları metaforlarla ilgili algılarının analiz sonuçları verilmiştir. Analiz bulguları Tablo 4.2., Tablo 4.3., Tablo 4.4. ve Tablo 4.5.’ de gösterilmiştir.

Tablo 4.2. Velilerinin Öğretmen kavramına yönelik metaforik algılarının cinsiyete göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 4.2. Velilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Metaforik Algıları

Metaforlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p																																																																																																																																																								
1. Öğretmen <i>şemsiye</i> gibidir. Öğrencileri korur ve kollar.	Kadın	539	4.17	0.92	928	-.152	.879																																																																																																																																																								
	Erkek	391	4.18	0.98				2. Öğretmen <i>lider</i> gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur, sevk ve idare eder.	Kadın	539	3.93	1.12	928	-1.274	.203	Erkek	391	4.02	1.06	3. Öğretmen <i>bekçi</i> gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir.	Kadın	539	3.93	1.11	928	-.701	.484	Erkek	391	3.98	1.09	4. Öğretmen <i>arkadaş</i> gibidir. Yakındır ve dosttur.	Kadın	539	3.81	1.17	928	-2.374	.018*	Erkek	391	3.99	1.11	5. Öğretmen <i>özel ders</i> vericisidir. Eğitime maddi olarak bakan kişidir.	Kadın	539	1.94	1.21	928	2.308	.021*	Erkek	391	1.76	1.12	6. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	Kadın	539	3.96	1.08	928	.663	.508	Erkek	391	3.91	1.05	7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	Kadın	539	4.00	1.11	928	.758	.449	Erkek	391	3.94	1.12	8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Kadın	539	3.73	1.20	928	.979	.328	Erkek	391	3.65	1.18	9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Kadın	539	3.99	1.02	928	-1.186	.236	Erkek	391	4.07	1.01	10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219	Erkek	391	3.57	1.23	11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686
2. Öğretmen <i>lider</i> gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur, sevk ve idare eder.	Kadın	539	3.93	1.12	928	-1.274	.203																																																																																																																																																								
	Erkek	391	4.02	1.06				3. Öğretmen <i>bekçi</i> gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir.	Kadın	539	3.93	1.11	928	-.701	.484	Erkek	391	3.98	1.09	4. Öğretmen <i>arkadaş</i> gibidir. Yakındır ve dosttur.	Kadın	539	3.81	1.17	928	-2.374	.018*	Erkek	391	3.99	1.11	5. Öğretmen <i>özel ders</i> vericisidir. Eğitime maddi olarak bakan kişidir.	Kadın	539	1.94	1.21	928	2.308	.021*	Erkek	391	1.76	1.12	6. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	Kadın	539	3.96	1.08	928	.663	.508	Erkek	391	3.91	1.05	7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	Kadın	539	4.00	1.11	928	.758	.449	Erkek	391	3.94	1.12	8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Kadın	539	3.73	1.20	928	.979	.328	Erkek	391	3.65	1.18	9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Kadın	539	3.99	1.02	928	-1.186	.236	Erkek	391	4.07	1.01	10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219	Erkek	391	3.57	1.23	11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99								
3. Öğretmen <i>bekçi</i> gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir.	Kadın	539	3.93	1.11	928	-.701	.484																																																																																																																																																								
	Erkek	391	3.98	1.09				4. Öğretmen <i>arkadaş</i> gibidir. Yakındır ve dosttur.	Kadın	539	3.81	1.17	928	-2.374	.018*	Erkek	391	3.99	1.11	5. Öğretmen <i>özel ders</i> vericisidir. Eğitime maddi olarak bakan kişidir.	Kadın	539	1.94	1.21	928	2.308	.021*	Erkek	391	1.76	1.12	6. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	Kadın	539	3.96	1.08	928	.663	.508	Erkek	391	3.91	1.05	7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	Kadın	539	4.00	1.11	928	.758	.449	Erkek	391	3.94	1.12	8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Kadın	539	3.73	1.20	928	.979	.328	Erkek	391	3.65	1.18	9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Kadın	539	3.99	1.02	928	-1.186	.236	Erkek	391	4.07	1.01	10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219	Erkek	391	3.57	1.23	11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																				
4. Öğretmen <i>arkadaş</i> gibidir. Yakındır ve dosttur.	Kadın	539	3.81	1.17	928	-2.374	.018*																																																																																																																																																								
	Erkek	391	3.99	1.11				5. Öğretmen <i>özel ders</i> vericisidir. Eğitime maddi olarak bakan kişidir.	Kadın	539	1.94	1.21	928	2.308	.021*	Erkek	391	1.76	1.12	6. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	Kadın	539	3.96	1.08	928	.663	.508	Erkek	391	3.91	1.05	7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	Kadın	539	4.00	1.11	928	.758	.449	Erkek	391	3.94	1.12	8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Kadın	539	3.73	1.20	928	.979	.328	Erkek	391	3.65	1.18	9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Kadın	539	3.99	1.02	928	-1.186	.236	Erkek	391	4.07	1.01	10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219	Erkek	391	3.57	1.23	11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																
5. Öğretmen <i>özel ders</i> vericisidir. Eğitime maddi olarak bakan kişidir.	Kadın	539	1.94	1.21	928	2.308	.021*																																																																																																																																																								
	Erkek	391	1.76	1.12				6. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	Kadın	539	3.96	1.08	928	.663	.508	Erkek	391	3.91	1.05	7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	Kadın	539	4.00	1.11	928	.758	.449	Erkek	391	3.94	1.12	8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Kadın	539	3.73	1.20	928	.979	.328	Erkek	391	3.65	1.18	9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Kadın	539	3.99	1.02	928	-1.186	.236	Erkek	391	4.07	1.01	10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219	Erkek	391	3.57	1.23	11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																												
6. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	Kadın	539	3.96	1.08	928	.663	.508																																																																																																																																																								
	Erkek	391	3.91	1.05				7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	Kadın	539	4.00	1.11	928	.758	.449	Erkek	391	3.94	1.12	8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Kadın	539	3.73	1.20	928	.979	.328	Erkek	391	3.65	1.18	9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Kadın	539	3.99	1.02	928	-1.186	.236	Erkek	391	4.07	1.01	10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219	Erkek	391	3.57	1.23	11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																																								
7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	Kadın	539	4.00	1.11	928	.758	.449																																																																																																																																																								
	Erkek	391	3.94	1.12				8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Kadın	539	3.73	1.20	928	.979	.328	Erkek	391	3.65	1.18	9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Kadın	539	3.99	1.02	928	-1.186	.236	Erkek	391	4.07	1.01	10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219	Erkek	391	3.57	1.23	11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																																																				
8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Kadın	539	3.73	1.20	928	.979	.328																																																																																																																																																								
	Erkek	391	3.65	1.18				9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Kadın	539	3.99	1.02	928	-1.186	.236	Erkek	391	4.07	1.01	10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219	Erkek	391	3.57	1.23	11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																																																																
9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Kadın	539	3.99	1.02	928	-1.186	.236																																																																																																																																																								
	Erkek	391	4.07	1.01				10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219	Erkek	391	3.57	1.23	11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																																																																												
10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Kadın	539	3.67	1.17	928	1.231	.219																																																																																																																																																								
	Erkek	391	3.57	1.23				11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*	Erkek	391	1.68	1.07	12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																																																																																								
11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Kadın	539	1.90	1.20	928	2.796	.005*																																																																																																																																																								
	Erkek	391	1.68	1.07				12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738	Erkek	391	2.80	1.34	13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																																																																																																				
12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Kadın	539	2.77	1.40	928	-.335	.738																																																																																																																																																								
	Erkek	391	2.80	1.34				13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106	Erkek	391	3.29	1.43	14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																																																																																																																
13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Kadın	539	3.45	1.39	928	1.619	.106																																																																																																																																																								
	Erkek	391	3.29	1.43				14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686	Erkek	391	4.13	0.99																																																																																																																																												
14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Kadın	539	4.15	1.01	928	.404	.686																																																																																																																																																								
	Erkek	391	4.13	0.99																																																																																																																																																											

Tablo 4.2(devam)

Metaforlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p																																																																																																																																																																																																																																																																				
15. Öğretmen <i>gelenekçidir</i> . Yeniliklere kapalı kişidir.	Kadın	539	2.07	1.31	928	1.813	.070																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	1.92	1.18				16. Öğretmen <i>çömlek ustası</i> gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar.	Kadın	539	3.92	1.07	928	.872	.384	Erkek	391	3.85	1.08	17. Öğretmen <i>pusula</i> gibidir. Öğrencilere her konuda yön verendir.	Kadın	539	4.20	1.01	928	1.558	.119	Erkek	391	4.10	1.03	18. Öğretmen <i>yasak savar</i> gibidir. Ders saatini doldurmaktan başka amacı yoktur.	Kadın	539	1.80	1.18	928	1.477	.140	Erkek	391	1.69	1.12	19. Öğretmen <i>kalem</i> gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemdir.	Kadın	539	4.16	1.00	928	-.247	.805	Erkek	391	4.17	0.97	20. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	Kadın	539	4.17	1.02	928	2.40	.811	Erkek	391	4.15	0.99	21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	Kadın	539	3.42	1.28	928	-1.114	.266	Erkek	391	3.51	1.32	22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Kadın	539	1.83	1.28	928	2.490	.013*	Erkek	391	1.63	1.11	23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Kadın	539	2.73	1.43	928	4.447	.000*	Erkek	391	2.31	1.36	24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873	Erkek	391	3.56	1.26	25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133
16. Öğretmen <i>çömlek ustası</i> gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar.	Kadın	539	3.92	1.07	928	.872	.384																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.85	1.08				17. Öğretmen <i>pusula</i> gibidir. Öğrencilere her konuda yön verendir.	Kadın	539	4.20	1.01	928	1.558	.119	Erkek	391	4.10	1.03	18. Öğretmen <i>yasak savar</i> gibidir. Ders saatini doldurmaktan başka amacı yoktur.	Kadın	539	1.80	1.18	928	1.477	.140	Erkek	391	1.69	1.12	19. Öğretmen <i>kalem</i> gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemdir.	Kadın	539	4.16	1.00	928	-.247	.805	Erkek	391	4.17	0.97	20. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	Kadın	539	4.17	1.02	928	2.40	.811	Erkek	391	4.15	0.99	21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	Kadın	539	3.42	1.28	928	-1.114	.266	Erkek	391	3.51	1.32	22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Kadın	539	1.83	1.28	928	2.490	.013*	Erkek	391	1.63	1.11	23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Kadın	539	2.73	1.43	928	4.447	.000*	Erkek	391	2.31	1.36	24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873	Erkek	391	3.56	1.26	25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29								
17. Öğretmen <i>pusula</i> gibidir. Öğrencilere her konuda yön verendir.	Kadın	539	4.20	1.01	928	1.558	.119																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	4.10	1.03				18. Öğretmen <i>yasak savar</i> gibidir. Ders saatini doldurmaktan başka amacı yoktur.	Kadın	539	1.80	1.18	928	1.477	.140	Erkek	391	1.69	1.12	19. Öğretmen <i>kalem</i> gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemdir.	Kadın	539	4.16	1.00	928	-.247	.805	Erkek	391	4.17	0.97	20. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	Kadın	539	4.17	1.02	928	2.40	.811	Erkek	391	4.15	0.99	21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	Kadın	539	3.42	1.28	928	-1.114	.266	Erkek	391	3.51	1.32	22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Kadın	539	1.83	1.28	928	2.490	.013*	Erkek	391	1.63	1.11	23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Kadın	539	2.73	1.43	928	4.447	.000*	Erkek	391	2.31	1.36	24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873	Erkek	391	3.56	1.26	25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																				
18. Öğretmen <i>yasak savar</i> gibidir. Ders saatini doldurmaktan başka amacı yoktur.	Kadın	539	1.80	1.18	928	1.477	.140																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	1.69	1.12				19. Öğretmen <i>kalem</i> gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemdir.	Kadın	539	4.16	1.00	928	-.247	.805	Erkek	391	4.17	0.97	20. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	Kadın	539	4.17	1.02	928	2.40	.811	Erkek	391	4.15	0.99	21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	Kadın	539	3.42	1.28	928	-1.114	.266	Erkek	391	3.51	1.32	22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Kadın	539	1.83	1.28	928	2.490	.013*	Erkek	391	1.63	1.11	23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Kadın	539	2.73	1.43	928	4.447	.000*	Erkek	391	2.31	1.36	24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873	Erkek	391	3.56	1.26	25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																
19. Öğretmen <i>kalem</i> gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemdir.	Kadın	539	4.16	1.00	928	-.247	.805																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	4.17	0.97				20. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	Kadın	539	4.17	1.02	928	2.40	.811	Erkek	391	4.15	0.99	21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	Kadın	539	3.42	1.28	928	-1.114	.266	Erkek	391	3.51	1.32	22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Kadın	539	1.83	1.28	928	2.490	.013*	Erkek	391	1.63	1.11	23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Kadın	539	2.73	1.43	928	4.447	.000*	Erkek	391	2.31	1.36	24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873	Erkek	391	3.56	1.26	25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																												
20. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	Kadın	539	4.17	1.02	928	2.40	.811																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	4.15	0.99				21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	Kadın	539	3.42	1.28	928	-1.114	.266	Erkek	391	3.51	1.32	22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Kadın	539	1.83	1.28	928	2.490	.013*	Erkek	391	1.63	1.11	23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Kadın	539	2.73	1.43	928	4.447	.000*	Erkek	391	2.31	1.36	24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873	Erkek	391	3.56	1.26	25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																								
21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	Kadın	539	3.42	1.28	928	-1.114	.266																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.51	1.32				22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Kadın	539	1.83	1.28	928	2.490	.013*	Erkek	391	1.63	1.11	23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Kadın	539	2.73	1.43	928	4.447	.000*	Erkek	391	2.31	1.36	24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873	Erkek	391	3.56	1.26	25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																				
22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Kadın	539	1.83	1.28	928	2.490	.013*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	1.63	1.11				23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Kadın	539	2.73	1.43	928	4.447	.000*	Erkek	391	2.31	1.36	24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873	Erkek	391	3.56	1.26	25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																
23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Kadın	539	2.73	1.43	928	4.447	.000*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	2.31	1.36				24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873	Erkek	391	3.56	1.26	25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																												
24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Kadın	539	3.57	1.23	928	.160	.873																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.56	1.26				25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269	Erkek	391	3.69	1.21	26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																								
25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Kadın	539	3.60	1.29	928	-1.107	.269																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.69	1.21				26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383	Erkek	391	2.54	1.38	27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																				
26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Kadın	539	2.63	1.40	928	.872	.383																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	2.54	1.38				27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527	Erkek	391	3.83	1.30	28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																
27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırandır.	Kadın	539	3.89	1.32	928	.633	.527																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.83	1.30				28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*	Erkek	391	1.76	1.30	29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																												
28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Kadın	539	1.93	1.31	928	2.028	.043*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	1.76	1.30				29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406	Erkek	391	4.18	0.99	30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																								
29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Kadın	539	4.12	1.14	928	-.831	.406																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	4.18	0.99				30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006	Erkek	391	3.31	1.28	31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																																				
30. Öğretmen <i>bilgisayar- ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Kadın	539	3.54	1.29	928	2.729	.006																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.31	1.28				31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*	Erkek	391	4.02	1.07	32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																																																
31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Kadın	539	4.15	0.95	928	2.036	.042*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	4.02	1.07				32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798	Erkek	391	3.51	1.24	33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																																																												
32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Kadın	539	3.53	1.19	928	.255	.798																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.51	1.24				33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*	Erkek	391	2.03	1.26	34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																																																																								
33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Kadın	539	2.35	1.41	928	3.596	.000*																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	2.03	1.26				34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705	Erkek	391	3.90	1.12	35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																																																																																				
34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Kadın	539	3.87	1.21	928	-.378	.705																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.90	1.12				35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077	Erkek	391	3.48	1.34	36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																																																																																																
35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Kadın	539	3.63	1.33	928	1.769	.077																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.48	1.34				36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897	Erkek	391	3.75	1.18	37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																																																																																																												
36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Kadın	539	3.76	1.14	928	.129	.897																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.75	1.18				37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																																																																																																																								
37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Kadın	539	3.50	1.26	928	1.503	.133																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Erkek	391	3.38	1.29																																																																																																																																																																																																																																																																							

Tablo 4.2(devam)

Metaforlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
38. Öğretmen <i>yol haritası-rehber</i> gibidir. Yol ve yön gösterir.	Kadın	539	4.12	0.99	928	-1.032	.302
	Erkek	391	4.19	0.92			
39. Öğretmen <i>mum-ışık- güneş</i> gibidir. Etrafına bilgi saçar, bilgilendirir.	Kadın	539	4.28	0.87	928	.024	.981
	Erkek	391	4.28	0.90			

* p<.05

Tablo 4.2.' ye göre bazı maddelerde cinsiyet bakımından istatikselsel olarak anlamlı fark çıkmazken bazılarında istatikselsel fark görülmüştür. Velilerin cinsiyet değişkenine göre öğretmen kavramına yönelik olarak ürettikleri; “Öğretmen arkadaş gibidir. Yakındır ve dosttur. (madde 4)” (t=-2.374, p=.018), “Öğretmen özel ders vericisi gibidir. Eğitime maddi olarak bakar. (madde 5)” (t=2.308, p=.021), “Öğretmen tehditkârdır. Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar. (madde 11)”(t=2.796, p=.005), “Öğretmen tatilci gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişi(madde 22)”(t= 2.490, p=.013), “Öğretmen çerçeve gibidir. Belli bir kalıbı vardır. O kalıbın dışına çıkmaz. (madde 23)” (t=4.447, p=.00), “Öğretmen tutarsızdır. Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.(madde 28)”(t= 2.028, p=.043), “Öğretmen bilgisayar-ansiklopedi gibidir. Her şeyi bilir, her sorunun cevabı ondadır. (madde 30)”(t= 2.729, p=.006), “Öğretmen çiçek gibidir. Öğrencilerde arı gibi ondan bilgi alırlar. (madde 31)”(t=2.036, p=.042) ve “Öğretmen ödevci gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir. (madde 33)” (t=3.596, p=.00) metaforlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark oluşmakta iken diğer metaforlarda cinsiyet değişkenine göre istatikselsel olarak anlamlı bir fark oluşmadığı görülmektedir. Öte yandan Tablo 4.2'ye bakıldığında sadece “Öğretmen arkadaş gibidir. Yakındır ve dosttur. (madde 4)” (t= -2.374, p=.018), metaforunda erkek veliler kadın velilere göre öğretmenleri “arkadaş” gibi algılamaktadırlar. Diğer metaforlarda anlamlı farklılığın cinsiyet değişkenine göre kadınlar lehine olduğu görülmektedir. Öte yandan “Öğretmen çerçeve gibidir. Belli bir kalıbı vardır. O kalıbın dışına çıkmaz. (madde 23)”(t=4.447, p=.000) ve “Öğretmen ödevci gibidir çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişi(madde 33)” (t=3.596, p=.00) metaforlarında cinsiyet değişkenine göre çok yüksek düzeyde istatikselsel olarak anlamlı fark vardır. “Öğretmen çerçeve gibidir. Belli bir kalıbı vardır. O kalıbın dışına çıkmaz. (madde 23)”(t=4.447, p=.000) metaforunda kadın velilerin erkek velilere göre öğretmenleri belli sınırları olan ve sınırları dışına çıkmayan olarak algıladıkları görülmektedir. “Öğretmen ödevci gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişi” metaforu ise

yine cinsiyet değişkenine göre kadın velilerin erkek velilere göre öğretmenleri daha fazla “ödevci (madde 33)” olarak algıladıkları görülmektedir.

Tablo 4.3’te velilerin öğretmen kavramına yönelik metaforik algılarının onların eğitim derecelerine göre nasıl bir farklılık oluşturduğunu varyans analizi (ANOVA) ve Tukey HSD Testi ile gösterilmektedir.

Tablo 4.3. Öğrenci Velilerinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Metaforik Algıları

Metaforlar	ANOVA Testi					Tukey HSD Testi			
	Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	SS	F	P	Gruplar	Anlam Farklılığı	P
1. Öğretmen <i>şemsiye</i> gibidir. Öğrencileri korur ve kollar.	Okula Gitmemiş	33	4.18	1.07	2.014	.110			
	İlkokul	393	4.25	0.83					
	Lise	345	4.12	1.01					
	Lisans	159	4.06	1.10					
2. Öğretmen <i>lider</i> gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur. Sevk ve idare eder.	Okula Gitmemiş	33	4.39	0.86	3.593	.013*	Ok.Git-Lisans	.62	.01
	İlkokul	393	3.98	1.12					
	Lise	345	4.00	1.07					
	Lisans	159	3.77	1.10					
3. Öğretmen <i>bekçi</i> gibidir. Öğrenciyi göz kulak olan kişidir.	Okula Gitmemiş	33	4.24	1.00	6.858	.000*	İlkokul-Lise	.23	.02
	İlkokul	393	4.10	1.00					
	Lise	345	3.86	1.14					
	Lisans	159	3.70	1.21					
4. Öğretmen <i>arkadaş</i> gibidir. Yakındır ve dosttur.	Okula Gitmemiş	33	4.15	1.12	2.555	.054			
	İlkokul	393	3.93	1.11					
	Lise	345	3.76	1.20					
	Lisans	159	3.98	1.09					
5. Öğretmen özel ders vericisidir. Eğitime maddi olarak bakan kişidir.	Okula Gitmemiş	33	2.06	1.34	1.580	.193			
	İlkokul	393	1.93	1.20					
	Lise	345	1.82	1.18					
	Lisans	159	1.74	1.06					
6. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	Okula Gitmemiş	33	4.06	1.27	.743	.527			
	İlkokul	393	3.92	1.01					
	Lise	345	3.98	1.06					
	Lisans	159	3.85	1.15					
7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	Okula Gitmemiş	33	4.15	1.23	2.417	.065			
	İlkokul	393	4.08	1.06					
	Lise	345	3.88	1.13					
	Lisans	159	3.90	1.19					
8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Okula Gitmemiş	33	4.18	1.07	6.188	.000*	Ok.Git.-Lise	.64	.01
	İlkokul	393	3.83	1.11					
	Lise	345	3.53	1.27					
	Lisans	159	3.60	1.18					
9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Okula Gitmemiş	33	4.21	.89	2.313	.075			
	İlkokul	393	4.09	.96					
	Lise	345	3.92	1.09					
	Lisans	159	4.04	.99					
10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Okula Gitmemiş	33	3.91	1.28	1.428	.233			
	İlkokul	393	3.68	1.18					
	Lise	345	3.54	1.22					
	Lisans	159	3.63	1.13					
11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Okula Gitmemiş	33	2.03	1.33	3.410	.017*	Lise-Lisans	.32	.02
	İlkokul	393	1.82	1.16					
	Lise	345	1.88	1.88					
	Lisans	159	1.56	1.56					
12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Okula Gitmemiş	33	2.76	1.52	1.038	.375			
	İlkokul	393	2.86	1.38					
	Lise	345	2.76	1.35					
	Lisans	159	2.64	1.39					
13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Okula Gitmemiş	33	3.12	1.62	1.377	.248			
	İlkokul	393	3.48	1.38					
	Lise	345	3.31	1.41					
	Lisans	159	3.35	1.40					

Tablo 4.3(devam)

Metaforlar	ANOVA Testi						Tukey HSD Testi		
	Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	SS	F	P	Gruplar	Anlam Farklılığı	P
14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Okula Gitmemiş	33	4.33	.82	2.841	.037*	İlkokul-Lise	.19	.04
	İlkokul	393	4.23	.95					
	Lise	345	4.03	1.08					
	Lisans	159	4.13	.94					
15. Öğretmen <i>gelenekçidir</i> . Yeniliklere kapalı kişidir.	Okula Gitmemiş	33	2.33	1.29	2.678	.051			
	İlkokul	393	2.05	1.31					
	Lise	345	2.04	1.25					
	Lisans	159	1.78	1.12					
16. Öğretmen <i>çömlek ustası</i> gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar.	Okula Gitmemiş	33	4.06	1.12	5.272	.001*	İlkokul-Lise	.20	.04
	İlkokul	393	4.03	.99					
	Lise	345	3.82	1.15			İlkokul-Lisans	.36	.00
	Lisans	159	3.67	1.05					
17. Öğretmen <i>pusula</i> gibidir. Öğrencilere her konuda yön verir.	Okula Gitmemiş	33	4.42	.79	1.127	.337			
	İlkokul	393	4.18	1.01					
	Lise	345	4.11	1.07					
	Lisans	159	4.15	.93					
18. Öğretmen <i>yasak savar</i> gibidir. Ders saatini doldurmaktan başka amacı olmayan kişidir.	Okula Gitmemiş	33	1.73	1.21	2.507	.058			
	İlkokul	393	1.87	1.24					
	Lise	345	1.63	1.06					
	Lisans	159	1.75	1.13					
19. Öğretmen <i>kalem</i> gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemdir.	Okula Gitmemiş	33	4.33	1.02	.588	.623			
	İlkokul	393	4.19	1.00					
	Lise	345	4.14	1.00					
	Lisans	159	4.13	.93					
20. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	Okula Gitmemiş	33	4.52	.67	2.748	.052			
	İlkokul	393	4.21	1.02					
	Lise	345	4.12	1.02					
	Lisans	159	4.03	1.00					
21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	Okula Gitmemiş	33	3.52	1.42	2.035	.107			
	İlkokul	393	3.55	1.26					
	Lise	345	3.32	1.34					
	Lisans	159	3.50	1.26					
22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Okula Gitmemiş	33	1.64	1.17	1.250	.290			
	İlkokul	393	1.74	1.22					
	Lise	345	1.83	1.26					
	Lisans	159	1.62	1.13					
23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Okula Gitmemiş	33	2.94	1.73	7.223	.000*	Ok.Git.-Lisans	.78	.02
	İlkokul	393	2.73	1.37					
	Lise	345	2.50	1.43			İlkokul-Lisans	.56	.00
	Lisans	159	2.16	1.30					
24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Okula Gitmemiş	33	3.91	1.01	1.578	.193			
	İlkokul	393	3.62	1.28					
	Lise	345	3.50	1.24					
	Lisans	159	3.52	1.20					
25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Okula Gitmemiş	33	3.79	1.27	.782	.504			
	İlkokul	393	3.68	1.24					
	Lise	345	3.56	1.28					
	Lisans	159	3.64	1.25					
26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	Okula Gitmemiş	33	3.00	1.50	1.010	.388			
	İlkokul	393	2.58	1.37					
	Lise	345	2.59	1.42					
	Lisans	159	2.55	1.36					
27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırır.	Okula Gitmemiş	33	3.67	1.29	.912	.435			
	İlkokul	393	3.93	1.29					
	Lise	345	3.80	1.35					
	Lisans	159	3.90	1.25					
28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Okula Gitmemiş	33	2.15	1.44	.610	.609			
	İlkokul	393	1.83	1.25					
	Lise	345	1.87	1.37					
	Lisans	159	1.85	1.29					
29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Okula Gitmemiş	33	3.94	1.34	.425	.735			
	İlkokul	393	4.16	1.07					
	Lise	345	4.14	1.09					
	Lisans	159	4.14	1.01					

Tablo 4.3(devam)

Metaforlar	ANOVA Testi						Tukey HSD Testi		
	Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	SS	F	P	Gruplar	Anlam Farklılığı	P
30. Öğretmen <i>bilgisayar-ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Okula Gitmemiş	33	3.94	1.32	9.335	.000*	Ok.Git.-Lise	.65	.02
	İlkokul	393	3.65	1.28					
	Lise	345	3.28	1.28					
	Lisans	159	3.17	1.23					
31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Okula Gitmemiş	33	4.39	.93	5.187	.001*	İlkokul-Lise	.25	.00
	İlkokul	393	4.22	.93					
	Lise	345	3.96	1.10					
	Lisans	159	4.04	.95					
32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Okula Gitmemiş	33	3.76	1.28	.831	.477			
	İlkokul	393	3.56	1.24					
	Lise	345	3.48	1.21					
	Lisans	159	3.45	1.11					
33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Okula Gitmemiş	33	2.39	1.43	3.795	.010*	İlkokul-Lisans	.40	.01
	İlkokul	393	2.35	1.44					
	Lise	345	2.17	1.30					
	Lisans	159	1.94	1.20					
34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Okula Gitmemiş	33	4.12	.99	1.549	.200			
	İlkokul	393	3.94	1.20					
	Lise	345	3.86	1.15					
	Lisans	159	3.74	1.18					
35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Okula Gitmemiş	33	4.18	1.10	6.048	.000*	Ok.Git.-Lisans	.91	.00
	İlkokul	393	3.67	1.33					
	Lise	345	3.53	1.31					
	Lisans	159	3.26	1.41					
36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Okula Gitmemiş	33	4.12	.96	1.648	.177			
	İlkokul	393	3.78	1.17					
	Lise	345	3.69	1.21					
	Lisans	159	3.81	1.02					
37. Öğretmen <i>gökkuşuğu</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.	Okula Gitmemiş	33	3.58	1.37	3.648	.012*	İlkokul-Lisans	.34	.02
	İlkokul	393	3.59	1.25					
	Lise	345	3.37	1.29					
	Lisans	159	3.25	1.25					
38. Öğretmen <i>yol haritası-rehber</i> gibidir. Yol ve yön gösterir.	Okula Gitmemiş	33	4.45	.79	2.975	.312			
	İlkokul	393	4.22	.93					
	Lise	345	4.06	1.04					
	Lisans	159	4.11	.87					
39. Öğretmen <i>mum-ışık-güneş</i> gibidir. Etrafına bilgi saçar, bilgilendirir.	Okula Gitmemiş	33	4.39	.61	1.725	.160			
	İlkokul	393	4.32	.86					
	Lise	345	4.20	.96					
	Lisans	159	4.35	.78					

* p<.05

Tablo 4.3'e bakıldığında; "Öğretmen lider gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur. Sevk ve idare eder. (madde 2)", "Öğretmen bekçi gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir. (madde 3)", "Öğretmen kadife gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir. (madde 8)", "Öğretmen tehditkârdır. Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar. (madde 11)", "Öğretmen kuyumcu gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir. (madde 14)", "Öğretmen gelenekçidir. Yeniliklere kapalı kişidir(madde 15)", "Öğretmen çömlek ustası gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar. (madde 16)", "Öğretmen kütüphane gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir. (madde 20)", "Öğretmen çerçeve gibidir. Belli bir kalıbı vardır. O kalıbın dışına çıkmaz. (madde 23)", "Öğretmen bilgisayar-ansiklopedi gibidir. Her şeyi bilir, her sorunun cevabı ondadır.(madde 30)",

“Öğretmen çiçek gibidir. Öğrencilerde arı gibi ondan bilgi alırlar. (madde 31)”, “Öğretmen ödevci gibidir Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişi(madde 33)”, “Öğretmen biber gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır. (madde 35)”, “Öğretmen gökkuşağı gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir (madde 37)” ve “Öğretmen yol haritası-rehber gibidir. Yol ve yön gösterir. (madde 38)” metaforlarında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Bu metaforlar değerlendirildiğinde ANOVA ve Post-Hoc Tukey Hsd testi sonuçlarına göre “Öğretmen lider gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur. Sevk ve idare eder.(madde 2)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin (F= 3.593, P=.013) lisans mezunu velilere göre öğretmeni daha lider görme eğilimde oldukları görülmektedir. “Öğretmen bekçi gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir. (madde 3)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin (F= 6.858, P=.000) lisans mezunu velilere göre öğretmeni bekçi gibi algıladıkları ve öğretmenin öğrenciye göz kulak olduğu kanısında oldukları görülmektedir. “Öğretmen kadife gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir. (madde 8)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin (F= 6.188, P=.000) lise mezunu velilere göre öğretmeni kadife gibi görmekte ve başkalarına bilgisini aktarırken kendisini tüketmektedir. “Öğretmen tehditkârdır. Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar. (madde 11)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin (F= 3.410, P=.017) lisans mezunu velilere göre öğretmeni otoriter ve tehditkâr görmektedir. “Öğretmen kuyumcu gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir. (madde 14)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin (F= 2.841, P=.037) lise mezunu velilere göre öğretmeni kuyumcu gibi çok ince işçilikle öğrenciyi işleyip nitelikli nesiller yetiştirdiğini düşünmektedir. “Öğretmen gelenekçidir. Yeniliklere kapalı kişidir. (madde 15)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin (F= 2.678, P=.051) lisans mezunu velilere göre öğretmeni gelenekçi ve kendini yenilemeyen olarak algılamaktadır. “Öğretmen çömlek ustası gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar. (madde 16)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin (F= 5.272, P=.001) lisans mezunu velilere göre öğretmeni çömlek ustası gibi görmektedir ve çok aşamalı gayret sarf ettiği yönünde düşünceye sahiptir. “Öğretmen kütüphane gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir. (madde 20)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin (F= 2.748, P=.052) lisans mezunu velilere göre öğretmeni ayaklı

kütüphane olarak görmektedir. “Öğretmen çerçeve gibidir. Belli bir kalıbı vardır. O kalıbın dışına çıkmaz. (madde 23)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin ($F= 7.223, P=.000$) lisans mezunu velilere göre öğretmeni çerçeve gibi gördükleri ve belli bir kalıbın dışına çıkmayan olarak algıladıkları görülmektedir. “Öğretmen bilgisayar- ansiklopedi gibidir. Her şeyi bilir, her sorunun cevabı ondadır. (madde 30)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin ($F= 9.335, P=.000$) lisans mezunu velilere göre öğretmeni bilgisayar ve ayaklı kütüphane olarak gördükleri ve bilgi kaynağı olarak algıladıkları görülmektedir. “Öğretmen çiçek gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar. (madde 31)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin ($F= 5.187, P=.001$) lisans mezunu velilere göre öğretmeni çiçeğe, öğrencileri arıya benzettikleri ve öğrencilerin bilgi anlamında beslenme kaynağı olarak, çiçeğe benzetilen öğretmeni gördükleri anlaşılmaktadır. “Öğretmen ödevci gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir. (madde 33)” metaforunda velilerin eğitim düzeylerine göre okula gitmemiş velilerin ($F= 3.795, P=.010$) lisans mezunu velilere göre öğretmeni gereğinden fazla ödevci olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen lider gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur. Sevk ve idare eder.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; okula gitmemiş grubu ile lisans grubu arasında, okula gitmemiş grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, okula gitmemiş grubundaki öğrenci velilerinin lisans öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla lider olarak gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen bekçi gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; ilkokul grubu ile lise ve lisans grubu arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ilkokul grubundaki öğrenci velilerinin, lise ve lisans öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri bekçi ve öğrenciye göz kulak olan olarak gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde “Öğretmen kadife gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; okula gitmemiş grubu ile lise grubu arasında okula gitmemiş grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. İlkokul grubu ile lise grubu arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Ayrıca ilkokul grubu ile lise grubu arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, okula gitmemiş ve ilkokul gruplarındaki öğrenci velilerinin, lise öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla kadife olarak gördüklerini ve öğrenciye bilgiyi aktarırken kendilerini tükettiklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen tehditkârdır. Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; lise grubu ile lisans grubu arasında lise grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, lise grubundaki öğrenci velilerinin, lisans öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla tehditkâr gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen kuyumcu gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; ilkokul grubu ile lise grubu arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ilkokul grubundaki öğrenci velilerinin, lise öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla kuyumcu gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen çömlek ustası gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; ilkokul grubu ile lise ve lisans grupları arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel

olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ilkokul grubundaki öğrenci velilerinin, lise ve lisans öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla çömlek gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen çerçeve gibidir. Belli bir kalıbı vardır. O kalıbın dışına çıkmaz.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; okula gitmemiş grubu ile lisans grubu arasında okula gitmemiş grubu lehine ve ilkokul grubu ile lisans grubu arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, okula gitmemiş ve ilkokul gruplarındaki öğrenci velilerinin, lisans öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla çerçeve gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen bilgisayar- ansiklopedi gibidir. Her şeyi bilir.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; okula gitmemiş grubu ile lise ve lisans grupları arasında okula gitmemiş grubu lehine ve ilkokul grubu ile lise ve lisans grupları arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, okula gitmemiş ve ilkokul gruplarındaki öğrenci velilerinin, lise ve lisans öğrenimine sahip gruplardaki velilere göre öğretmenleri daha fazla bilgisayar-ansiklopedi gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen çiçek gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; ilkokul grubu ile lise grubu arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ilkokul grubundaki öğrenci velilerinin, lise öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla çiçek gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen ödevci gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans

analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; ilkokul grubu ile lisans grubu arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ilkokul grubundaki öğrenci velilerinin, lisans öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla ödevci gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen biber gibidir. Bazıları acı. Bazıları tatlıdır.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; okula gitmemiş grubu ile lise ve lisans grupları arasında okula gitmemiş grubu lehine ve ilkokul grubu ile lisans grubu arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, okula gitmemiş grubundaki öğrenci velilerinin, lise ve lisans öğrenimine sahip gruplarındaki velilere göre ve ilkokul grubundaki öğrenci velilerinin, lisans öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla biber gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.3. incelendiğinde, “Öğretmen gökkuşuğu gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.” madde puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; ilkokul grubu ile lisans grubu arasında ilkokul grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, ilkokul grubundaki öğrenci velilerinin, lisans öğrenimine sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla gökkuşuğu gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.4’te velilerin öğretmen kavramına yönelik metaforik algılarının onların gelir durumu değişkenine göre nasıl bir farklılık oluşturduğunu varyans analizi (ANOVA) ile gösterilmektedir.

Tablo 4.4. Velilerin Gelir Durumu Değişkenine Göre Varyans Analizi ve Tukey Hsd Testi Sonuçları:

Metaforlar	ANOVA Testi						Tukey HSD Testi		
	Gelir Durumu	N	\bar{X}	SS	F	p	Gruplar	Anlam Farklılığı	P
1. Öğretmen <i>şemsiye</i> gibidir. Öğrencileri korur ve kollar.	Üst	50	4.38	.92	1.439	.238			
	Orta	732	4.15	.93					
	Alt	48	4.20	.99					
2. Öğretmen <i>lider</i> gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur. Sevk ve idare eder.	Üst	50	3.80	1.11	1.425	.241			
	Orta	732	3.95	1.12					
	Alt	48	4.08	.99					
4. Öğretmen <i>bekçi</i> gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir.	Üst	50	3.98	1.13	.023	.977			
	Orta	732	3.95	1.10					
	Alt	48	3.95	1.07					
4. Öğretmen <i>arkadaş</i> gibidir. Yakındır ve dosttur.	Üst	50	4.06	1.13	.791	.454			
	Orta	732	3.88	1.14					
	Alt	48	3.82	1.19					
5. Öğretmen <i>özel ders vericisidir</i> . Eğitime maddi olarak bakan kişidir.	Üst	50	1.38	.85	4.674	.010*	Üst-Orta	-.52	.01
	Orta	732	1.90	1.20					
	Alt	48	1.83	1.14					
6. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	Üst	50	3.98	1.17	.051	.950			
	Orta	732	3.93	1.07					
	Alt	48	3.95	1.02					
7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	Üst	50	3.96	1.26	.525	.592			
	Orta	732	3.99	1.10					
	Alt	48	3.89	1.17					
8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	Üst	50	4.10	1.04	5.269	.004*	Üst-Orta	.46	.02
	Orta	732	3.63	1.21					
	Alt	48	3.86	1.11					
9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	Üst	50	4.10	1.11	.654	.520			
	Orta	732	4.00	1.03					
	Alt	48	4.09	.91					
10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	Üst	50	3.40	1.05	2.381	.093			
	Orta	732	3.61	1.20					
	Alt	48	3.79	1.17					
11. Öğretmen <i>tehditkârdır</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	Üst	50	1.82	1.04	1.734	.177			
	Orta	732	1.77	1.14					
	Alt	48	1.97	1.25					
12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	Üst	50	2.98	1.48	.543	.581			
	Orta	732	2.77	1.37					
	Alt	48	2.77	1.36					
13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	Üst	50	3.38	1.37	.702	.496			
	Orta	732	3.36	1.43					
	Alt	48	3.51	1.31					
14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	Üst	50	4.40	.93	1.841	.159			
	Orta	732	4.13	.99					
	Alt	48	4.10	1.05					
15. Öğretmen <i>gelenekçidir</i> . Yeniliklere kapalı kişidir.	Üst	50	1.88	1.17	.276	.759			
	Orta	732	2.02	1.26					
	Alt	48	2.02	1.27					
16. Öğretmen <i>çömlek ustası</i> gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar.	Üst	50	3.86	1.13	1.033	.356			
	Orta	732	3.87	1.09					
	Alt	48	4.01	.98					
17. Öğretmen <i>pusula</i> gibidir. Öğrencilere her konuda yön verir.	Üst	50	4.26	.69	.291	.747			
	Orta	732	4.16	1.02					
	Alt	48	4.14	1.07					
18. Öğretmen yasak savar gibidir. Ders saatini doldurmaktan başka amacı olmayan kişidir.	Üst	50	1.80	1.26	.052	.949			
	Orta	732	1.75	1.14					
	Alt	48	1.76	1.23					
19. Öğretmen <i>kalem</i> gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemdir.	Üst	50	4.22	.86	.102	.903			
	Orta	732	4.16	1.00					
	Alt	48	4.18	.99					
20. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	Üst	50	4.28	.90	.400	.670			
	Orta	732	4.16	1.01					
	Alt	48	4.14	1.05					

Tablo 4.4(devam)

Metaforlar	ANOVA Testi						Tukey HSD Testi		
	Gelir Durumu	N	\bar{X}	SS	F	p	Gruplar	Anlam Farklılığı	P
21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	Üst	50	3.72	1.14	1.190	.305			
	Orta	732	3.45	1.31					
	Alt	48	3.40	1.30					
22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	Üst	50	1.78	1.31	1.711	.181			
	Orta	732	1.78	1.24					
	Alt	48	1.58	1.06					
23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	Üst	50	2.68	1.63	.282	.754			
	Orta	732	2.55	1.42					
	Alt	48	2.51	1.30					
24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	Üst	50	3.50	1.31	.639	.528			
	Orta	732	3.59	1.24					
	Alt	48	3.47	1.24					
25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	Üst	50	3.58	1.36	.153	.858			
	Orta	732	3.65	1.26					
	Alt	48	3.59	1.19					
26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma. Yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır	Üst	50	2.64	1.38	.207	.813			
	Orta	732	2.60	1.39					
	Alt	48	2.53	1.42					
27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırır.	Üst	50	4.04	1.26	.483	.617			
	Orta	732	3.85	1.30					
	Alt	48	3.87	1.36					
28. Öğretmen <i>tutarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	Üst	50	1.62	1.23	1.125	.325			
	Orta	732	1.89	1.33					
	Alt	48	1.80	1.25					
29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	Üst	50	4.20	1.03	.182	.834			
	Orta	732	4.15	1.09					
	Alt	48	4.10	1.04					
30. Öğretmen <i>bilgisayar-ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	Üst	50	3.58	1.37	1.569	.209			
	Orta	732	3.40	1.28					
	Alt	48	3.59	1.28					
31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	Üst	50	4.30	.89	1.307	.271			
	Orta	732	4.10	1.01					
	Alt	48	4.03	1.03					
32. Öğretmen <i>bileği taşı</i> gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	Üst	50	3.54	1.23	.377	.686			
	Orta	732	3.53	1.18					
	Alt	48	3.44	1.33					
33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	Üst	50	2.10	1.27	1.656	.192			
	Orta	732	2.26	1.38					
	Alt	48	2.05	1.28					
34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	Üst	50	3.74	1.32	.649	.523			
	Orta	732	3.90	1.14					
	Alt	48	3.82	1.25					
35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	Üst	50	4.00	1.29	2.942	.053			
	Orta	732	3.55	1.33					
	Alt	48	3.49	1.36					
36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	Üst	50	4.02	1.04	2.409	.090			
	Orta	732	3.72	1.19					
	Alt	48	3.87	1.01					
37. Öğretmen <i>gökkuşağı</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir	Üst	50	3.64	1.31	1.418	.243			
	Orta	732	3.41	1.28					
	Alt	48	3.56	1.23					
38. Öğretmen <i>yol haritası-rehber</i> gibidir. Yol ve yön gösterir.	Üst	50	4.18	.98	.125	.883			
	Orta	732	4.15	.95					
	Alt	48	4.11	1.03					
39. Öğretmen <i>mum-ışık- güneş</i> gibidir. Etrafına bilgi saçar, bilgilendirir.	Üst	50	4.24	.82	2.015	.134			
	Orta	732	4.26	.89					
	Alt	48	4.41	.81					

Tablo 4.4. bakıldığında velilerin gelir düzeyleri ile öğretmen kavramıyla ilgili metaforlara bakıldığında sadece “Öğretmen özel ders vericisidir. Eğitime maddi

olarak bakar. (madde 5)” ($f= 4.674$, $p=.010$) metaforunda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğretmen özel ders vericisidir. Eğitime maddi olarak bakar.” metaforunda orta gelir düzeyindeki velilerin, üst gelir düzeyindeki velilere göre öğretmen kavramını özel ders gibi algıladıkları ve öğretmeni daha paragöz olarak görme eğilimde oldukları düşünülmektedir.

Tablo 4.4. incelendiğinde, “Öğretmen özel ders vericidir. Eğitime maddi olarak bakar.” madde puanlarının gelir durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; orta grup ile üst grup arasında orta grup lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, orta gelir grubundaki öğrenci velilerinin, üst gelire sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla özel ders vericisi gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.4. incelendiğinde, “Öğretmen kadife gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.” madde puanlarının gelir durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; üst grup ile orta grup arasında üst grup lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, üst gruptaki öğrenci velilerinin, orta gelire sahip gruptaki velilere göre öğretmenleri daha fazla kadife gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.5’te velilerin öğretmen kavramına yönelik metaforik algılarının onların öğrencilerinin bulunduğu eğitim kademesi değişkenine göre nasıl bir farklılık oluşturduğunu varyans analizi (ANOVA) ile gösterilmektedir.

Tablo 4.5. Velilerin öğrencinin bulunduğu eğitim kademesi değişkenine göre metaforik algıları.

Metaforlar	ANOVA Testi						Tukey HSD Testi		
	Kademe	N	\bar{X}	SS	F	P	Gruplar	Anlam Farklılığı	P
1. Öğretmen <i>şemsiye</i> gibidir. Öğrencileri korur ve kollar.	1-4	281	4.20	.85	1.117	.328			
	5-8	344	4.20	.96					
	9-12	305	4.10	1.00					
2. Öğretmen <i>lider</i> gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur. Sevk ve idare eder.	1-4	281	3.90	1.13	.720	.487			
	5-8	344	3.98	1.09					
	9-12	305	4.10	1.07					
3. Öğretmen <i>bekçi</i> gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir.	1-4	281	3.98	1.06	.231	.794			
	5-8	344	3.94	1.13					
	9-12	305	3.92	1.10					
4. Öğretmen <i>arkadaş</i> gibidir. Yakındır ve dosttur.	1-4	281	3.89	1.10	.407	.666			
	5-8	344	3.92	1.13					
	9-12	305	3.84	1.21					
5. Öğretmen <i>özel ders vericisidir</i> . Eğitime maddi olarak bakan kişidir.	1-4	281	1.94	1.23	.863	.422			
	5-8	344	1.84	1.12					
	9-12	305	1.81	1.19					

Tablo 4.5(devam)

Metaforlar	ANOVA Testi						Tukey HSD Testi		
	Kademe	N	\bar{X}	SS	F	P	Gruplar	Anlam Farklılığı	P
6. Öğretmen <i>kâşif</i> gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.	1-4	281	3.97	1.00	5.930	.003*	(5-8) -(9-12)	.28	.00
	5-8	344	4.06	1.01					
	9-12	305	3.77	1.16					
7. Öğretmen <i>anne- baba</i> gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.	1-4	281	4.01	1.08	5.545	.004*	(5-8) -(9-12)	.28	.00
	5-8	344	4.10	1.09					
	9-12	305	3.81	1.16					
8. Öğretmen <i>kadife</i> gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.	1-4	281	3.72	1.19	.546	.580			
	5-8	344	3.72	1.11					
	9-12	305	3.64	1.19					
9. Öğretmen <i>insan mühendisi</i> gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.	1-4	281	3.91	1.07	2.735	.065			
	5-8	344	4.09	.98					
	9-12	305	4.05	1.01					
10. Öğretmen <i>psikolog</i> gibidir. Sorunları çözer.	1-4	281	3.52	1.28	2.824	.060			
	5-8	344	3.74	1.11					
	9-12	305	3.60	1.20					
11. Öğretmen <i>tehditkârdur</i> . Notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.	1-4	281	1.81	1.13	.096	.908			
	5-8	344	1.82	1.18					
	9-12	305	1.78	1.14					
12. Öğretmen <i>heykeltıraş</i> gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.	1-4	281	2.85	1.38	.496	.609			
	5-8	344	2.75	1.38					
	9-12	305	2.76	1.37					
13. Öğretmen <i>melek</i> gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.	1-4	281	3.42	1.42	1.078	.341			
	5-8	344	3.44	1.36					
	9-12	305	3.29	1.44					
14. Öğretmen <i>kuyumcu</i> gibidir. Öğrencileri işleyerek nesiller yetiştirir.	1-4	281	4.12	1.01	.120	.887			
	5-8	344	4.16	.98					
	9-12	305	4.14	1.01					
15. Öğretmen <i>gelenekçidir</i> . Yeniliklere kapalı kişidir.	1-4	281	2.06	1.28	.586	.557			
	5-8	344	1.95	1.27					
	9-12	305	2.02	1.23					
16. Öğretmen <i>çömlek ustası</i> gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar.	1-4	281	3.82	1.09	1.735	.177			
	5-8	344	3.97	1.04					
	9-12	305	3.86	1.10					
17. Öğretmen <i>pusula</i> gibidir. Öğrencilere her konuda yön verendir.	1-4	281	4.09	1.10	1.194	.303			
	5-8	344	4.22	.95					
	9-12	305	4.16	1.00					
18. Öğretmen <i>yasak savar</i> gibidir. Ders saatini doldurmaktan başka amacı olmayan kişidir.	1-4	281	1.72	1.13	.376	.687			
	5-8	344	1.74	1.15					
	9-12	305	1.80	1.20					
19. Öğretmen <i>kalem</i> gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemidir.	1-4	281	4.12	.98	1.095	.335			
	5-8	344	4.23	1.01					
	9-12	305	4.13	.98					
20. Öğretmen <i>kütüphane</i> gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.	1-4	281	4.15	1.06	.391	.677			
	5-8	344	4.20	.97					
	9-12	305	4.13	1.01					
21. Öğretmen <i>koç</i> gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.	1-4	281	3.42	1.28	.199	.819			
	5-8	344	3.49	1.31					
	9-12	305	3.45	1.30					
22. Öğretmen <i>tatilci</i> gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.	1-4	281	1.72	1.23	.301	.740			
	5-8	344	1.79	1.23					
	9-12	305	1.73	1.20					
23. Öğretmen <i>çerçeve</i> gibidir. Belli bir kalıbı vardır. Bu kalıbın dışına çıkmaz.	1-4	281	2.51	1.43	.190	.827			
	5-8	344	2.58	1.42					
	9-12	305	2.56	1.39					
24. Öğretmen <i>tiyatro oyuncusu</i> gibidir. Eğlendirerek öğretir.	1-4	281	3.50	1.27	1.361	.257			
	5-8	344	3.65	1.20					
	9-12	305	3.53	1.26					
25. Öğretmen <i>0 grubu kan</i> gibidir. Karşılıksız genel vericidir.	1-4	281	3.69	1.22	.465	.628			
	5-8	344	3.62	1.28					
	9-12	305	3.60	1.26					

Tablo 4.5(devam)

Metaforlar	ANOVA Testi						Tukey HSD Testi		
	Kademe	N	\bar{X}	SS	F	P	Gruplar	Anlam Farklılığı	P
26. Öğretmen <i>otoritedir</i> . Yaptırma. Yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.	1-4	281	2.45	1.35	2.095	.124			
	5-8	344	2.63	1.40					
	9-12	305	2.67	1.41					
27. Öğretmen <i>toprak</i> gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırır.	1-4	281	3.90	1.28	1.490	.226			
	5-8	344	3.93	1.27					
	9-12	305	3.76	1.37					
28. Öğretmen <i>tatarsızdır</i> . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.	1-4	281	1.84	1.34	.525	.592			
	5-8	344	1.92	1.33					
	9-12	305	1.82	1.25					
29. Öğretmen <i>tohum</i> gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.	1-4	281	4.16	1.11	.060	.941			
	5-8	344	4.13	1.07					
	9-12	305	4.14	1.07					
30. Öğretmen <i>bilgisayar-ansiklopedi</i> gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun cevabı ondadır.	1-4	281	3.30	1.30	2.683	.069			
	5-8	344	3.47	1.30					
	9-12	305	3.54	1.27					
31. Öğretmen <i>çiçek</i> gibidir. Öğrenciler de arı gibi ondan bilgi alırlar.	1-4	281	4.07	1.06	.333	.717			
	5-8	344	4.13	.99					
	9-12	305	4.09	.97					
32. Öğretmen bileği taşı gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.	1-4	281	3.47	1.23	0.605	.546			
	5-8	344	3.51	1.22					
	9-12	305	3.58	1.18					
33. Öğretmen <i>ödevci</i> gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.	1-4	281	2.47	1.42	7.446	.001*	(1-4) -(5-8)	.35	.00
	5-8	344	2.12	1.34					
	9-12	305	2.08	1.29					
34. Öğretmen <i>su</i> gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.	1-4	281	3.81	1.17	.811	.445			
	5-8	344	3.90	1.19					
	9-12	305	3.92	1.14					
35. Öğretmen <i>biber</i> gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.	1-4	281	3.67	1.33	2.716	.067			
	5-8	344	3.44	1.35					
	9-12	305	3.62	1.31					
36. Öğretmen <i>ressam</i> gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeder.	1-4	281	3.79	1.11	.182	.834			
	5-8	344	3.75	1.16					
	9-12	305	3.74	1.19					
37. Öğretmen <i>gökkuşuğu</i> gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir	1-4	281	3.35	1.30	1.482	.228			
	5-8	344	3.46	1.27					
	9-12	305	3.53	1.24					
38. Öğretmen <i>yol haritası-rehber</i> gibidir. Yol ve yön gösterir.	1-4	281	4.13	1.00	.068	.935			
	5-8	344	4.16	.95					
	9-12	305	4.15	.95					
39. Öğretmen <i>mum-ışık-güneş</i> gibidir. Etrafına bilgi saçar, bilgilendirir	1-4	281	4.27	.89	.108	.898			
	5-8	344	4.27	.87					
	9-12	305	4.30	.88					

Tablo 4.5'e göre velilerin öğrencilerinin bulunduğu eğitim kademesine göre "Öğretmen kâşif gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder. (madde 6)", "Öğretmen anne- baba gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır. (madde 7)" ve "Öğretmen ödevci gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir. (madde 33)" metaforları hariç diğerlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur. "Öğretmen kâşif gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder." (F=5.930, P=.003) metaforunda velinin öğrencisinin bulunduğu 5-8. sınıf eğitim kademesindeki

öğrencisi bulunan veli ile 9-12. sınıf eğitim kademesinde bulunan öğrencisi bulunan veliye göre öğretmeni daha kâşif olarak algıladıkları görülmektedir. “Öğretmen anne- baba gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır. (madde 7)” ($F=5.545$ $P=.004$) metaforunda velinin öğrencisinin bulunduğu 5-8. sınıf eğitim kademesindeki öğrencisi bulunan veli ile 9-12. sınıf eğitim kademesinde öğrencisi bulunan veliye göre öğretmeni daha sevgi ve şefkat timsali olarak görmektedir. “Öğretmen ödevci gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir. (madde 33)” ($F=7.446$ $P=.001$) metaforunda velinin öğrencisinin bulunduğu 1-4. sınıf eğitim kademesindeki öğrencisi bulunan veli ile 9-12. sınıf eğitim kademesinde öğrencisi bulunan veliye göre öğretmeni daha ödevci ve olumsuz görmektedir.

Tablo 4.5. incelendiğinde velilerin “öğretmenlik” kavramına ilişkin metaforların velilerin öğrencinin bulunduğu eğitim kademesi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi sonucunda velilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir. Başka bir deyişle, velilerin “öğretmenlik” kavramına ilişkin metaforik algıları velilerin öğrencisinin bulunduğu eğitim kademesi değişkenine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla anlamlı bulunan maddeler için Tukey Hsd testi yapılmıştır. Tablo 4.5’teki analiz sonuçlarına göre “Öğretmen kâşif gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.” madde puanlarının velilerin öğrencisinin bulunduğu eğitim kademesi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; 5-8. sınıf eğitim kademesi grubu ile 9-12. sınıf eğitim kademesi grubu arasında 5-8. sınıf eğitim kademesi grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 5-8. sınıf eğitim kademesi öğrencisi bulunan velilerinin, 9-12. sınıf eğitim kademesi öğrencisi bulunan velilere göre öğretmenleri daha fazla kâşif gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.5. incelendiğinde “Öğretmen anne- baba gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.” madde puanlarının velilerin öğrencisinin bulunduğu eğitim kademesi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; 5-8. sınıf eğitim kademesi grubu ile 9-12. sınıf eğitim kademesi grubu arasında 5-8. sınıf eğitim kademesi grubu lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 5-8. sınıf eğitim kademesi grubundaki öğrenci

velilerinin, 9-12. sınıf eğitim kademesi grubundaki velilere göre öğretmenleri daha fazla anne-baba gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.5. incelendiğinde “Öğretmen bekçi gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir.” madde puanlarının velilerin öğrencisinin bulunduğu eğitim kademesi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Tukey Hsd testi sonucunda; 1-4. sınıf eğitim kademesi grubu ile 5-8. sınıf ve 9-12. sınıf eğitim kademesi grupları arasında 1-4. sınıf eğitim kademesi grubu lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 1-4. sınıf eğitim kademesi grubundaki öğrenci velilerinin, 5-8. sınıf ve 9-12. sınıf eğitim kademesi gruplarındaki velilere göre öğretmenleri daha fazla bekçi gibi gördüklerini ortaya koymaktadır.

4.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular:

Velilerin “öğretmenlik” kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar sahip oldukları ortak özellikler bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilirler?

4.1.3.1. Yol Gösterici Olarak Öğretmen

Tablo 4.6. Yol gösterici kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Güneş	Etrafa bilgi saçar. Herkese ışık verir.	22
Lamba	Öğrencileri aydınlatır.	12
Işık	Karanlığı aydınlığa kavuşturan,	11
Deniz Feneri	Etrafını aydınlatır, yol gösterir.	7
Trafik İşareti	Çocukları sürekli yanlışlarını uyarır.	1
Navigasyon	Başarıya ulaştırmak için yol gösterir.	1
Yol	Onunla yürürsün.	1
Harita	Yol gösterir, yön buldurur.	1
Şoför	Yolumuzu belirler.	1
Karayolu	Yol gösterici, Çocukların gideceği yere ulaştırmak için çalışan kişi.	1
Trafik Levhası	Çocuklara yön gösterir.	1
Adres	Öğrencilerin gideceği yolu gösterir.	1
Taşıt	Gideceğin yere götürür.	1

“Yol Gösterici Olan Öğretmen” temasında toplam 61 katılımcının seçtiği 13 farklı metafor yer üretmiştir. Ayırdığımız 9 kategori içerisinde en fazla oluşturulan metafor bu kategoriye aittir. Bu metaforlardan en fazla veli tarafından tekrar edilen: Güneş,

Lamba ve Işık aslında bu ilk 3 metafor kelimler farklı orsada anlatılmak istenen öğrenciye yol gösterip geleceği için hazırlar manasında ürettikleri söylenebilir.

Güneş metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Etrafa bilgi saçar. Herkese ışık verir.
- 2- Güneş gibi aydınlatır.
- 3- Öğrencilere bilgi vererek geleceklerini kazandırır.
- 4- Gelecek nesiller onun eseridir.
- 5- Gündüz çocuklar onun yanında gece bizim. Güneşte gündüz doğar.
- 6- Her zaman faydalıdır.
- 7- Güneş olgunlaştırır ısıısıyla, öğretmende bilgisiyle öğrencileri olgunlaştırır.
- 8- Her zaman en lazım olan kişidir.
- 9- Saçtığı ısı ve ışıkla etrafı aydınlatırlar.
- 10- İlkokul öğretmenleri acık güneş, branş öğretmenleri parçalı bulutlu güneş.
- 11- Karşılıksız insanlara yön verip yardım eder.
- 12- Etrafına ışık saçar, öğrencileri aydınlatır.

Işık metaforuna velilerin cevapları

- 1- Doğru yolu aydınlatırlar.
- 2- Kendisi yanarken, etrafındakileri aydınlatır.
- 3- Çocuklar her türlü bilgi ve desteği veren kişidir.
- 4- Çocukları aydınlatır bilgisiyle.

Lamba metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Öğrencileri aydınlatır.
- 2- Karanlığı aydınlığa kavuşturur.
- 3- Çocukların yolunu aydınlatarak geleceğe hazırlarlar.
- 4- Tüm öğretmenler birlikte geleceğin ışıklarını yetiştirirler.

4.1.3.2. Değişken Öğretmen

Tablo 4.7. Değişken öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Değişken	Farklıdır Birbirinden, kimi kendinden bireyler katar. Kimi derse girip çıkan memur gibidir.	1
Böcek	Bazıları iyi bazıları kötü	1
Ayraç	Çocuklara ailelerin durumuna göre ilgi gösteriyor.	1

4.1.3.3. Fedakâr ve Keşif Olarak Öğretmen

Tablo 4.8. Fedakâr ve keşif olarak öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Meyve Ağacı	Bilgiyi olgunlaştırıp bize aktarırlar.	7
Terzi	Öğrenciler kumaştır, onlardan güzel şeyler yapar.	3
Sabır Taşı	Her türlü öğrenciye dayanıyor.	3
Uzman	Profesyonel insandır.	1
Lokman Hekim	Çocuklardaki olumsuzluklara çare olur.	1
Gelecek	Çocuklarımıza şekil veren kişidirler.	1
Şair	Her kelimesinde ki Öğrencileri birleştirirler.	1
Doktor	Başarısız öğrencileri tedavi edip başarılı olmasını sağlar.	1
Bestekar	Öğrenciler onun şarkılarıdır.	1
Özveri	Fedakârlık yapar her şeyinden.	1
Fedakâr	Kendi hayatından bile fedakârlık yapar çocuklar için.	1
Paylaşımçı	Çözüm üretmede daha başarılılar	1
Özveri	Her şeyinden fedakârlık yapar.	1
Emekçi	Çocuklar başarılı olsun diye hep çalışır.	1
Madenci	Mücevherleri çıkarmak onun görevidir.	1
Mermer	Sağlamdır. Gelecek için her türlü zorluklara katlanır.	1

“Fedakar ve Keşifçi Özelliğine Sahip Olan Öğretmen” temasında toplam 26 katılımcının seçtiği 16 farklı metafor yer üretmiştir. Fedakar ve Keşifçi öğretmen metaforu olarak veliler tarafından en çok benzetilen 3 metafor ve gerekçeleri:

Meyve Ağacı metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Bilgiyi olgunlaştırıp bize aktarır.
- 2- Öğrenciler bir meyvesidir.
- 3- Ürünleri öğrencidir.
- 4- Meyveler yetince toplanır öğrenciler yetince mezun olur.
- 5- Meyve ağacı taşlanır öğretilmede sürekli eleştirilir,
- 6- Çocuklar onun bilgi meyvesiyle beslenip büyür.
- 7- Bizi yetiştirir eğitir.

Sabır Taşı metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Her türlü öğrenciye dayanıyor.
- 2- Allah yardımcıları olsun, iyi dayanıyorlar.
- 3- Normal sınıf kapasitesinden fazla öğrenciye eğitim veriyorlar.

Terzi metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Öğrenciler kumaştır, onlardan güzel şeyler yapar.
- 2- Terzi kendi söküğünü dikemez. Baskıları için bir şeyler yapmaya çalışır.
- 3- Bütün öğrencilere ayırım yapmadan eşit yaklaşır.

4.1.3.4. Koruyucu ve Kollayıcı Olarak Öğretmen

Tablo 4.9. Koruyucu ve kollayıcı olan öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Aileden Biri	Bizi yetiştiren, örnek alınan kişidir.	32
İkinci Aile	Kendini aile gibi hissettirir.	9
Abi ve Abla	Kendisi artık aileden biridir.	4
Emanetçi	En sevdiğimizi ona emanet ediyoruz.	3
Kanat	Çocuklarımızı koruyup kollarlar.	1
Patron	Çocuklar üzerinde söz sahibi kişidir.	1
Buzdolabı	Çocukları dıştan gelecek tehlikelere karşı korur.	1
Battaniye	Korur kolar.	1
Ev	Öğrencileri dış etkilerden korur.	1
Liman	Öğrenciler o sığ sularında demir atar.	1
Hakim	Sınıfta karar veren kişidir.	1
Nefer	Çocuklarımızı işin en iyi yapanlara emanet ediyoruz.	1
Sırdaş	Güvenebileceğimiz kişidir.	1

Tablo 4.10’da “Koruyucu ve Kollayıcı Olan Öğretmen” temasında toplam 57 katılımcının seçtiği 13 farklı metafor yer üretmiştir. Bu metaforu kategorisini en çok veli tarafından üretilen 3 metafor ve gerekçeleri:

Aileden Biri metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Örnek alınan kişi, bizi yetiştiren.
- 2- Bütün çocukları bir çatı altında toplar. Oralı- buralı, zengin-fakir ayırdım yapmaz.
- 3- Çocuğu anne-baba gibi koruyup kolar.
- 4- Öğrenciye karşı sevgi ve şefkatli yaklaşır.
- 5- Anne-babadan sonra en güvenilir kişidir.
- 6- Çocuklarımıza ilgili bilmediğimiz şeyleri bize öğretirler.

- 7- Evde her gün ismi konuşulur.
- 8- Çocuğun en çok inanmadığı kişidir.
- 9- Öğrencilerin kötülüğünü asla istemez.
- 10- Öğretmen her çocuğa bakar ve saygı sevgi gösterir.
- 11- Yeri gelir anne-baba eri gelir iyi bir dosttur.
- 12- Sorunlar ona anlatılır.
- 13- Aileden biri gibi şefkatlidir.

İkinci Aile metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Aile gibi hissettirir kendini.
- 2- Aileden sonra en çok zamanı onun yanında geçirir çocuklarımız.
- 3- Öğrenciye anne-babadan sonra yetişmesi için en gerekli kişidir.
- 4- Hayatımıza ailemizden sonra en çok iz bırakanlardır.

Abi ve Abla metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Kendisi artık aileden biri.
- 2- Bize bir aile ferdi gibi yakındırlar.
- 3- Koruyucu, sevecen yardımda bulunan kişidir.
- 4- Anne –babamıza anlatamadıklarımızı onlara anlatırız.

4.1.3.5. Çok Yönlü Olarak Öğretmen

Tablo 4.10. Çok yönlü olan öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
İlaç	Doğru yerde ve zamanda kullanılırsa deva olur lakin yanlış kullanılırsa zehir olur.	8
Arı	Sürekli çalışır.	2
Akıllı Telefon	Hayatımızı kolaylaştırır.	2
Karınca	Çalışkan,	2
Jarz Aleti	Hep ihtiyacımız olan kişidir.	1
Eşsiz Varlık	Değerlidirler hepimizin üzerinde emeği çoktur.	1
Tereyağı	Eridikçe etrafına güzel koku verir.	1
Anahtar	Cahillikten kurtaran kişi	1
Asansör	Öğretmen olmadığı zaman işler daha da zorlaşır.	1
Mücevher	Değerleri her zaman vardır.	1
Asansör	Öğretmen olmadığı zaman işler daha da zorlaşır.	1
Mücevher	Değerleri her zaman vardır.	1
Soba	Bilgi ve ilgi verdiğinde ısıtır. Tükendiğinde soğur.	1
Ruzgar	Her zaman nasıl olacağı belli değildir bir sefer sakın bazen kızgın.	1
Gece ve Gündüz	Öğrenciyi aydınlatanda var karartanda var.	1
Degirmen	Öğrencileri manevi anlamda öğütür.	1

“Çok Yönlü Olan Öğretmen” temasında toplam 26 katılımcının seçtiği 16 farklı metafor yer üretmiştir. . Bu metaforu kategorisini en çok veli tarafından üretilen ilk 3 metafor ve gerekçeleri:

İlaç metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Doğru yerde ve zamanda kullanılırsa deva olur lakin yanlış kullanılırsa zehir olur.
- 2- Öğrencilerin tekmeliğine en büyük çözümdür.
- 3- Bilgisini aktararak onların reçetesini yazarlar.
- 4- İnsana iyi gelir.
- 5- Derslerle ilgili sıkıntılarını giderir.

Karınca metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Çalışkan
- 2- Sürekli çocuklarımız için çalışırlar.

Arı metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Sürekli çalışır.
- 2- Arı gibi, öğrencileri bilgileriyle öğrencileri geleceğe hazırlarlar.

4.1.3.6. Bilgi Kaynağı Olarak Öğretmen

Tablo 4.11. Bilgi kaynağı olan öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Bilgi Bankası	Dersiyle ilgili sorunlarda başvuracağımız kaynak.	9
Kitap	Bilgi ondadır. Ondan ulaşıyoruz.	6
Bilgi Küpü	Bilginin kaynağıdır.	5
Bilgisayar	Her şeyin doğrusunu o bilir gibi düşünüyoruz.	2
Google	Bilgiye ulaşmamıza yardımcı olur.	2
Ders	Bilgi öğrenilen kişidir.	1
Çınar	Bilgisiyle birçok fidan yetiştirir.	1
Gazete	Her gün yeni bilgiler verir.	1
Esnaf	Bilgilerini satar.	1
Satranç	Bilgi ve zekâmızı geliştirir.	1
Danışma	Her şeyi ona sorarız.	1

“Bilgi Kaynağı Olan Öğretmen” temasında toplam 30 katılımcının seçtiği 11 farklı metafor üretmiştir. Bu metaforu kategorisini en çok veli tarafından üretilen ilk 3 metafor ve nedeni:

Bilgi Bankası metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Dersiyle ilgili sorunlarda başvuracağımız kaynak.

- 2- Çocuklarımızın geleceğini öğrettiği bilgilerle belirlenir.
- 3- Bizlerle ilgilenip bilmediğimiz konularda yardım ederler.

Kitap metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Her bilgiyi bilen zeki kişidir.
- 2- Tüm bilgiler onda saklıdır.
- 3- Değeri başarı getirdiğinde anlaşılır.

Bilgisayar metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Her şeyin doğrusunu o bilir gibi düşünürüz.
- 2- Bilgilerin kaynağı odur.

4.1.3.7. Tekdüze Öğretmen

Tablo 4.12. Tekdüze öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Memur	Verilen işi yapıp çıkarlar.	2
Katı ve Kuralcı	Her bireyi aynı gören. Değişmeyen kuralları olan kişidir.	1
Müfredat	Ver denenin dışına çıkmayan.	1

“Tekdüze Olan Öğretmen” temasında toplam 4 katılımcının seçtiği 3 farklı metafor üretmiştir. Bu metaforu kategorisini az bir veli tarafından üretilen ilk 3 metafor ve gerekçesi: Memur : “Verilen işi yapıp çıkarlar.” Tekdüze öğretmen temasını oluşturan metaforlar analiz edilerek temanın varsayımlarına bakıldığında, öğretmenlerin bilgilerini geliştirmeden hep aynı bilgileri tekrarladıkları düşünülmektedir.

Memur metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Verilen işi yapıp çıkarlar.
- 2- Bazıları kendisini geliştirmez, düz memur gibidir.

4.1.3.8. Verimsiz Öğretmen

Tablo 4.13. Verimsiz öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Menfaatçi	Hep kendi çıkarlarını düşünür.	1
Kendini Beğenmiş	Konuşurken bile ben tavrını çok sergiler.	1
Çıtkırıldım	Eleştirilmeye gelmezler.	1

4.1.3.9. Sevgi ve Yaşam Kaynağı Olarak Öğretmen

Tablo 4.14. Sevgi ve yaşam kaynağı olan öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Ağaç	Toprağa kök saldıkça güçlenir; Bilgiden aldığı güçle yeni tohumlar yetiştirir; Emek insanıdır.	4
Pınar	Karşılık beklemezsiniz akar.	4
Mutluluk	Onlarsız hayat olmaz.	2
Kibar	Eskisi gibi korku salmıyorlar etrafa.	1
Hava	En ihtiyacımız olan şeydir.	1
Kar	Saf ve temizleyicidir.	1
Kahve	Kırk yıl hatırı var.	1
Gülen Adam	Neşeli, sıcak kanlıdır.	1
Bulut	Öğrenci yağıştır.	1
Pamuk	Yumşak Kalplidir.	1
Dünya	Dil din ırk ayrımı yapmaz tüm çocukları eğitir.	1
Hayal Dünyası	Güzellik, cesaret, sevgi ve mutluluğun yoludur.	1

“Sevgi ve Yaşam Kaynağı Olan Öğretmen” temasında toplam 19 katılımcının seçtiği 12 farklı metafor yer üretmiştir. . Bu metaforu kategorisini en çok veli tarafından üretilen ilk 3 metafor ve nedeni:

Ağaç metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Toprağa kök saldıkça güçlenir; Bilgiden aldığı güçle yeni tohumlar yetiştirir; emek insanıdır.
- 2- Çocuklarımız onların fidanlarıdır.
- 3- Bizlerin zihnine kök salarlar.
- 4- Her insana faydası vardır.

Mutluluk metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Onlarsız hayat olmaz.
- 2- Çocuklarımız onun yanında kendini iyi hisseder.

Pınar metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Karşılık beklemezsiniz akar.
- 2- Bilginin gözüdür.
- 3- Bilginin damarıdır.
- 4- Kirletilmediği sürece çocuklarımız için pınardır.

4.1.3.10. Şekillendirici Olarak Öğretmen

Tablo 4.15. Şekillendirici olan öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Bahçıvan	İşi iyi yapmazsa çiçekler solar, kurur. Bakımını güzel zammında yaparsa hayat verir.	4
Silgi	Öğrencini aklındaki kötü şeyleri siler.	1
Kartopu	Verdiği bilgiler gün geçtikçe çoğalır büyür.	1

“Şekillendirici Olan Öğretmen” temasında toplam 3 katılımcının seçtiği 3 farklı metafor yer almaktadır. Bu metaforu kategorisini en çok veli tarafından üretilen metafor ve nedeni:

Bahçıvan metaforuna velilerin cevapları:

- 1- İşi iyi yapmazsa çiçekler solar, kurur. Bakımını güzel zammında yaparsa hayat verir.
- 2- Nesiller onların sayesinde bilgiyle büyürler.
- 3- İçlerindeki zarar verici şeyleri temizleyerek, güzel bir insan çıkartmaya uğraşırlar.
- 4- Çocuklara şekil verir.

4.1.3.11. Model Olarak Öğretmen

Tablo 4.16. Model olan öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Model	Çocuklara örnek olur.	3
Ayna	Öğretmen ne ise öğrencide odur.	2
Maket	Öğrenciler onu örnek olarak görür.	1
Devlet	Bayrağına, vatanına hayırlı nesiller yetiştirir.	1
Oyuncu	Öğrenmenin baş aktörü, başaklarının kendisini övmelerini bekler.	1

“Model Olan Öğretmen” temasında toplam 8 katılımcının seçtiği 5 farklı metafor yer almaktadır. . Bu metaforu kategorisini en çok veli tarafından üretilen 2 metafor ve nedeni:

Ayna metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Öğretmen ne ise öğrencide odur.
- 2- Çocuklar onu görerek örnek alırlar hayatı.

Model metaforuna velilerin cevapları:

- 1- Çocuklara örnek olur.
- 2- Her çocuğun bir modeli vardır. Bu da genelde öğretmenleri olur.
- 3- Aileden sonra karşılaştığı ilk yabancı olduğu için örnek alırız.

4.1.3.12 Lider Olarak Öğretmen

Tablo 4.17. Lider olan öğretmen kategorisindeki metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Çoban	Çocukları eğiterek daha iyi olmalarını sağlarlar.	8
Önder	Öğrencilere yol gösterir.	5

Çoban metaforuna velilerin cevapları:

1. Çocukları eğiterek daha iyi olmalarını sağlarlar.
2. Öğrencilerle yakından ilgilenirler.
3. Evlatlarımızı Geleceğe hazırlarlar.
4. Çocuklar onlara emanet ederek iyi yetişmelerini bekleriz.
5. Öğrencilerin her türlü sorunlarıyla ilgilenirler.
6. Çocuklara öncülük ederler.
7. Örnek aldıkları kişidir.
8. Yol gösterir.

Önder metaforuna velilerin cevapları:

1. Geleceğe hazırlarlar.
2. Öğrencilerin yetişmesini sağlarlar.

3. Çocuklara öncülük eder.
4. Öğrenciler onun izinden gider.
5. Çocukların lideridir.

4.1.3.13 Diğer Öğretmenler

Tablo 4.18. Diğer kategori olarak toplanmıştır bu metaforlar:

<i>Metaforlar</i>	<i>Gerekçeleri</i>	<i>f</i>
Ekşi Yüz	Suratı asıktır.	2
Mantar	İçinde bir tanesi çıkar o da sizin çocuğunuza denk gelirse umudunuzu zehirler.	1
Sendika	Sendika öğretmen mesleğini bozuyor.	1
Turist	Tatili bol bir meslektir.	1
Jokey	Çocukları at gibi yarıştırmaya çalışıyor.	1
Şamar oğlanı	Her zaman yanlış onda aranır.	1

“Diğer Kategori altında topladığımız Metaforlar” temasında toplam 7 katılımcının seçtiği 6 farklı metafor yer üretmiştir. Bu metaforu kategorisini en çok veli tarafından üretilen ilk 2 metafor ve nedeni:

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulgularına yönelik sonuçlara ve araştırma sonuçlarına dayalı olarak ortaya konan önerilere ilişkin bilgiler yer almaktadır.

5.1. TARTIŞMA

Bu bölümde velilerin öğretmenlerle ilgili olarak kullandıkları metaforlar aracılığı ile öğretmen kavramına ilişkin algıları tartışılmıştır. Velilerin, öğretmen kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar incelediğinde;

Veliler, öğretmenin öncelikli olarak bilgi kaynağı ve aktarıcısı olma rolünü daha fazla benimsemektedirler. Bununla birlikte veliler, ikinci olarak öğretmenin bireysel gelişimi destekleyici rolünü benimsemektedirler.

Veliler tarafından üretilen metaforlar açıklamalar da dikkate alınarak incelendiğinde velilerin, öğretmenleri olumsuz yönde algılamadıkları görülmektedir. Öğretmenler, veliler tarafından olumlu duygular çağrıştıran çocuklarının gelişiminde önemli etkiye sahip kişiler olarak algılanmaktadırlar.

Benzer şekilde, Saban (2004), Saban vd. (2006) ve Aydoğdu (2008)'in yapmış olduğu çalışmalarda katılımcıların büyük bir kısmı öğretmeni bilgi kaynağı ve aktarıcısı ile şekillendirici ve biçimlendirici olarak algılamışlardır.

Öğretmenler, Kabadayı'nın (2008), araştırmasında da bilgi taşıyıcısı olarak görülmektedir.

Yıldırım vd. (2011), yapmış oldukları çalışmada öğretmenler, aydınlatıcı, biçimlendirici, çalışkan ve fedakar olan olumlu yönde davranış gösteren kişiler olarak algılanmışlardır.

Velilerin, öğretmenler hakkında ürettikleri metaforlar arasında en çok benimsenen metaforlar, mum, ışık, güneş, şemsiye, pusula, kütüphane, kalem, yol haritası-rehber olmuştur.

Benzer şekilde, Çelikten' in (2006), öğretmen metaforları üzerine yapmış olduğu çalışmada, anne ve bahçıvan metaforlarının öğretmenler için kullanılması araştırmanın bu bulgusuyla paralellik göstermektedir.

Ebeveynlerin ve öğretmenlerin “bireysel gelişimi destekleyici olarak öğretmen” kategorisinde kullandıkları bahçıvan metaforu Balcı (1999) ve Saban (2004)'ın yapmış olduğu araştırmalarla benzerlik göstermektedir. Buna göre öğretmenler, çocukların gelişiminde bireysel farklılıkları dikkate alarak gerekli koşulları sağlayan kişiler olarak algılanmaktadırlar.

Maureen (1998), çalışmasında da bu araştırmadaki sonuçlara benzer şekilde veliler öğretmeni bahçıvana benzetmiştir. Her türlü bitkinin olduğu bahçede, özel ilgi göstermek gerektiğini belirtmişlerdir (Akt.: Dönmez, 2008: 32).

Özellikle son yıllarda metaforların algıları belirleyip ortaya çıkarmada, farklı bakış açılarını ve düşünceleri açığa çıkarmada güçlü bir araştırma aracı olduğunu ortaya koyan birçok araştırma yapılmıştır (Balcı, 1999; Saban vd., 2006; Ünal vd., 2010; Aydoğdu, 2008; Dönmez 2008; Kabadayı, 2008; Yıldırım vd., 2011). Metaforlar, bireylerin algılarını, duygularını, düşüncelerini anlayabilmemizi sağlayan güçlü bir araştırma araçlarıdır.

5.2. SONUÇ

1. Velilerin, “öğretmen” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar algıları ne düzeydedir?

Bu araştırmanın genel amacı; velilerin öğretmenlere ilişkin algılarını metaforla aracılığı ile ortaya çıkarmaktır. Bu amaca bağlı olarak araştırmada aşağıdaki sonuçlar tespit edilmiştir. Velilerin öğretmen kavramına ilişkin metafor ölçeğinde ortaya koyulan metaforların büyük çoğunluğu olumlu özellik taşımakla birlikte, velilerin öğretmeni çoğunlukla yol gösterici, koruyucu, kollayıcı ve bilgi kaynağı olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Veliler tarafından en çok katıldıkları ilk 3 metafor “Öğretmen mum-ışık- güneş gibidir. Etrafına bilgi saçar, bilgilendirir”, “Öğretmen şemsiye gibidir. Öğrencileri korur ve kollar”, “Öğretmen kalem gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalem.” Şeklinde. Aydeş (2015) tarafından Okul yöneticilerinin öğretmenlere yönelik metaforik

algılarına yönelik yapılan çalışmada bu çalışmadaki en çok bulunan metaforlardan farklı ve değişik bir kategorilendirme ile en çok kullanılan metaforlar; Göreve yeni başlayan öğretmenler için en çok kullanılan metaforlar bebek ve savunmasız kuş; Emekliliği yaklaşan öğretmenler için en çok kullanılan metaforlar kaplumbağa ve sönmeye yüz tutmuş mum metaforları; Bekâr öğretmenler için en çok kullanılan metaforlar radar ve şahin metaforları; Evli öğretmenler için en çok kullanılan metafor yorgun insan metaforu; Çocukları olan öğretmenler için en çok kullanılan metafor supermen metaforu; Derste bulunan öğretmenler için en çok kullanılan metaforlar aslan ve komutan metaforları; Öğretmenler odasında bulunan öğretmenler için en çok kullanılan metafor muhabbet kuşu metaforu; Nöbet görevi verilen öğretmenler için en çok kullanılan metafor zabıta metaforu; Teftiş haftasındaki öğretmenler için en çok kullanılan metafor yazılıyı bekleyen öğrenci metaforu; Yaz tatilindeki öğretmenler için en çok kullanılan metafor melek ve eğlence kutusu metaforları olmuştur.

Velilerin algısına göre en düşük düzeyde katıldığı ilk üç metafor ise: “Öğretmen tatilci gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişi.”, “Öğretmen yasak savar. Ders saatini doldurmaktan başka amacı yok.”, “Öğretmen tehditkâr, notla tehdit edip otorite sağlamaya çalışırlar.” Olarak ifade etmişlerdir.

2. Velilerin metaforik algıları cinsiyet, eğitim durumu, gelir ve öğrencinin bulunduğu öğrenim kademesi bakımından farklılık göstermekte midir?

Velilerin metaforik algıları cinsiyet, eğitim durumu, gelir ve öğrencinin bulunduğu öğrenim kademesi bakımından incelendiğinde; Öğrenci velilerinin cinsiyete göre metaforlara vermiş olduğu cevaplara ait bulgular bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Veliler olumlu algılanan metaforlara olumlu, olumsuz algılanan metaforlara olumsuz yanıtlar verme eğilimindedirler. Cerit (2008) “Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri” adlı araştırmasında yönetici öğretmen ve öğrencilerin görüşleri arasında cinsiyete göre farklılık bulunmamıştır.

Çocuklarının sınıf düzeylerine göre velilerin öğretmenler hakkında uygun gördükleri metaforlara ait frekans ve yüzde bulgular incelendiğinde 1-4. Sınıf öğrenci velilerinin öğretilere daha olumlu bakarken bu yanıtlar diğer sınıf düzeyleri ile öğretmenlik mesleğinde olumsuz algılarının daha fazla olduğunu görmekteyiz.

Bunun nedeninin ilköğretimde bir öğretmen okuturken diğer kademelerde birden çok öğretmenin bulunmasını düşünebiliriz.

Öğrenci velilerinin aylık gelir durumlarına göre metaforlara vermiş olduğu cevaplara ait bulgular bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Veliler olumlu algılanan metaforlara olumlu, olumsuz algılanan metaforlara olumsuz yanıtlar verme eğiliminde oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

3. *Velilerin “öğretmen” kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar sahip oldukları ortak özellikler bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilirler?*

Çalışmada kullanılan metaforlara velilerin oluşturduğu metaforların birbiriyle örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca “Size göre yukarıdakilerden başka sizce Öğretmen benzer. Çünkü :...” sorusunu sorarak velilerin metafor ölçeğindeki algıları ile kendi ürettikleri metaforların 125 metafor ve frekans değerleri aşağıda görülmektedir:

Aileden biri (32), Güneş (22), lamba (12), ışık (11), ikinci aile (9), bilgi bankası (9), ilaç (8), çoban (8), meyve ağaçlarına (7), deniz feneri (7), çiftçiye (6), kitap (6), bilgi küpü (5), önder (5), bahçıvan (4), bir abi, bir abla (4), pınar (4), ağaç (4), model (3), emanetçi (3), sabır taşı (3), terzi (3), ayna (2), kılavuz (2), Ay (2), mutluluk (2), uzman (2), arı (2), akıllı telefon (2), mimar (2), bilgisayar (2), Google (2), memur (2), bahçıvan (2), teknik direktör (2), karınca (2), kar (2), şoför (2), mücevher (2), fedakar (2), silgi (2), çınar (2), navigasyon (2) ve sevgi yumağı (2) metaforları birden çok veli tarafından oluşturulmuştur. Bulut, bestekar, arkeolog, müfredat, isteksiz çalışan işçi, ders, jokey, oyuncu, çıtkırıldım, bukalemun, hayat, kendini beğenmiş, buzdolabı, maket, trafik işareti, devlet, gülen adam, adres, liman, emekçi, katı ve kuralcı, paylaşımcı, değişken, kahve, yol, ayraç, gelecek, menfaatçi, özverici, asansör, gazete, umut, turist, şair, kibar, sendikasız, taşıt, danışma, Dünya, battaniye, aslan, karayolları, ekşi yüz, satranç, esnaf, adres, tereyağı, karayolları, şeker, hava, kartopu, ev, şamaroğlanı, harita, deniz, Lokman Hekim, rüzgâr, böceğe, anahtar, gece ve gündüz, patron, eşsiz varlık, kumbara, hakim, sırdaş, mermer, kanat, pamuk, soba, mantar, şarj aleti, mevsim, trafik levhası, madenci ve nefer metaforlarını bir veli tarafından oluşturulmuştur. Tercan (2015) tarafından Pedagojik formasyon öğrencileri ile Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarına yönelik yapılan çalışmada ve Çilingir (2014) tarafından yapılan çalışmada da benzer bulgulara rastlanmıştır.

Velilerin “öğretmenlik” kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar sahip oldukları ortak özellikler bakıldığında Bu bulgular “öğretmen” kavramına ilişkin metaforların ortaya konduğu araştırma bulgularıyla bazı açılardan paralellik göstermektedir (Saban,2004; Çelikten, 2006; Clarken, 1997;Tortop,2013;Kart,2016). Velilerin ürettiği bu metaforları aşağıda 13 farklı kategoriye ayrılmıştır:

1. *Yetiştirici, üretici ve yol gösterici olarak öğretmen;* (61 Katılımcı, 13 Metafor)
2. *Değişken Öğretmen;* (3 Katılımcı 3 Metafor)
3. *Sabırlı fedakâr ve kâşif olarak öğretmen;* (26 Katılımcı, 16 Metafor)
4. *Koruyucu ve kollayıcı olarak öğretmen;* (57 Katılımcı, 13 Metafor)
5. *Çok yönlü olarak öğretmen;* (26 Katılımcı, 16 Metafor)
6. *Bilgi kaynağı ve aktarıcısı olarak öğretmen;* (31 Katılımcı, 12 Metafor)
7. *Sevgi ve yaşam kaynağı olarak öğretmen;* (19 Katılımcı, 12 Metafor)
8. *Şekillendirici olarak öğretmen;* (6 Katılımcı, 3 Metafor)
9. *Model olarak öğretmen;* (8 Katılımcı, 5 Metafor)
10. *Tekdüze öğretmen;* (4 Katılımcı 3 Metafor)
11. *Verimsiz Öğretmen;* (3 Katılımcı 3 Metafor)
12. *Lider Öğretmen;* (2 Katılımcı 2 Metafor)
13. *Diğer gruptaki öğretmenler;* (7 Katılımcı 6 Metafor)

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin, veliler tarafından bilgi koruyucu ve kollayıcı, yetiştirici, üretici ve yol gösterici ve sabırlı fedakâr ve kâşif olarak algılanmasının (yüksek oranda) oldukça olumlu olduğu düşünülebilir Öğretmeler hakkında üretilen metaforlardan olumsuz olarak görülen metaforların yüksek oranda olmadığını az da olsa velilerin neden olumsuz algıladıklarını düşündürücüdür.

Asaman (2013) tarafından Özel eğitim kurumlarındaki öğretmen ve öğrencilerin birbirlerine yönelik metaforik algılarına yönelik yapılan çalışmada sabırlı, fedakar, bilgi kaynağı, yetiştirici, sevgi kaynağı, koruyucu kollayıcı, üretici olarak öğretmen benzer bulgular iken şekil veren, aile üyesi, arkadaş ve yardımsever olarak öğretmen farklı bulgulardır.

5.3. ÖNERİLER

Bu kısımda elde edilen bulgular ve sonuçlara göre araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

5.3.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

1. Velilerin öğretmen kavramına ilişkin öne sürdükleri metaforlar benimsedikleri ve toplumdaki öğretmen statüleri gibi konularda bilgiler sunabileceğinden metaforlar zihinsel imgeleri anlamada ve bunları açıklığa kavuşturmada güçlü birer araştırma aracı olarak kullanılabilir.

2. Araştırma bulguları ışığında öğretmenin resmi görevi, tanımı, felsefesi ve amaçları tekrar revize edilebilir.

3. Araştırmada elde edilen öğretmenlik kavramına ilişkin negatif metaforlar incelenerek öğretmenlerin bu metaforları çağrıştıran neden ve biçimleri yeniden ele alınabilir.

5.3.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Öğretmenlerin belirli becerilerine yönelik (İletişim, sınıf yönetimi, öğrenci yaklaşımları vb.) metaforik çalışmalar yapılabilir.

2. Bu ve benzeri çalışmaların farklı illerde de yürütülerek Türkiye'yi temsil edici verilere ulaşılabilir.

3. Bu ve benzeri çalışmalar küresel bir fark olup olmadığının anlaşılması için yurt dışında farklı ülkelerde karşılaştırılmalı olarak yapılabilir.

4. Bu çalışma velilerin cinsiyet, eğitim durumu, gelir düzeyi, öğrencinin bulunduğu eğitim kademesi değişkenleri kullanılarak yapılmıştır, başka çalışmalarda bu değişkenlerin dışında velilerin yaş, meslek, yerleşim yeri (kır-kent) gibi değişkenler kullanılarak yapılabilir.

5. Öğretmen, okul aile işbirliği konularıyla ilgili metafor çalışmaları sonucu elde edilen veriler, eğitim fakültelerinde öğretmen eğitiminde ve öğretmenlerin eğitim-öğretimi planlama, öğretim süreci ve ölçme değerlendirme nitelikli bir eğitim sürecine yardımcı olabilir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, A. ve Turla, A. (2001). “Okul Aile İşbirliği Gazi Üniversitesi Anaokulu / Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı”, 2001–2002 Ders Yılı, YA-PA Yayınları, İstanbul.
- Allan G. Harrison and David F. Treagust (2006). Teaching and Learning with Analogies, Metafor and Analogy an Science Education, 11-51.
- Aral, N., Kandır, A. ve Can Yaşar, M. (2000). *Okul Öncesi Eğitim ve Anasınıfı Programları*, Ya-Pa Yayınları, İstanbul.
- Arlı, M., ve Nazik, M. H. (2001). *Bilimsel Araştırmaya Giriş*, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Arslan, M. M. ve Bayrakçı, M. (2006). "Metaforik Düşünme Ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim-Öğretim Açısından İncelenmesi." *Millî Eğitim Dergisi* 35 (171): 100-108.
- Arslan, S. ve Özpınar, İ. (2008). Öğretmen Nitelikleri: İlköğretim Programlarının Beklentileri Ve Eğitim Fakültelerinin Kazandırdıkları. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 2(1).
- Asaman, E. (2013). “Özel Eğitim Kurumlarındaki Öğretmen ve Öğrencilerin Birbirlerine Yönelik Metaforik Algıları” *Yüksek Lisans Tezi*, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Aslanargun, E. (2007). “Okul-Aile İşbirliği ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışma”, *Sosyal Bilimler Dergisi*, (18):120–135.
- Aydın, F., ve Ünalı, Ü. (2010). Coğrafya Öğretmen Adaylarının Coğrafya Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(2): 600-622.
- Aydeş, S. S. (2015). “Okul Yöneticilerinin Öğretmenlere Yönelik Metaforik Algıları” *Yüksek Lisans Tezi*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Aydoğdu, E. (2008). İlköğretim Okullarındaki Öğrenci Ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları İle İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yoluyla Analizi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Aytaç, T. (2000). *Okul Merkezli Yönetim*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Bacanlı, H. (2003). *Ana-Baba ile İlişkiler: Sınıf Yönetimi*, Karip, E (Ed). Pegem Yayıncılık, Ankara: 1-191.

- Balkar, B. (2009). "Okul-Aile İşbirliği Sürecine İlişkin Veli ve Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma" ,*Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (36): 105–123.
- Başar, H. (2005). *Sınıf Yönetimi*. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Başaran, İ. E. (1996). *Eğitim Yönetimi*, Yargıcı Matbaası, Ankara.
- Batı, U. (2007). Reklamlarda Retorik Figürlerin Kullanımı *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 7(28): 327-335, ISSN: 1300-0845.
- Beşkardeş, S. (2007). Üstün Zekâlı Ve Özel Yetenekli Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Öğretiminde Metafor Sisteminin Uygulanması, *Yüksek Lisans Tezi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon,
- Biber, K. (2002). İlköğretim Birinci Sınıfta Sosyo-Ekonomik Düzeye Göre Öğretmen-Aile İletişiminin Şekli. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Bilen, M. (2004). *Sağlıklı İnsan İlişkileri*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Bindak, R. (2005). İlköğretim Öğrencileri İçin Matematik Kaygı Ölçeği, *Fırat Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 17(2): 442-448.
- Black, M. (1962). Metaphor. In M. Black (Ed.). *Models and Metaphors* (pp. 25-47). Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Botha, E. (2009). Why metaphor matters in education. *South African Journal of Education*, 29: 431-444.
- Bozlk, M. (2002). The College Student as Learner: Insight Gained Through Metaphor Analysis. *College Student Journal*, 36(1): 142–151.
- Buaraphan, K. (2011). Metaphorical roots of Beliefs About Teaching and Learning Science and Their Modifications Ğn The Standard Based Science Teacher Preparation Programme. *International Journal of Science Education*, 33(11): 1571-1595.
- Bursalıoğlu, Z. (1994). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Bursalıoğlu, Z. (2005). *Eğitim ve Öğretimde Teori ve Uygulama*, Pegem Yayınları, Ankara.
- Burns, C.P., Roe B.D. and Ross E.P. (1992). *Teaching Readingin Today's Elementary Schools*. Boston Houghtonmifflin Company.
- Büyüköztürk, Ş. (2003). *Eğitim İstatistiği Yüksek Lisans Ders Notları*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (8. baskı). Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Botha, E. (2009). Why Metaphor Matters İn Education. *South African of Education*, 29: 431-444.

- Can, Y. M. ve Ömeroğlu, E. (2005). Aile Katılımını Planlama, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*.
- Can, N. (2013). *Okul Yönetiminde Rol Oynayan Öğeler: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Can, N. (Ed.), Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Cebeci, O. (2013). *Metafor ve Şiir Dilinin Yapısal Özellikleri*, İthaki Yayınları, İstanbul.
- Cerit Y. (2008). Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (4): 693-712.
- Clarke, R. H. (1997). "Five Metaphors for Educators" *Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association*, Chicago, : 24-28.
- Corbett, E. P. and Connors, R. J. (1999). A Survey of Rhetoric. *Classical Rhetoric for the Modern Student*, 3: 539-578.
- Creswell , J. W. (2012). *Educational research : planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. Boylston Street, Boston,: Pearson Education, Inc.
- Creswell , J. W., ve Clark, V. P. (2014). *Karma Yöntem Araştırmaları (Çev.Yüksel Dede ve Selçuk Beşir Demir)*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Çalık, C. (2007). Okul-Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü: Kavramsal Bir Çözümleme, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (3): 123–139.
- Çalışkan, N. ve Ayık, A. (2015). Okul Aile Birliği ve Velilerle İletişim. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2).
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim online*, 2(2).
- Çelik, N. (2005). Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunlar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çelikten, M., Şanal, M., ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2): 207-237.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve Öğretmen Metaforları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2): 269-283.
- Çilingir, F. (2014). Türk Ve İsveç Ortaokul Öğrencilerinin "Fen" Ve "Fen Bilimleri Öğretmeni" Kavramlarına Yönelik Metafor Durumlarının Karşılaştırılması, *Yüksek Lisans Tezi*, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Denzin, N. K., ve Lincoln, Y. S. (2000). *The SAGE Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks: Sage.
- Doğan, E. (1995). Ankara Merkez İlçelerindeki İlköğretim Okullarında Okul-Aile İletişiminin Engelleri. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Dönmez, Ö. (2008). Türk Eğitim Sisteminde Kullanılan Yönetici Metaforları (Kayseri İli Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

- Döş, İ. (2009). "Aday Öğretmenlerin Müfettişlik Kavramına İlişkin Metaforik Algıları", *Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3): 607-629.
- Eccles, J. S. and Harold, R. D. (1993). Parent-School Involvement During The Early Adolescent Years, *Teachers College Record, Academic Search Premier*, 94 (3): 568-587.
- Erdoğan, Ç. ve Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(3): 399-431.
- Eroğlu, E. ve Demiray, U. (2008). Eğitim Ortamlarında Etkili İletişim ve Boyutları. *Etkili İletişim*,: 244-261.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1993). Eğitim Giriş, Alkım Yayınevi, Ankara.
- Fretzin, L. (2001), Metaphors in Teaching, <http://irs.ed.vive.edu/students/fretzin/EPL1195mtaphors.htm> adresinden 18.05.2017'de indirildi.
- Girmen, P. (2007). İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları, *Doktora Tezi*, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Gordon, T. (1993). Etkili Öğretmenlik Eğitimi, E. Aksay ve B. Öztan, (Çev.), YA-PA Yayınları, İstanbul.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde Okul Aile İşbirliğinin Geliştirilmesi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7): 204-209.
- Güler, D. (1990). Eğitim İletişimi Kurumu Olarak Çocuk Televizyonu ve Uygulamaları ile Bir Model Önerisi, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Gümüşeli, A. İ. (2004). Ailenin Katılım ve Desteğinin Öğrenci Başarısına Etkisi. *Özel Okullar Birliği Bülteni*, Eylül, (2/6):14.
- Güneşli, A. İ. (2004). "Ailenin Katılım ve Desteğinin Öğrenci Başarısına Etkisi", *Özel Okullar Bülteni*, 2(6): 14-17.
- Güven, B. ve Güven, S. (2009). "İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Metafor Oluşturma Becerilerine İlişkin Nicel Bir İnceleme" *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2): 503-512.
- Harrison, A.G. and Treagust, D.F. (2006). Teaching and Learning with Analogies, Metafor and Analogy an Science Education, Springer Science & Business Media, 30:11-51.
- Hoşgörür, V. (2005). Ekonomik ve Sosyal Kalkınmada Eğitim, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, *Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2):
- Işık, H. (2007). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Okul-Aile İşbirliği Çalışmalarının Anne-Baba Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Inbar, D. E. (1996). The Free Educational Prison: Metaphors and Images. *Educational Research*, 38: 77-92.
- İlker, T. E., Aydın, Z. ve Uygun, M. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Müzik Dersi ve Müzik Öğretmenine İlişkin Algılarının Metaforik Analizi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (2):415-453

- İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, (2014), Md.24.
- James, P. (2002). Fostering Metaphoric Thinking, *Journal Of Developmental Education*, 25(3): 26-33.
- Jensen, D. F. N. (2006). Metaphors As a Bridge to Understanding Educational And Social Contexts. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(1):1-17.
- Johnson, L.C. (2006). Better Hope Your Teachers Likes You: Student Perceptions of Good Teachers and Good Principals, *Faculty of the Graduate School, The University of North Carolina, Greensboro*.
- Kabadayı, A. (2008). Analyzing the Metaphorical Images of Turkish Preschool Teachers, *Teaching Education*, 19(1): 73-87.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Kart, M. (2016). Pedagojik Formasyon Öğrencileri İle Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Kavramına İlişkin Metaforik Algıları, *Yüksek Lisans Tezi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Koçak, Y. (1998). Okul-Aile İletişimi. *Yüksek Lisans Tezi*, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kolay, Y. (2004). Okul-Aile-Çevre İş Birliğinin Eğitim Sistemindeki Yeri ve Önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 164:1-8.
- Kotaman, H. (2008). Türk Ana Babalarının Çocuklarının Eğitim Öğretimlerine Katılım Düzeyleri, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1): 135–149.
- Kövecses, Z. (2003) “Edebiyatta Metafor”, *Kitap-lık Dergisi*, 65: 88-89.
- Lakoff, G., Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. London and Chicago: The University of Chicago Press.
- Lakoff, G. and Johnson M. (2015). *Metaforlar Hayat, Anlam ve Dil* (1. Baskı), Demir, G.Y. (Çev.), İthaki Yayınları, İstanbul.
- Nesterova, S. (2011). Mevlana'nın Mesnevi İsimli Eserinde Metaforik Anlatımın Metafizik Boyutu, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Mahlis, M. and Maxson, M. (1998). Mataphors as Structures For Elemantary and Secondary Preservice Teachers' Thinking. *International Journey of Educational Research*, 29: 227-240.
- Martinez, M.A. Sauleda, N. and Huber, G.L. (2001). Metaphors As Blueprints Of Thinking About Teaching And Learning. *Teaching and Teacher Education*, 17: 965–977.
- MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü,(2017). Öğretmen Strateji Geliştirme Belgesi,2017-2013
- Merdivan, E. (2007). Farklı Metafor Kullanımlarının Hipermetin Öğrenimine Etkileri, *Yüksek lisans Tezi*, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: a Sourcebook*. Beverly Hills: Sage Publications.

- Morgan, G. (1998). Yönetim ve Örgüt Teorilerinde Metafor. G. Bulut (Çev.), Mü-Ka Matbaacılık, İstanbul.
- Ocak, G. ve Gündüz, M. (2006). Eğitim Fakültesini Yeni Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metafor.
- Oğuz, A. (2005). Öğretmen Eğitim Programlarında Metafor Kullanma. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Karşılaştırılması, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (2): 293-309.
- Oxford, R., Tomlinson, S., Barcelos, A., Harrington, C., Lavine, R., Saleh, A. and Longhini, A. (1998) Clashing metaphors about classroom teachers: toward a systematic typology for the language teaching field, *System*, 26:3-50.
- Örücü, D. (2014). Öğretmen Adaylarının Okul, Okul Yönetimi ve Türk Eğitim Sistemine Yönelik Metaforik Algıları, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(3): 327-358.
- Özdemir, M. (2012). Lise Öğrencilerinin Metaforik Okul Algılarının Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163).
- Özdemir, S. (2017). “Üniversite Öğrencilerinin Bir Yabancı Dil Olarak Arapçaya İlişkin Metaforik Algıları” Bildiri Özeti, Usos-2017 International Social Sciences Congress 18-24 September 2017-Andalusia
- Özgüven, İ. E. (2003). *Endüstri Psikolojisi*. Pegem Yayınları, Ankara.
- Pehlivan, K. B. (2005). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerisi Algıları Üzerine Bir Çalışma. *İlköğretim Online*, 4(2).
- Perry C. ve Cooper M. (2001). Metaphors are Good Mirrors: Reflecting on Change for Teacher Educators. *Reflective Practice*. 2: 41-52.
- Pertie, H. G. ve Oshlag, R. S. (1993). Metaphor and Learning, Ortony, A. (Ed.), *Metaphor and Thought*, (pp. 579-609), Cambridge: Cambridge University Press.
- Polat, S. (2010). İlköğretim 6-7 Sınıf Öğrencilerinin Matematik Kavramına İlişkin Kullandıkları Metaforlar, *Yüksek Lisans Tezi*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Tokat.
- Richards, I. A. (1936). *The philosophy of rhetoric*. Oxford University Press. Oxford
- Riejos, R., Paloma U. M. and Martin C. (2001). “The Impact of Visuals : Using a Poster to Present Metaphor”, *European Journal of Engineering Education*, Vol : 26, No: 3.
- Roldan, R., Mansilla, P.U. and Castillejos, M. (2001). The Impact of Visuals : Using a Poster to Present Metaphor, *European Journal of Engineering Education*, 26 (3).
- Saban, A. (2004). Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2): 131-155.
- Saban, A. (2006). Functions of metaphor in teaching and teacher education: A review essay. *Teaching Education*, 17(4): 299-315.

- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55(55): 459-496.
- Saban, A., Koçbeker, B. N. ve Saban A. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2): 461-522.
- Sarıtaş, M. (2004). Öğretmen-Veli Görüşmelerinin Yönetimi, Şişman, M. ve Turan, S. (Ed.). *Sınıf Yönetimi*, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Semerci, Ç. (2007). Program Geliştirme Kavramına İlişkin Metaforlarla Yeni İlköğretim Programlarına Farklı Bir Bakış. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(1): 139-154
- Sevinç, M. (2003). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.
- Sezer, E. (2003). "Dilde ve Edebiyatta "Yol" Metaforu", *Kitap-lık*, 65: 88-92.
- Şahin, F. T. ve Ünver, N. (2005). Okulöncesi Eğitim Programlarına Aile Katılımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1): 23-30.
- Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- Şimşek, H. ve Tanaydın, D. (2002). İlköğretimde Veli Katılımı: Öğretmen-Veli-Psikolojik Danışman Üçgeni. *İlköğretim Online*, 1(1):12-16
- Şişman, M. (2002). *Eğitimde Mükemmellik Arayışı Etkili Okullar*, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Şişman, M. ve Turan, S. (2004). *Eğitim ve Okul Yöneticiliği*, Özden, Y. (Ed.). PegemA Yayıncılık, Ankara.
- Tercan, G. (2015). İngilizce Öğretmen Adaylarının İngilizceyi Çocuklara Öğreten Dil Öğretmeni Hakkındaki Metaforik Algıları, *Yüksek Lisans Tezi*, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Temel, Z , Kanat, K , Çoban, M. Ve Görgün, E . (2016). İlkokul Öğretmenleri 1. Sınıf Öğrencileri ve Ailelerinin Okul Öncesi Eğitimi ve Öğretmenini Algılamalarının Metafor Yolu ile İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24 (5),
- Tok, T.N. (2013) Who is An Education Supervisor? A Guide or a Nightmare? *International J. Soc. Sci. & Education* 2013 Vol.3 Issue 3, ISSN: 2223-4934 E and 2227-393X Print
- Tortop, H. S. (2013). Öğretmen Adaylarının Üniversite Hocası Hakkındaki Metaforları ve Bir Değerlendirme Aracı Olarak Metafor. *Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(2).
- Vendryes, J. V. (2001). *Dil ve Düşünce*, Vardal, B. (Çev.). Multilingual, İstanbul.
- Yeşilyaprak, B. (2006). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*, Nobel Yayınları, Ankara.
- Yıldırım, B. (2001). İlköğretimde Denetimin Etkinliği İçin Yeni Bir İletişim Modeli Önerisi, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1): 213–224.
- Yıldırım, A., Ünal, A. ve Çelik, M. (2011). Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öğretmen, Yönetici ve Müfettiş Algıları. *International Journal of Humans Science*, 8(2):92-109.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Yılmaz, A. (2006). İlköğretim Okullarında Etkililik Sağlaması İçin Öğretmenin Aileden Beklentileri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya.

Yiğit, B. ve Bayraktar, M. (2006). *Okul-Çevre İlişkileri*. Pegem Yayıncılık, Ankara.

Web Kaynakları:

Homepage: <http://www.meb.gov.tr>, (17.05.2017)

Homepage: <http://www.tdk.gov.tr>, (20.05.2017)

Homepage: <http://metafor.nedir.com>, (20.05.2017)

EKLER

EK-1 Öğretmen Metafor Anketi

ARAŞTIRMA ANKETİ

İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Paydaşlarının Öğretmen Mesleğine İlişkin Algılarını Metaforlar Yoluyla İncelenmesi

Değerli Veliler;

Bu ölçek, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları paydaşlarından velilerin öğretmenlik kavramına ilişkin düşüncelerini metaforlar (mecazlar, benzetmeler) yoluyla tespit etmek amacıyla geliştirilmiş bir ankettir. Bu anketi yansız olarak vereceğiniz cevaplar araştırmanın objektifliği açısından önemlidir. Anket sonuçları sadece bilimsel bir çalışmada kullanılacaktır. Şimdiden yardımlarınızdan dolayı teşekkür eder çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Uygun gördüğünüz seçeneği (X) işareti ile işaretleyiniz.

Kişisel Bilgiler

1-Cinsiyet: () Kadın () Erkek

2- Eğitim Durumu: () Okula gitmemiş () ilkokul () Lise () Ön Lisans ve Üstü

3. Ailenizin gelir durumu hangisine girer?: () üst () orta () alt

Öğrenciyle İlgili Bilgiler

1.Çocuğunuz Hangi Kademede

() 1-4 Sınıf -İlkokul () 5-8 sınıf-Ortaokul () 9-12 sınıf arası-Lise

Anket Maddeleri

Madde No	Metaforlar	Hiç Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Öğretmen şemsiye gibidir. Öğrencileri korur ve kollar.					
2	Öğretmen lider gibidir. Sınıfta her şey ondan sorulur, sevk ve idare eder.					
3	Öğretmen bekçi gibidir. Öğrenciye göz kulak olan kişidir.					
4	Öğretmen arkadaş gibidir. Yakındır ve dosttur.					
5	Öğretmen özel ders vericisidir. Eğitime parayla maddi olarak bakan kişidir.					
6	Öğretmen kaşif gibidir. Öğrencinin farklı yanlarını keşfeder.					
7	Öğretmen anne- baba gibidir. Sevgiyle ve şefkatle yaklaşır.					
8	Öğretmen kadife gibidir. Kendini tüketerek başkalarına ışık verir.					
9	Öğretmen insan mühendisi gibidir. Malzemesi insan ve onu işleyendir.					
10	Öğretmen psikolog gibidir. Öğrencilerin sorunlarını çözer.					
11	Öğretmen tehditkârdır . Notla tehdit edip, otorite sağlamaya çalışırlar.					
12	Öğretmen heykeltıraş gibidir. Kendi hayalindeki öğrenciyi yaratır.					
13	Öğretmen melek gibidir. Hiçbir zaman ondan kötülük beklenemez.					
14	Öğretmen kuyumcu gibidir. Öğrencileri işleyerek yeni nesiller yetiştirir.					
15	Öğretmen gelenekçidir . Yeniliklere kapalı kişidir.					
16	Öğretmen çömlek ustası gibidir. Öğrencilere yardım konusunda çok aşamalı bir çaba harcar.					
17	Öğretmen pusula gibidir. Öğrencilere her konuda yön verendir.					
18	Öğretmen yasak savardır . Ders saatini doldurmaktan başka amacı olmayan kişidir.					
19	Öğretmen kalem gibidir. Öğrenci ise beyaz bir sayfa bu sayfayı dolduran güçlü bir kalemdir.					
20	Öğretmen kütüphane gibidir. Bilgiye ulaştığımız canlı kütüphanedir.					
21	Öğretmen koç gibidir. Öğrencilerin her sorunu ile ilgilenendir.					
22	Öğretmen tatilci gibidir. Az çalışıp çok tatil yapan kişidir.					
23	Öğretmen çerçeve gibidir. Belli bir kalıbı vardır ve bu kalıbın dışına çıkmaz.					
24	Öğretmen tiyatro oyuncusudur gibidir. Eğlendirerek öğretir.					
25	Öğretmen 0 grubu kan gibidir. Karşılıksız genel vericidir.					
26	Öğretmen otoritedir . Yaptırma, yasak etme, emretme ve baskıcı gücü vardır.					
27	Öğretmen toprak gibidir. İyi veya kötü diye ayırt etmeden öğrencileri yetiştirir ve topluma kazandırır.					
28	Öğretmen tutarsızdır . Söyledikleri ile yaptıkları farklı olan kişidir.					
29	Öğretmen tohum gibidir. Öğrencilerin bilgi sahibi olmasında en önemli faktördür.					
30	Öğretmen bilgisayar- ansiklopedi gibidir. Her şeyi bilir. Her sorunun					

	cevabı ondadır.					
31	Öğretmen çiçek gibidir. Öğrencilerde arı gibi ondan bilgi alırlar.					
32	Öğretmen bileği taşıdır gibidir. Öğrenciler sürtüne sürtüne keskinleşir.					
33	Öğretmen ödevci gibidir. Çocuklara gereğinden fazla ödev veren kişidir.					
34	Öğretmen su gibidir. İnsanın ihtiyacı olduğu en temel kaynaktır.					
35	Öğretmen biber gibidir. Bazıları acı, bazıları tatlıdır.					
36	Öğretmen ressam gibidir. Öğrencilerin durumlarını resmeden kişidir.					
37	Öğretmen gökkuşığı gibidir. Her türlü bilgi, beceri ve yeteneğe sahiptir.					
38	Öğretmen yol haritası-rehber gibidir. Yol ve yön gösterir.					
39	Öğretmen mum-ışık-güneş gibidir. Etrafına bilgi saçır, bilgilendirir.					

Size göre yukarıdakilerden başka sizce Öğretmen benzer.

Çünkü :

ÖZGEÇMİŞ

1977 yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk ve orta öğretimini Kahramanmaraş'ta tamamladı.1999-2000 Eğitim-Öğretim yılında Van Yüzüncü Yıl Eğitim Fakültesi tarih öğretmenliği bölümünü bitirdi. 2001 yılında Adıyaman Lisesinde göreve başladı. 2004 yılında Kahramanmaraş değişik okullarında tarih öğretmeni ve 2008 ile 2014 yılları arasında yönetici olarak görev yaptı. Şu an Kahramanmaraş Afşin İMKB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde tarih öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Araştırmacının eğitim bilimleri alanında uluslararası kongrelerde sunulmuş bildirileri bulunmaktadır.

VITAE

He was born in Kahramanmaraş, in 1977. He went to primary and secondary schools in the province of Kahramanmaraş. In 1999-2000 school year, he graduated from the department of history teaching of Faculty of Education, Van Yüzüncü yıl university. In 2001, he began working as a teacher of history in Adıyaman high school. In 2004, he taught history in different schools in Kahramanmaraş; and he worked as an administrator between 2008-2014. Now he teaches history in İMKB Vocational and Technical Anatolian high school in the county of Afşin, Kahramanmaraş

The researcher has papers on the field of educational sciences presented in international congresses.